

T.C.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ BÖLÜMÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇOK KULLANILAN WEB TABANLI
BİBLİYOGRAFİK YÖNETİM
PROGRAMLARININ İNCELENMESİ,
KARŞILAŞTIRILMASI VE YAPILABİLECEK
GELİŞTİRMELER

Metin ESGİN

2501150067

TEZ DANIŞMANI

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Fahri FURAT

İstanbul - 2019

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRLÜĞÜ

YÜKSEK LİSANS
TEZ ONAYI

ÖĞRENCİNİN;

Adı ve Soyadı : Metin ESGİN Numarası : 2501150067
Anabilim Dalı / Anasanat Dalı / Programı : Bilgi ve Belge Yönetimi Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Fahri FURAT
Tez Savunma Tarihi : 27.08.2019 Saati : 10:30
Tez Başlığı : " Çok Kullanılan Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının İncelenmesi, Karşılaştırılması ve Yapılabilecek Geliştirmeler "

TEZ SAVUNMA SINAVI, İÜ Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 36. Maddesi uyarınca yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **KABULÜ'NE** OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- Prof. Dr. Ümit KONYA		KABUL
2- Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Fahri FURAT		KABUL
3- Dr. Öğr. Üyesi Bahattin YALÇINKAYA		KABUL

YEDEK JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- Prof. Dr. Tuba ÇAVDAR KARATEPE		
2- Doç. Dr. Işıl İlnur SERT		

ÖZ

**ÇOK KULLANILAN WEB TABANLI BİBLİYOGRAFİK YÖNETİM
PROGRAMLARININ İNCELENMESİ, KARŞILAŞTIRILMASI VE
YAPILABİLECEK GELİŞTİRMELER**

METİN ESGİN

Bilimsel çalışma üretiminin hızla arttığı, referansların çoğunlukla çevrimiçi veri tabanlarından ve web üzerinden sağlandığı günümüzde referans yönetim programları bilimsel çalışma süreçlerini oldukça kolaylaştırmaktadır. Bu programlar bilimsel çalışmaların eser adı, yazar adı, yayın yılı, yayınevi, dergi adı, ISBN/ISSN vb. gibi künye bilgilerini tek seferde kaydedebilmektedir. Künye bilgilerini atıf sitiline göre biçimlendirme ve biçimlendirilmiş atıf sitilini başka bir atıf sitili ile değiştirme işlemlerini otomatik olarak yapabilmektedir.

Bu çalışmada Alexa (alexa.com) reyting bilgilerine göre çok kullanılan 3 programın özellikleri incelenmiş, programların birbirlerine karşı güçlü ve zayıf yönleri kıyaslama yoluyla ortaya çıkarılmış, bilgi ve belge yönetimi yaklaşımı ile yapılabilecek geliştirmeler üzerine öneriler verilmiştir. Web tabanlı bibliyografik yönetim programı kavramının ve tez konusunun anlaşılabilirliğinin sağlanması için gerekli başlıklar tez içerisinde tanımlanmıştır.

Çok kullanılan programların belirlenmesinde “çok kullanılan” kıstasına karşılık olarak reyting derecelendirmesi baz alınmıştır. Programların kullanıcılar tarafından elde edilmesi resmi web siteleri kullanılarak gerçekleştiğinden reytinge konu olacak referans noktası olarak her programın resmi web sitesi seçilmiştir. Web sitesi reyting bilgilerini sağlamak için bu konuda akademik çalışmalarda kendisine atıflarda bulunulan “*Alexa, Web Traffic Statistics, alexa.com*” seçilmiştir (Ansari ve Gadge, 2012). Halihazırda kullanımda olan bütün web tabanlı bibliyografik yönetim programlarının resmi internet sitelerine ait reyting bilgileri bu hizmet üzerinden elde edilip bir tabloda sıralanmış ve sonuç olarak en yüksek reytingi olan üç program seçilmiştir. Uygulanan bu metot sonucu seçilen programlar: EndNote, Mendeley ve Zotero programları olmuştur.

Programların inceleme ve kıyaslama usulünün oluşturulması için programlardaki özellikler alt alta sıralanmıştır. Elde edilen özellikler listesi bir tabloya yerleştirilmiş ve tablo içinde incelenen programların tek tek o özelliğe sahip olup olmadığı ve eğer sahipse o özelliğin programda kullanılan ismiyle birlikte belirtilmiştir. Bu sayede program işlevlerine göre inceleme ve kıyaslama metodu ortaya çıkarılmıştır.

Bu metot ile hazırlanmış özellikleri kıyaslayan tablolar programların güçlü ve zayıf yanlarını her konu başlığı altında ayrı ayrı göstermektedir. Özellikler denenerek özelliklerin verimliliği ile ilgili açıklamalar yapılmıştır.

Sonuç bölümünde program özelliklerinde yapılabilecek geliştirmeler sunulmuştur. İncelemeler, öneriler ve çalışmanın geneliyle alakalı programların hepsine eşit mesafede yaklaşıp programların kullanım kılavuzları referans alınarak hazırlanmıştır. Bu karşılaştırmanın tamamıyla tarafsız olması amaçlanmış ve bu yönde ilerletilmiştir.

Program menülerini geliştirmek ve kullanımı kolaylaştırmak üzere, ana bilim dalı listeleri sunularak, seçilen bilim dalına ait yazar/eser listeleri program sistemine yüklenebilir. Bu sayede bilgi girişlerinde programın sunduğu kelime önerileriyle referans girişi kolaylaşır ve yazım yanlışları önlenir. Yanlış ya da eksik künye bilgileriyle eklenmiş referansların kontrolü özelliği programlarda bulunmamaktadır. Referans künye bilgilerinin durumuyla ilgili çeşitli uyarı ve bilgilendirmelerin programlarda bulunması kullanıcı yararına olacaktır.

Programların referans girişi yöntemleri, çevrimiçi aramalardan aktarma özellikleri, web tarayıcı eklentileri, pdf dosyalarını içeriye aktarma özellikleri, kaynak önerme özellikleri, referans kütüphanesi gibi özellikleri inceleme bölümünde ele alınarak irdelenmiş, karşılaştırma bölümünde kıyaslanmış ve sonuç bölümünde programların birbirine karşı güçlü veya zayıf olan ve geliştirilebilecek yanlarına değinilmiştir. Değerlendirme ve yorumların tümü objektiflik kriterine bağlı kalınarak gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: EndNote, Zotero, Mendeley, Bibsonomy, ReadCubePapers, Bibtex, RefWorks, Papers, F1000, Atıf, Referans, Dipnot, Kaynakça, Bibliyografya, Bibliyografik Yönetim Programı, Programları Karşılaştırma, Web, Web 4.0, Yazılım Geliştirme

ABSTRACT

EXAMINING, COMPARING, AND IMPROVING OF THE MOST USED WEB BASED BIBLIOGRAPHIC MANAGEMENT PROGRAMS

METİN EŞGİN

Nowadays, reference management programs make scientific working processes much easier, where the production of scientific studies is increasing rapidly and references are mostly provided from online databases and via the web. These programs include the title of the scientific work, author name, year of publication, publisher, journal name, ISBN / ISSN and so on. information such as at one time. It is able to automatically process the tag information according to the citation style and replace the formatted citation style with another citation style.

In this study, the features of 3 programs which are widely used according to Alexa (alexa.com) rating information have been examined, the strengths and weaknesses of the programs against each other have been revealed by comparison and suggestions have been made on the improvements that can be made with information and document management approach. The titles required for the understanding of the concept of web-based bibliographic management program and the topic of the thesis are defined in the thesis.

In order to determine commonly used programs, rating ratings were used as the basis for “commonly used” criteria. Since the acquisition of programs by users is done by using official websites, the official website of each program has been chosen as the reference point to be subject to the rating. Alexa, Web Traffic Statistics, alexa.com, which is referred to in academic studies on this subject, has been chosen to provide website rating information (Ansari and Gadge, 2012). The rating information of the official web sites of all the web-based bibliographic management programs currently in use is obtained from this service and listed in a table and as a result three programs with the highest ratings have been selected. The selected programs were EndNote, Mendeley and Zotero.

The features of the programs are listed one by one in order to establish the examination and comparison procedure of the programs. While examining the programs, articles written on these programs, web site reviews and user manuals of the programs were used. The list of features obtained was placed in a table and whether the programs examined in the table had that feature or not, and if so, the name of the feature used in the program. In this way, the examination and comparison method according to the program functions was revealed.

The tables comparing the features prepared with this method show the strengths and weaknesses of the programs under each topic separately. Features were tested and explanations were made regarding the efficiency of the features.

In the conclusion section, the improvements that can be made in the program features are presented. Examinations, suggestions and programs related to the overall study were prepared with reference to the user manuals of the programs at an equal distance. This comparison is intended to be completely neutral and has been advanced in this direction.

In order to improve the program menus and make it easier to use, lists of authors can be submitted to the program system by submitting the main science lists. In this way, reference entries can be made easier with the word suggestions offered by the program and information mistakes can be prevented. The control of references added with incorrect or incomplete information is not included in the programs. It will be in the best interest of the user to include various warnings and information on the status of the reference imprint information in the programs.

Reference input methods of the programs, transfer features from online searches, web browser plug-ins, import features of pdf files, features such as source suggestion features, reference library are discussed in the examination section, compared to the comparison section and compared to the strengths and weaknesses of the programs against each other. It is mentioned. All evaluations and interpretations were conducted according to the objective criteria.

Keywords: EndNote, Zotero, Mendeley, Bibsonomy, ReadCubePapers, Bibtex, RefWorks, Papers, F1000, Citation, Reference, Footnote, Web, Web 4.0, Bibliography, Reference Management Comparison, Programme Development, Software Development

ÖNSÖZ

Bilim ve teknoloji çok büyük bir hızla ilerlemektedir. Bilim ve teknolojideki bu ilerlemeler, araştırma geliştirme faaliyetlerinin sonucunda ortaya çıkmaktadır. Ar-Ge faaliyetlerinin ne denli önemli olduğunun farkına varan kurumlar ve şirketler bu alana milyar dolarlarla ifade edilebilecek yatırımlar yapmaktadırlar.

Bütün bu teknolojik ve bilimsel gelişmelerden her alan gibi kütüphaneler de etkilenmektedir. Eskiden kart katalog taraması yapılan kütüphanelerdeki bu hizmet yerini bilgisayar taramasına bırakmış, hatta fiziksel ortamdaki kitapların yerini tamamen elektronik ortamdaki kitapların alma ihtimali ortaya çıkmıştır. Artık veri tabanları, e-kitaplar, e-dergiler, e-makaleler vb. e-kaynaklar kütüphanelerin olmazsa olmaz kaynakları arasına girmiş durumdadır.

Hatta sadece kaynaklar değil kütüphanelerde verilen hizmetler de çeşitlenmeye başlamıştır. İntihal analiz programları, bibliyografik yönetim programları, açık erişim sistemleri, kimseye gerek kalmadan ödünç-iade yapılmasını sağlayan makineler kütüphanelerin standart hizmetleri haline gelmiştir.

Bilimsel çalışmalarda kullanılan bilginin kaynağı atıflarla belirtilmektedir ve bilimsel çalışmaların önemli bir ögesidir. Teknoloji bu alanda da kendini göstermiş ve bibliyografik yönetim programları yazılmıştır. Referansın künye bilgileri bu programlara bir seferliğine girildikten sonra bu referanslara tek tuşla atıf yapılabilen, çalışmada kullanılan atıfların hepsini içeren kaynakça tek tuşla oluşturulabilmektedir. Bilimsel araştırmaları kolaylaştırmak ve hızlandırarak zaman kazandırmak adına son derece faydalı olan bu programları incelemek ve geliştirme önerileri sunmak amacıyla yapılan bu çalışmanın program geliştiriciler ve bu programlarla ilgili detaylı bilgi edinmek isteyenler için faydalı olacağını ümit ediyoruz.

Bu çalışmanın son halini almasına kadar geçen süreçte yardımını, sabrını ve desteğini esirgemeyen çok değerli tez danışmanım ve Hocam Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Fahri FURAT'a, tezin ortaya çıkış sürecinde desteklerini ve anlayışlarını esirgemeyen sevgili aileme, tezle ilgili işlemlerim için kolaylık gösteren Kütüphane Daire Başkanımız Dr. Pervin BEZİRCİ ve Kütüphane Müdürümüz Öğretim Görevlisi N. Yasemen AKÇAY'a içten teşekkürlerimi sunarım.

Metin ESGİN

İstanbul, 2019

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	iii
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
FİGÜRLER LİSTESİ.....	xv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvi
RESİMLER LİSTESİ.....	xvii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xx
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜRÜN GENEL DEĞERLENDİRMESİ VE METODOLOJİ

1.1. LİTERATÜRÜN GENEL DEĞERLENDİRMESİ.....	5
1.1.1. Web.....	5
1.1.1.1. World Wide Web'in İcadı.....	6
1.1.1.2. Web'in Gelişimi Ve Özellikleri.....	7
1.1.1.2.1. Web 1.0.....	7
1.1.1.2.2. Web 2.0.....	8
1.1.1.2.3. Web 3.0.....	9
1.1.1.2.4. Web 4.0 Ve Gelecekteki Web.....	12
1.1.2. Web Tarayıcı.....	13
1.1.3. Html.....	14
1.1.4. Http.....	14
1.1.5. Bilimsel Araştırma.....	14
1.1.6. Bilimsel Araştırmalarda Kaynak Gösterimi.....	14
1.1.7. Atıf.....	15
1.1.8. Bibliyografya.....	15

1.1.9.	Bibliyografik Veri Tabanı	16
1.1.10.	DOI	16
1.1.11.	ArXiv ID.....	17
1.1.12.	Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programları Ve Bu Programlara Ait Kavramlar	17
1.1.12.1.	Web Tabanlı Program	17
1.1.12.2.	Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programı	17
1.1.12.3.	Halihazırda Kullanımda Olan Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programları.....	17
1.1.12.4.	Bilgi Alanları	18
1.1.12.5.	Bağlantı Dosyası	18
1.1.12.6.	İçeriye Aktarma.....	18
1.1.12.7.	Dışarıya Aktarma	18
1.1.12.8.	İçeriye Aktarma Filtresi	18
1.1.12.9.	RIS Dosya Formatı	18
1.1.12.10.	Referans	19
1.1.12.11.	Referans Türü	19
1.1.12.12.	Referans Kütüphanesi.....	19
1.1.12.13.	Uluslararası Z39.50 Standardı	19
1.1.12.14.	Atıf Çıktı Sitali	19
1.1.12.15.	CSL (Atıf Sitali Düzenleme Dili).....	19
1.1.12.16.	Atıf Sitali Düzenleme Editörü.....	20
1.2.	METODOLOJİ.....	21
1.2.1.	Çalışmanın Temeli, Problem Cümlesi	21
1.2.2.	Çalışmanın Hedefleri.....	21
1.2.3.	Çalışmanın Soruları.....	21
1.2.4.	Yetkilendirme Ve Kaynak Sağlama	21
1.2.5.	Varsayımlar Ve Limitler	22
1.2.6.	Web Sitelerinde Güvenilirlik Değerlendirmesi Ve Rejting İlişkisi.....	23
1.2.7.	Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarınının Alexa Rejting Bilgileri ...	26

İKİNCİ BÖLÜM

ÇOK KULLANILAN WEB TABANLI BİBLİYOGRAFİK YÖNETİM PROGRAMLARININ İNCELENMESİ

2.1. İNCELEME SÜRECİNE AİT BİLGİLENDİRMELER	28
BÜTÜN PROGRAMLARDA BULUNAN ORTAK ÖZELLİKLER	28
2.1.1. Programların Genel Görünüşü	29
2.1.2. Referans Girişi	30
2.1.2.1. Programlara Referans Kaydetme Yöntemleri	30
2.1.2.1.1. Referans Bilgilerini El İle Girmek.....	30
2.1.2.1.2. Çevrimiçi Aramalardan Referansları İçeriye Aktarma.....	34
2.1.2.1.3. Çok Kullanılan Veritabanları Ve Kütüphane Kataloglarından Referansları İçeriye Aktarma	34
2.1.2.1.4. Web Tarayıcı Eklentisiyle Referansları İçeriye Aktarma.....	39
2.1.2.1.5. İçeri Aktarma Menü Seçeneğiyle Referansları İçeriye Aktarma.....	39
2.1.2.1.6. Pdf Dosyalarını İçeriye Aktarma.....	39
2.1.3. Kaynak Önerme Özellikleri	39
2.1.4. Referans Kütüphanesi Özellikleri	39
2.1.4.1. Referans Kütüphanesinin Paylaşılması	40
2.1.5. Atıf Çıktı Sitili Oluşturmak Ve Değişiklik Yapmak	40
2.1.5.1. Atıf Çıktı Sitili Düzenleyici	40
2.1.5.2. Atıf Çıktı Sitilinin Paylaşılması	40
2.1.6. Microsoft Word Eklentisi Ve Özellikleri.....	40
2.1.7. Kullanıcı Hesabının Synchronizasyonu.....	40
2.1.8. Programların Mobil Uygulamaları.....	41
Endnote Masaüstü Programının İncelemesi.....	41
2.1.9. Programla İlgili Genel Bilgiler	41
2.1.9.1. Sistem Gereksinimleri.....	41
2.1.9.2. Programın Genel Görünüşü	42
2.1.9.3. Programın Menü Seçenekleri.....	46
2.1.10. Referans Girişi	48
2.1.10.1. Programa Referans Kaydetme Yöntemleri	48
2.1.10.1.1.1. Kayıt Numaraları Hakkında.....	48
2.1.10.1.2. Referans Bilgilerini El İle Girmek	49

2.1.10.1.2.1. Terim Listesini Kullanmak.....	54
2.1.10.1.3. Çevrimiçi Aramalardan Referansları İçeriye Aktarma	54
2.1.10.1.4. Endnote Bağlantı Dosyasıyla Rereferans Arama Ve İçeriye Aktarma 55	
2.1.10.1.5. Web Tarayıcı Eklentisiyle Referansları İçeriye Aktarma	60
2.1.10.1.6. İçeri Aktarma Menü Seçeneğiyle Referansları İçeriye Aktarma	62
2.1.10.1.7. Pdf Dosyalarını İçeriye Aktarma.....	63
2.1.10.1.7.1. Endnote Pdf Yönetimi.....	64
2.1.11. Kaynak Önerme Özellikleri	66
2.1.11.1. Endnote Çalışma Eşleştirici	66
2.1.12. Referans Kütüphanesi	69
2.1.12.1. Endnote Akıllı Gruplama Özelliği	71
2.1.12.2. Referans Kütüphanesinin Paylaşılması.....	73
2.1.12.2.1. Ağ Paylaşımı	73
2.1.12.2.2. Yerel Kütüphanenin Paylaşılması	73
2.1.12.2.3. Yerel Grupların Paylaşılması	73
2.1.12.2.4. Çevrimiçi Grupların Paylaşılması	73
2.1.13. Atıf Çıktı Sitili Oluşturmak Ve Değişiklik Yapmak.....	73
2.1.13.1. Atıf Çıktı Sitili Düzenleyici	76
2.1.13.2. Atıf Çıktı Sitilinin Paylaşılması.....	78
2.1.13.3. Endnote Geçici Atıf Özelliği	78
2.1.14. Microsoft Word Eklentisi Ve Özellikleri.....	78
Mendeley Masaüstü Programının İncelemesi.....	81
2.1.15. Programla İlgili Genel Bilgiler	81
2.1.15.1. Sistem Gereksinimleri.....	81
2.1.15.2. Programın Genel Görünüşü	82
2.1.15.3. Programın Menü Seçenekleri.....	84
2.1.16. Referans Girişi	85
2.1.16.1. Programa Referans Kaydetme Yöntemleri	85
2.1.16.1.1. Referans Bilgilerini El İle Girmek	85
2.1.16.1.2. Çevrimiçi Aramalardan Referansları İçeriye Aktarma	87
2.1.16.1.3. Mendeley Literatür Arama.....	87
2.1.16.1.4. Web Tarayıcı Eklentisiyle Referansları İçeriye Aktarma	89
2.1.16.1.5. İçeri Aktarma Menü Seçeneğiyle Referansları İçeriye Aktarma	93
2.1.16.1.6. Pdf Dosyalarını İçeriye Aktarma.....	93

2.1.16.1.6.1. Mendeley Dosya İzleyici Özelliğiyle Referansları İçeriye Aktarma	94
2.1.16.1.6.2. Mendeley Dosya Organize Edici	95
2.1.17. Mendeley Web Katalog	97
2.1.18. Kaynak Önerme Özellikleri	97
2.1.18.1. “Mendeley Öneriler”	97
2.1.18.2. “Mendeley İlgili Çalışma Tavsiyesi”	98
2.1.19. Referans Kütüphanesi	100
2.1.19.1. Referans Kütüphanesinin Paylaşılması	100
2.1.20. Atıf Çıktı Sitili Oluşturmak Ve Değişiklik Yapmak	100
2.1.20.1. Atıf Çıktı Sitili Düzenleyici	101
2.1.20.2. Atıf Çıktı Sitilinin Paylaşılması	103
2.1.21. Microsoft Word Eklentisi Ve Özellikleri	104
Zotero Masaüstü Programının İncelemesi	106
2.1.22. Programla İlgili Genel Bilgiler	106
2.1.22.1. Sistem Gereksinimleri	106
2.1.22.2. Programın Genel Görünüşü	107
2.1.22.3. Programın Menü Seçenekleri	110
2.1.23. Referans Girişi	110
2.1.23.1. Programa Referans Kaydetme Yöntemleri	110
2.1.23.1.1. Referans Bilgilerini El İle Girmek	110
2.1.23.1.2. Çevrimiçi Aramalardan Referansları İçeriye Aktarma	115
2.1.23.1.3. Zotero Tanımlayıcılar Aracılığıyla Referansları İçeriye Aktarma	115
2.1.23.1.4. Zotero Güncelleme Listelerinden Referansları İçeriye Aktarma	115
2.1.23.1.5. Web Tarayıcı Eklentisiyle Referansları İçeriye Aktarma	117
2.1.23.1.6. İçeri Aktarma Menü Seçeneğiyle Referansları İçeriye Aktarma	121
2.1.23.1.7. Pdf Dosyalarını İçeriye Aktarma	121
2.1.24. Referans Kütüphanesi	122
2.1.24.1. Zotero Zaman Çizelgesi	123
2.1.24.2. Referans Kütüphanesinin Paylaşılması	125
2.1.25. Atıf Çıktı Sitili Oluşturmak Ve Değişiklik Yapmak	125
2.1.25.1. Atıf Çıktı Sitili Düzenleyici	126
2.1.25.2. Atıf Çıktı Sitilinin Paylaşılması	128
2.1.26. Microsoft Word Eklentisi Ve Özellikleri	128

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇOK KULLANILAN WEB TABANLI BİBLİYOGRAFİK YÖNETİM PROGRAMLARINDA KARŞILAŞTIRMALAR, YAPILABİLECEK GELİŞTİRMELER VE ÖNERİLER

3.1. KARŞILAŞTIRMALAR	130
3.1.1. Programlarla İlgili Genel Bilgilerin Karşılaştırılması	130
3.1.1.1. Sistem Gereksinimlerinin Karşılaştırılması	131
3.1.1.2. Programların Genel Görünümünün Karşılaştırılması	132
3.1.1.3. Menü Seçeneklerinin Karşılaştırılması	135
3.1.2. Referans Girişi Özelliklerinin Karşılaştırılması	136
3.1.2.1. Programa Referans Kaydetme Yöntemlerinin Karşılaştırılması.....	143
3.1.2.1.1. Web Tarayıcı Eklentilerinin Karşılaştırılması.....	146
3.1.2.1.2. İçeri Aktarma Menü Seçeneğiyle Referansları Kütüphaneye Kaydetme Özelliklerinin Karşılaştırılması.....	147
3.1.2.1.3. Pdf Dosyalarını Referans Olarak Kaydetme Özelliklerinin Karşılaştırılması	148
3.1.3. Kaynak Önerme Özelliklerinin Karşılaştırılması	149
3.1.4. Referans Kütüphanesini Düzenleme, Paylaşma Özelliklerinin Karşılaştırılması	150
3.1.5. Atıf Çıktı Sitali Oluşturma, Değişiklik Yapma Özelliklerinin Karşılaştırılması 152	
3.1.6. Microsoft Word Eklentilerinin Karşılaştırılması	153
SONUÇ - YAPILABİLECEK GELİŞTİRMELER VE ÖNERİLER.....	155
KAYNAKÇA	161
EKLER.....	170
ÖZGEÇMİŞ.....	175

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1-1 Web 1.0, Web 2.0, Web 3.0 Karşılaştırması (Choudhury, 2014).....	12
Tablo 1-2 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının 14.07.2019 Tarihinde Sorgulanmış Alexa Reytinq Bilgileri	26
Tablo 1-3 Referans Girişi Yapılırken Kullanılan Kavramlar ve Açıklamaları (Volckaert, 2018: 31).....	34
Tablo 3.1-1 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Genel Bilgilerini Karşılaştırma Tablosu.	130
Tablo 3.1-2 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Sistem Gereksinimlerini Karşılaştırma Tablosu	131
Tablo 3.1-3 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Genel Görünümünü Karşılaştırma Tablosu	134
Tablo 3.1-4 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Menü Seçeneklerini Karşılaştırma Tablosu	135
Tablo 3.1-5 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Referans Girişi Özelliklerini Karşılaştırma Tablosu	142
Tablo 3.1-6 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarına Dışarıdan Referansları Kaydetme Yöntemlerini Karşılaştırma Tablosu.....	145
Tablo 3.1-7 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Web Tarayıcı Eklentilerini Karşılaştırma Tablosu	146
Tablo 3.1-8 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının İçeri Aktarma Menü Seçeneğiyle Referansları Kütüphaneye Kaydetme Özelliklerini Karşılaştırma Tablosu.....	147
Tablo 3.1-9 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının PDF Dosyalarını Kütüphaneye Kaydetme Özelliklerini Karşılaştırma Tablosu	148
Tablo 3.1-10 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Kaynak Önerme Özelliklerini Karşılaştırma Tablosu.	149
Tablo 3.1-11 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Referans Kütüphanesini Düzenleme, Paylaşma Özelliklerini Karşılaştırma Tablosu.....	151
Tablo 3.1-12 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Dipnot, Atıf, Kaynakça, Çıktı Sitali Oluşturma, Değişiklik Yapma Özelliklerini Karşılaştırma Tablosu.	152
Tablo 3.1-13 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Microsoft Word Eklentisi Özelliklerini Karşılaştırma Tablosu	154

FIGÜRLER LİSTESİ

Figür 1.1.1-1 Web'in Evrimi (San ve Murugesan, 2010)	8
Figür 1.1.1-2 Semantik Web Katmanlı Mimari Yapı Figürü (Horrocks, Parsia, Patel-Schneider, & Hendler, 2005: 38)	10

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2-1 Çok Kullanılan Web Tabanlı Bibliyografik Yönetimi Programlarının Ortak Görünüşü	29
Şekil 3-1 Çok Kullanılan Web Tabanlı Bibliyografik Yönetimi Programlarının Ortak Görünüşü	132

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1.2-1 Alexa.com Üzerinden Temin Edilen Alexa İnternet Sitesi Sıralama ve Trafik Bilgileri.....	25
Resim 2-1 Science Direct'ten Referans Bilgisi Aktarımı	35
Resim 2-2 Web of Science'tan Referans Bilgisi Aktarımı	36
Resim 2-3 WorldCat'ten Referans Bilgisi Aktarımı	37
Resim 2-4 Google Akademik'ten Referans Bilgisi Aktarımı	38
Resim 2-5 EndNote Programı Ana Ekran Görüntüsü	42
Resim 2-6 EndNote File Menüsü	46
Resim 2-7 EndNote Edit Menüsü.....	46
Resim 2-8 EndNote References Menüsü	47
Resim 2-9 EndNote Groups Menüsü	47
Resim 2-10 EndNote Tools Menüsü.	47
Resim 2-11 EndNote Window Menüsü	48
Resim 2-12 EndNote Help Menüsü	48
Resim 2-13 EndNote Yeni Referans Giriş Penceresi.....	50
Resim 2-14 EndNote Kaydı Tamamlanmış Referans Penceresi.....	53
Resim 2-15 EndNote Bağlantı Dosyası Seçim Ekranı	55
Resim 2-16 EndNote Library of Congress Arama Penceresi.....	57
Resim 2-17 EndNote Library of Congress'ten Kaydetme Penceresi.....	59
Resim 2-18 Library of Congress'ten Capture EndNote References Web Tarayıcı Eklentisiyle İçeri Aktarma.....	61
Resim 2-19 EndNote File>Import>File Menü Seçeneği.....	62
Resim 2-20 EndNote File>Import>Folder Menü Seçeneği	63
Resim 2-21 EndNote Edit>Preferences Menü Seçeneği.....	65
Resim 2-22 Masaüstü klasöründeki PDF Dosyaları	65
Resim 2-23 EndNote Kütüphanesine Aktarılmış PDF Dosyaları	66
Resim 2-24 EndNote Manuscript Matcher Menü Seçeneği.....	66
Resim 2-25 EndNote, MS Word Manuscript Matcher Menü Seçeneği.....	67
Resim 2-26 EndNote Manuscript Matcher Arama Sonuçları	68
Resim 2-27 EndNote Kütüphane Bölümü.....	69
Resim 2-28 EndNote Kütüphane Liste Bölümü Sağ Tık Menü Seçenekleri	69

Resim 2-29 EndNote Kütüphanesi Referans Üzerinde Sağ Tık Menü Seçenekleri	70
Resim 2-30 EndNote Akıllı Gruplama Özelliği.....	71
Resim 2-31 EndNote Akıllı Gruplama Özelliği Uygulaması.....	72
Resim 2-32 EndNote Sital Editörü	75
Resim 2-33 EndNote Sital Editörü	76
Resim 2-34 EndNote MS Word Eklentisi	78
Resim 2-35 Mendeley Ana Ekranı.....	82
Resim 2-36 Mendeley File Menü Seçeneği	84
Resim 2-37 Mendeley Edit Menü Seçeneği.....	84
Resim 2-38 Mendeley View Menü Seçeneği.....	84
Resim 2-39 Mendeley Tools Menü Seçeneği	85
Resim 2-40 Mendeley Help Menü Seçeneği.....	85
Resim 2-41 Mendeley Yeni Referans Girişi Penceresi.....	86
Resim 2-42 Mendeley Bilgileri Girilmiş Referans	88
Resim 2-43 Mendeley, Import to Mendeley Web Tarayıcı Eklentisi Library of Congress'ten Referansı İçeri Aktarma	90
Resim 2-44 Mendeley, Import to Mendeley Web Tarayıcı Eklentisi Toplu Katalog Referansı İçeri Aktarma.....	91
Resim 2-45 Mendeley'e Aktarılmış Referanslar.....	92
Resim 2-46 Mendeley İçeriye Aktarma Menü Seçeneği	93
Resim 2-47 Mendeley, Add Folder Kısayol Tuşu.....	93
Resim 2-48 Masaüstü Klasöründeki PDF Dosyaları.....	94
Resim 2-49 Mendeley Kütüphanesine Aktarılmış PDF Dosyaları	94
Resim 2-50 Mendeley, Watch Folder Kısayol Tuşu	95
Resim 2-51 Mendeley, Tools>Options>File Organizer Menü Seçeneği.....	96
Resim 2-52 Masaüstü Klasöründeki Düzenleme Yapılmamış Haldeki PDF Dosyaları	96
Resim 2-53 Masaüstü Klasöründeki PDF Dosyalarını File Organizer ile Düzenleme	96
Resim 2-54 Mendeley Web Sitesinden Alınan Suggest Özelliği Sonucu.....	98
Resim 2-55 Mendeley Recommend Related Documents İşlemi Sonucu.....	99
Resim 2-56 Mendeley Kütüphane Bölümleri.....	100
Resim 2-57 Mendeley Atıf Sitali Seçenekleri Menüsü.....	101
Resim 2-58 Mendeley Atıf Sitali Editörü (mendeley.com, 2019a)	102
Resim 2-59 Mendeley Atıf Sitali Paylaşma Adresi	103
Resim 2-60 Mendeley Atıf Sitali Paylaşma Adresi Kopyalama.....	104

Resim 2-61 Mendeley Atıf Sitali İndirme Ekranı Görüntüsü.....	104
Resim 2-62 Mendeley MS Word Eklentisi Menü Seçenekleri	104
Resim 2-63 Zotero Programı Ana Ekran Görüntüsü.....	107
Resim 2-64 Zotero File Menüsü.....	110
Resim 2-65 Zotero Edit Menüsü	110
Resim 2-66 Zotero Tools Menüsü.....	110
Resim 2-67 Zotero Help Menüsü	110
Resim 2-68 Zotero Yeni Referans Penceresi	112
Resim 2-69 Zotero Bilgileri Girilmiş Referans Kaydı	114
Resim 2-70 Zotero RSS Güncelleme Özelliği ile Aktarılmış Referanslar.....	116
Resim 2-71 Zotero Connector Web Tarayıcı Eklentisi.....	117
Resim 2-72 Zotero Connector, Web Tarayıcı Eklentisi.....	117
Resim 2-73 Zotero Connector Web Tarayıcı Eklentisi İle Toplukatalog.gov.tr'den Referansı İçeriye Aktarma İşlemi.....	118
Resim 2-74 Zotero Connector Web Tarayıcı Eklentisi ile Google Akademik'ten Referansı İçeriye Aktarma İşlemi.....	120
Resim 2-75 Masaüstü Klasöründeki PDF Dosyaları.....	121
Resim 2-76 Zotero Kütüphanesine Aktarılmış PDF Dosyaları.....	121
Resim 2-77 Zotero Kütüphane Bölümü	122
Resim 2-78 Zotero Kütüphane Liste Bölümü Sağ Tık Menü Seçenekleri.....	123
Resim 2-79 Zotero “Zaman Çizelgesi Özelliği”	124
Resim 2-80 Zotero Atıf Sitali Seçim Menüsü.....	126
Resim 2-81 Zotero Atıf Sitali Düzenleyici Editör	127
Resim 2-82 Zotero MS Word Eklentisi Menü Seçenekleri.....	129

KISALTMALAR LİSTESİ

ANN	: Artificial Neural Network
AI	: Artificial Intelligence
App	: Appendix
ARPANET	: Advanced Research Projects Agency Network
Bkz	: Bakınız
CNC	: Computer Numerical Control
DNS	: Domain Name Server
HTML	: Hypertext Markup Language
HTTP	: Hyper Text Transfer Protocol
MIT	: Massachusetts Institute of Technology
RSS	: Really Simple Syndication
W3C	: World Wide Web Consortium
RDF	: Resource Description Framework
URI	: Uniform Resource Identifier
Vb.	: Ve benzeri.
WAIS	: Wide Area Information Service
WebOS	: Web Operating System
WOS	: Web of Science

GİRİŞ

Bilimsel araştırma çalışmalarının, Ar-Ge faaliyetlerinin ve bilim dallarının çoğalmasi, disiplinlerin birbirleriyle ilişkisinin her geçen gün daha da artması gibi faktörler sebebiyle bilimsel çalışma süreçleri zorlaşmaktadır. Zorlaşan bilimsel araştırma çalışmaları ve bu bilimsel araştırmalar sonucu büyük katma değerlerin ortaya koyulabilmesi sebebiyle bu çalışmaların kolaylaştırılmasının önemi daha da artmaktadır. Web tabanlı bibliyografik yönetim programları bilimsel çalışmalarda referans bilgilerini kaydetme, yönetme ve onlara atıf yapıp kaynakça oluşturma işlemlerini yapmaktadır ve bilimsel araştırma süreçlerini kolaylaştıran önemli bir araçtır.

Bibliyografik yönetim programlarıyla ilgili yapılan bilimsel araştırmalar incelendiğinde, yapılan araştırmalarda bu programların en çok başvuru alan özelliklerinin kullanıcılar tarafından uygulanma sonuçları üzerinde durulduğu görülmektedir. Sadece program özelliklerinin tamamının, bu özelliklerin veriminin detaylı olarak listelenip merkeze alındığı, karşılaştırıldığı ve geliştirmelerin önerildiği bir akademik çalışmaya yapılan taramalarda rastlanmamıştır. Yapılan taramalarda: *Choosing The Right Citation Management Tool: Endnote, Mendeley, Refworks, Or Zotero* (Ivey ve Crum, 2018); *Reference Management: A Critical Element Of Scientific Writing* (Kali, 2016), gibi bu çalışmaya benzer içerikleri taşıyan makaleler de incelenmiştir. Bu çalışmalarda bibliyografik yönetim programlarının incelemeleri yapılmış olsa da son kullanıcı özelliklerinin tamamı incelenmemiş, Benzer Makale ve Dergi Bulma veya Referans Kütüphanesi özellikleri gibi geriye incelemesi yapılacak program özellikleri kalmıştır.

Tez adında “Çok Kullanılan” kriteri bulunduğu için bu kriter uygun bir şekilde kullanılarak çok kullanılan programların belirlenmesi gerekmektedir. “Çok kullanılan” kriterine karşılık olarak reyting ölçütü baz alınmıştır. Bu programların kullanıcılar tarafından temini resmi web siteleri üzerinden gerçekleştiğinden reytinge konu olacak referans noktası olarak her programın resmi internet sitesi seçilmiştir. Web reyting bilgisini elde edebilmek için bu konuda akademik çalışmalarda kendisine atıflarda bulunulan “*Alexa Website Traffic Statics, Alexa Rank*” seçilmiştir. (Ansari ve Gadge, 2012) Piyasada bulunan bütün web tabanlı bibliyografik yönetim programlarının resmi internet sitelerine ait reyting bilgileri bu hizmet üzerinden karşılaştırılmış ve sonuç olarak en yüksek reytingi olan üç program seçilmiştir. Seçilen bu programlar: EndNote, Mendeley ve Zotero olmuştur. Ayrıca halihazırda

kullanılmakta olan bütün Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının reyting bilgileri de tablo halinde sunulmuştur.

Programların inceleme ve kıyaslama metodunun elde edilebilmesi için programlardaki özelliklerin listesi çıkarılmıştır. Oluşturulan özellikler listesi bir tabloya yerleştirilmiştir. Tablo içinde incelenen programların listelenen özelliklere sahip olup olmadığı, eğer sahipse o özelliğe ait program içinde kullanılan isimle birlikte tabloda sergilenmiştir.

Programlar incelenirken bu programlar hakkında hazırlanan çalışmalar ve programların kullanım kılavuzlarından yararlanılmış, bütün programlara eşit mesafede davranılmıştır.

Web tabanlı bibliyografik yönetim programı kavramını somutlaştırmak ve konunun anlaşılabilirliğini arttırmak için; web, web tabanlı program, bibliyografya, atıf kavramları, programların içinde kullanılan özel terimler tanımlanmıştır.

Çalışmada programların son kullanıcı özellikleri incelenmiştir. Özelliklerin çalıştırma yöntemleri açıklansa da ilgili özelliklerin anlatılabilmesi için kısaca yöntemle değinilmiştir. Programların incelenen işlevleri üzerinden eleştiriler yapılarak geliştirmeler önerilmiştir. Programların mobil uygulamaları ve web hizmetleri de bulunmaktadır. Ancak bu çalışmada sadece masaüstü programlar incelenmiştir. Web tabanlı bibliyografik yönetim programlarının özelliklerinin incelenmesi ve bu özelliklerin verimlilik sonuçlarının sunulması, programlardan birinin diğerine karşı güçlü ve zayıf yönlerinin saptanması, bunların üzerine eğer varsa yapılabilecek geliştirmeler hakkında önerilerde bulunulması, bu programlar arasında seçim yapmak isteyenler için son kullanıcı özelliklerini veren ve kıyaslayan bir kaynak olunması hedeflenmiştir.

Web tabanlı bibliyografik yönetim programları aracılığıyla referansları referans veri tabanına eklemenin kolay yolları bulunmaktadır. Bunlar:

- Program bünyesindeki bağlantı özellikleri kullanılarak program dışındaki çevrimiçi veri tabanlarına bağlanıp arama yaparak referans künye bilgilerini içeriye aktarmak.
- Bibliyografik veri tabanlarından indirilen metin, pdf, klasör veya dosyaları içeriye aktarmak.
- Web tarayıcı eklentisiyle ziyaret edilen web sitelerini veya bu web sitelerindeki referans künye bilgilerini içeriye aktarmak.
- Programı senkronize ederek bibliyografik referans yönetimi programı web sitesine daha önceden aktarılan referanslarla, masaüstü program veri tabanında bulunan referansları

karşılaştırarak bibliyografik yönetim programı kütüphanesine referans künye bilgilerini aktarmak.

Referans bilgileri bu programlara bir seferliğine girildikten sonra bu referanslara tek tuşla atıf yapılabilmekte, çalışmada kullanılan atıfların hepsini içini alacak kaynakça tek tuşla oluşturulabilmektedir. Yine tek tuşla, çalışmanın atıf sitili başka bir atıf sitiliyle değiştirilerek çalışma içindeki yüzlerce atıf ve kaynakça sitili tek seferde yeniden biçimlendirilebilmektedir. Bir dergiye gönderilip kabul alamayan makale; atıf ve kaynakça sitili, kolay bir sitil şablonu değişikliğiyle makalenin gönderileceği bir başka derginin atıf ve kaynakça sitiline göre saniyeler içinde biçimlendirilebilmektedir. Bu programlarla aracılığıyla referanslar program veri tabanının içine ve dışına aktarılabilir.

Türkiye’de web tabanlı bibliyografik yönetim programlarının bilinirliğinin, tanınırlığının artması, üniversite ve kurum kütüphaneleri tarafından eğitimlerinin verilmesi, tavsiye edilmesiyle ancak son yıllarda gerçekleşmiştir.

Bilimsel araştırmalarda bilginin kaynağı atıflarla gösterilmektedir. Bu yöntem sayesinde bilimsel çalışmalarda, bilginin geldiği kaynak öğrenilip, gerektiğinde sorgulanabilmekte, kullanılan bilginin ve yapılan çalışmanın güvenilirliğinin ölçülebilir olması sağlanmakta, çalışmaların kaynakçalarına bakılarak hızlıca literatür taraması yapılabilmektedir.

Çevrimiçi ortamda görülen internet siteleri, kitaplar, makaleler gibi birçok referans türüne ait künye bilgileri bu programlara ilgili araçlar sayesinde tek bir tuşla kaydedilebilmekte, bu sayede bilimsel çalışma yapanlara vakit kazandırmaktadır.

Bahsedilen temel işlevlerin haricinde artık bu programların; araştırmacıların oluşturduğu referans veri tabanının meslektaşlarla paylaşılmasını sağlamak (zotero.org, 2019a), dosya isimleri ve klasörleri düzensiz halde bulunan PDF dosyalarının; yazar adı, eser adı, yayın yılı gibi bilgilerini kullanarak dosya ve klasör isimlerini düzenlemek, seçilen bir klasördeki PDF dosyalarını otomatik ve düzenli olarak kontrol edip referans kütüphanesine eklemek (mendeley.com, 2010), referans alınması istenilen makaleler, çalışmalar girildiğinde benzer başka makale ve dergi bulmak gibi gelişmiş özellikleri vardır (Volckaert, 2018: 146).

Tezin birinci bölümünde konunun anlaşılabilmesi için ilgili teknik terimlerin tanımlamaları yapılmıştır. İkinci bölümde çalışmanın gerekçesi, hedefleri, sınırları belirtilmiş ve çalışmanın yöntemi açıklanmıştır. Üçüncü bölümde programların kapsamlı incelemeleri

yapılmıştır. Dördüncü bölümde tablolar halinde karşılaştırmalar yapılmış ve sonrasında geliştirme önerileri sunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

LİTERATÜRÜN GENEL DEĞERLENDİRMESİ VE METODOLOJİ

1.1. LİTERATÜRÜN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

1.1.1. Web

Kısaca WWW şeklinde bilinen World Wide Web, internet üzerinde yayınlanan birbirleriyle bağlantılı çoklu ortam (hyper-text) dokümanlarından oluşan küresel bir bilgi sistemi olarak tanımlanmaktadır (Berners-Lee, 2018). Bu dokümanların her biri web sayfası olarak adlandırılır. Web sayfalarına internet kullanıcısının bilgisayarındaki web tarayıcısı olarak adlandırılan yazılımlar aracılığıyla erişilmektedir. Web sayfaları metin, resim, ses, video ve diğer multimedya unsurlarını içerebilir. Bağlantı ya da link adı verilen köprülerle bir Web sayfasından diğer bir Web sayfasına geçiş yapılabilir.

İlk Web sayfaları çoklu ortam işaretleme dili (Html) ve açıklamalı metin belgesi formatında yapılmıştır. Ortak bir alan adı altında oluşturulmuş bir veya birden fazla web sayfası web sitesi olarak adlandırılmaktadır (Annis & Digital., 2014: 46).

Web site içerikleri oluşturulurken bu içerikler yayıncı tarafından, kullanıcı katkısıyla ya da kullanıcı davranışlarına bağlı olarak oluşturulabilir. Web siteleri bilgilendirme, eğlence, ticari, resmi işlemler, sivil toplum kuruluşlarının hizmetlerinin yerine getirilmesi amaçlarıyla hazırlanmış olabilir.

WWW'nin gelişmesi günümüz dünyasının bütün ilerlemesini değiştirmiştir. Bununla birlikte WWW'nin kendisi de ilk oluşturulduğu günden bugüne büyük yol kat etmiştir. World Wide Web bilgi çağı gelişiminin merkezine yerleşerek, milyarlarca insanın birbirleriyle etkileşiminin ilk aracı haline gelmiştir.

World Wide Web ve bilgi-iletişim teknolojilerinin modern toplumun birbirleriyle etkileşmesi üzerinde büyük bir etkisi olmuştur. Bilgi-iletişim teknolojilerinin gelişmesi kullanıcıların modern toplumdaki beklentilerini değiştirmiştir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin araç olarak kullanılması insanlara verimli iletişim ve bilgi servisi hizmetleri sağlamıştır. WWW insanların bilgiye ulaşma ve birbiriyle iletişim kurma yöntemini büyük ölçüde değiştirmiştir. İnternet üzerindeki sosyal medya ve bilgi paylaşımına ek olarak sosyal ilişkiler kurulabilmesini de olanaklı hale getirmiştir. Bilgi teknolojilerindeki son gelişmeler sadece erişim imkanlarını değil, depolama ve bilgi süreçlerini de geliştirmiştir. Servislerin ilerlemesinde ve işlevsellikte

önemli değişiklikler meydana gelmiştir. WWW son birkaç yılda katlanarak daha da büyümüştür (Hiremath ve Kenchakkanavar, 2016).

1.1.1.1. World Wide Web'in İcadı

Web üretilmeden önce bilgisayarlararası iletişim ve veri paylaşımına yönelik çeşitli çözümler bulunmaktaydı. WWW çok boyutlu bir web yapısı üretilmesini sağlamıştır. İlk planlandığında tek bir bilgisayara bağlı kalmadan dünyanın herhangi bir yerindeki bilgisayardan herhangi bir veriye ulaşmak için üretilmiştir. WWW internet uygulama tekniklerinin sadece biridir. (Hiremath ve Kenchakkanavar, 2016).

1958 yılında Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığının desteklediği ARPA (Advanced Research Project Agency) kurumu kurulmuştur. Bu kurum tarafından ARPANET 1969 yılında oluşturulmuştur. ARPANET ağ üzerinde çalışan ve 4 üniversitenin bağlı olduğu bir sistemdir. ARPANET veri iletebilen ilk sistemdir. 1970 yılında ARPANET Network Kontrol Protokolünü (NCP) kullanmaya başlamıştır ve 1971 yılında 15 üniversite ve araştırma kuruluşu birbirine bağlanmıştır. 1984 yılında Jon Postel ve Paul Mockapertis Alan adı İsim Sistemini (DNS) tanıtmıştır ve ilk kayıtlı alan adı symbolic.com'dur. 1983 yılında NCP yerini Transfer Kontrol /İnternet Kontrol Protokolüne (TCP/IP) bırakmıştır.

İngiliz araştırmacı Tim Berners-Lee, 1980 yılında İsviçre'de, Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi (Cern)'de bilgi yönetimi problemleri üzerine çalışmaktaydı. Cern'de çalışan çok sayıdaki fizikçinin bilgilerinin paylaşılma gereğine karşın bu işlemi gerçekleştirecek bir yazılım ya da makine bulunmamaktaydı.

Bernes-Lee 1990'da Web'in çalışması için gerekli: çoklu ortam transfer protokolünü (Http), çoklu metin işaretleme dilini (Html), bilinen ilk web tarayıcıyı (World Wide Web isimli, ilk Web editörünü.), ilk http sunucu yazılımını (CERN http), ilk web sunucusunu nxoc01.cern.ch, ilk web sitesini <http://nxoc01.cern.ch/hypertext/WWW/TheProject> oluşturmuştur. Tarayıcı sadece NEXT isimli bir işletim sisteminde çalışmaktaydı. (Berners-Lee, 1994).

İlk web sitelerinde http web protokolü ve o zaman popüler olan Gopher protokolü iç içe çalışmaktaydı. İlk web kullanıcıları popüler web sayfalarını sık kullanılan web sayfaları arasına ekleyerek veya NCSA gibi "yeni ne var" sayfalarını kullanarak web'i kullanabilmekteydi. WAIS (Wide Area Information Service) indekslediği web siteleri arasından kullanıcılara bugünkü arama motorlarına benzer metin araması yapmaya olanak sağlamıştır.

WWW, 1993 yılında CERN'in halka açmasıyla yaygınlaşmaya başlamıştır. (Cern, 2013) 1993 yılında 500'ün üzerinde sunucu çevrimiçi olmuştur (Raggett, Lam, & Alexander, 1996: 20).

Web'in bir internet uygulamasından fazlası olduğunun anlaşılmasıyla, disiplinlerarası bir alan olarak görülmesi ve bu alanda çalışmalar yapılması gerektiği kabul edilmiştir. Bilgisayar bilimleri, sosyal bilimler, hukuk, psikoloji, ekonomi, beşeri bilimler ve diğer disiplinler Web'in kapsadığı, Web'le ilgili olan bilim dallarıdır (Hall ve Tiropanis, 2012).

Devam eden bölümde Web'in ilk icat edilmişinden günümüze gelene kadar geçtiği aşamalar ve gelecekte alacağı muhtemel biçim irdelenerek anlatılacaktır.

1.1.1.2. Web'in Gelişimi Ve Özellikleri

1.1.1.2.1. Web 1.0

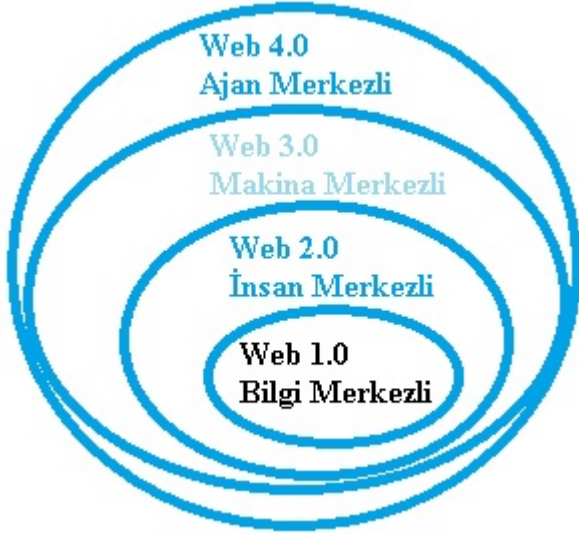
İlk uygulanan Web teknolojisi Web 1.0 olarak adlandırılmıştır. 1989 ve 2005 arasında aktif olarak kullanılmıştır. Web 1.0, bilgi bağlantıları olarak tanımlanmıştır. Web'in mucidi Tim Berner-Lee tarafından ise sadece okuma Web'i olarak adlandırılmıştır. Bu teknoloji kullanıcıların birbirleriyle sadece bilgi alış-verişinde bulunmasına imkan tanımaktaydı.

İlk oluşturulan web sayfaları sadece statikti (içinde asp, php, .net gibi programlama dillerini barındırmamaktaydı.) ve bilgiyi yayınlama amaçlıydı. Bir başka deyişle ilk web sadece bilgiyi arama ve okuma imkânı vermekteydi (San & Murugesan, 2010: 2).

Web 1.0 teknolojisi Html, Http and Uri gibi sadece çekirdek web protokollerini içermekteydi. Web 1.0 sadece okunabilirdi. Çevrimiçi bir varlık oluşturmaktaydı ve bilgiyi her an herkes için erişilebilir kılmaktaydı. Statik web sayfalarını içermekte ve temel çoklu metin işaretleme dili kullanmaktaydı.

Web 1.0 sayfaları sadece insanlar tarafından anlaşılabilir metinlerdi ve makine tarafından okunabilir bir biçime sahip değildi. Web yöneticileri sadece kullanıcıları güncellemekten ve sitenin içeriğini yönetmekten sorumluydu.

Web 1.0'da dinamik içeriklerin eksikliği bulunmaktaydı. Dinamik etkinlikleri oluşturabilmek için web konsolu bulunmamaktaydı. (Choudhury, 2014).

Figür 1.1.1-1 Web'in Evrimi (San ve Murugesan, 2010)

Figür 1.1.1-1 Web'in Evrimi'nde belirtilen Ajan ifadesi Web 4.0'da çalışan yapay zeka yazılımını ifade etmektedir. Ajanlar: Yapay zeka öğrenmesine dayalı, özerk, proaktif, içerik araştırması yapabilen, kendi kendine öğrenebilen, iş birlikçi ve içerik üreten yazılımlardır (igiglobal.com, 2018).

Apple şirketi tarafından üretilen ve kişisel asistan hizmeti veren "Siri" bu ajan tanımına uygun bir örnektir (Bigthink.com, 2013).

1.1.1.2.2. Web 2.0

Kullanıcıların Web 1.0'daki sadece bilgi alan konumundan çıkıp bilgi veren, bilgi ürettiren, kullanıcıların paylaşımında bulunabildiği ve tartışmaya imkan sağlayan bir Web ortamıdır.

Web 2.0 ikinci nesil Web'tir. Dale Dougherty tarafından 2004 yılında okuma-yazma Web'i olarak tanımlanmıştır. Web 2.0 teknolojileri kalabalık kitleleri bir araya getirmeye ve sosyal ilgi alanlarına göre sınıflamaya olanak sağlamaktadır.

Web 2.0'ın başlıca sahip olduğu özellikler şunlardır; katılımcıdır, iş birliği sağlar, iş ve özel yaşam aktivitelerini hareket halinde gerçekleştirmeye olanak tanır. Web 2.0 teknolojileri bir araya getirme ve katılımcı medya ortamı sağlama gibi özellikleri sebebiyle akıllı web olarak da tanımlanmaktadır. İnsan-eksenli web, katılımcı web, okuma ve yazma Web'i, çift yönlü Web gibi tanımları da vardır (Aghaei, 2012).

Web 2.0 kullanıcıların Web 1.0'daki gibi güncellemeleri almak için sürekli kontrol etmesini gerektirmeyen bir platformdur. Bir başka deyişle Web 2.0'da kullanıcılar daha az çabayla daha fazla etkileşimde bulunabilirler. Web 2.0, esnek web dizaynına, yaratıcı, yenilikçi kullanıma, iş birliği ile oluşturulabilen içerik yapısına, ortak zeka kullanımına olanak sağlayan gelişmiş bir teknolojidir (San & Murugesan, 2010: 3).

Servislerde güncelleme ve yinleme döngüsü mevcuttur. Web 2.0'in oluşturulması ve kullanılmasıyla ilgili karara bağlanması gereken etik konular bulunmaktadır. Platformlararası ağ bağlantısalılığı ve bilgi paylaşımı kısıtlıdır (Choudhury, 2014).

1.1.1.2.3. Web 3.0

Semantik Web, Anlamsal Ağ diğer bir deyişle "Yapay Zekalı Web" demektir. Web 3.0 içerik kontrolünün insanlardan yazılımlara geçtiği bir teknolojidir. Bu teknoloji veri tabanlarının birbiriyle iletişimi özelliğini kullanarak Web kullanıcılarının ilgi alanlarını tespit edebilir, bu bilgilere göre kullanıcılara içerik sunulabilir.

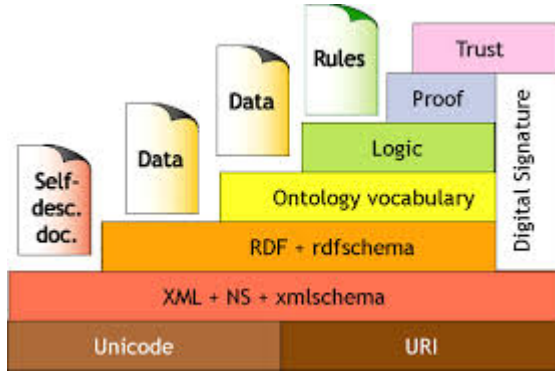
Yazılımlar veriyi kolayca bulup birleştirebilmektedir. Anlamsal ağ altyapısı bir felsefe, tasarım prensipleri, birlikte iş yapan çalışma grupları ve yardımcı teknolojilerden meydana gelmektedir.

Web 3.0 kavramı ilk kez 2006 yılında John Markoff tarafından Web'in 3. jenerasyonunu tanımlamak için kullanılmıştır. Web 3.0 ayrıca semantik web olarak da tanımlanmaktadır. Semantik Web kavramı Web'in mucidi olan Tim Berners-Lee tarafından bulunmuştur.

W3C (World Wide Web konsorsiyumu) Web'i geliştirmeye, yaygınlaştırmaya ve standart bir sistem haline getirmeye çalışmakta ve bunun için bazı araçlar hazırlamaktadır. Web 3.0, Web 2.0'da alışılan web sitelerinin veya sayfalarının değiştiği, dataya mülk olarak sahip olunamayan fakat bunun yerine datayı paylaşabilen bir platformdur.

Web'te dokümanları ve medyaları açık erişime sunmaktan çok data setlerinin açık erişime sunulmasına odaklanılmalıdır. Data setleri; ansiklopedik bilgiler, ilaç bilgileri, müziklerin, kitapların, makalelerin künye bilgileri, sosyal ağların çalışmasına dair veriler, coğrafi bilgiler gibi semantik Web ile elde edilen küresel veriler, açık bağlantıları ve çeşitli bilgileri içermektedir (San & Murugesan, 2010: 3).

Semantik Web, uluslararası standartları World Wide Web konsorsiyumu tarafından belirlenen bir teknolojidir. Semantik Web bilginin paylaşılması ve uygulamalarla kullanılabilmesi için ortak bir çerçeve sağlamaktadır. Semantik Web'in amacı mevcut Web'in evriminde kullanıcıların aramalarını, paylaşımlarını, bilgi birleştirmelerini daha kolay sağlamaktadır. Semantik Web başlangıçta öngörüldüğü gibi karmaşık insan taleplerinin makinece anlaşılmasını ve yanıtlanmasını olanaklı kılmaktadır. Makine tarafından gerçekleşen bu anlamının oluşabilmesi için bilgi kaynaklarının semantik (anlam bilimsel) olarak ilişkilendirilmesi gerekmektedir (Hachisu & Yoshida, 2015: 17).

Figür 1.1.1-2 Semantik Web Katmanlı Mimari Yapı Figürü (Horrocks, Parsia, Patel-Schneider, & Hendler, 2005: 38)

Semantik Web'in gelişimi aşama aşama devam etmiş, her aşama bir diğerinin üstüne bir katman inşa etmiştir. Şekil 1.1.1-2 semantik Web'in ana katmanlarını, vizyonunu ve tasarımını anlatan "katman

RDF: Resource Description Framework. Temel bir data modelidir. Web için basit ifadeler yazmakta kullanılır. Web üzerinde bilgileri tanımlamak için kullanılan bir şemadır. RDF terimlerin anlamlarını ifade etmek ve bilgisayarların bir form içinde işleyebileceği bir konsept oluşturmak için bir teknolojidir.

RDF Şema: RDF modeli için önceden tanımlanmış temel bir sistemdir. RDF şema web objelerini hiyerarşiye göre düzenlemede ilkel bir modelleme sağlar. Anahtar ilkeler; sınıflar ve özellikler, alt sınıflar ve alt özellik ilişkileri, alan adı ve kısıtlama aralıklarıdır.

Ontoloji: Ontoloji katmanı özellikler ve farklılıklar arasındaki ilişki olarak tanımlanmaktadır.

Logic: Bu katman program dilini daha ileriye taşımak ve uygulama yazımına özel bilgileri göstermek için kullanılmaktadır.

Kanıt Katmanı: Mevcut tümden gelim işlemlerini içeren bunun yanı sıra web dilinin doğrulamasını, tanıtımını yapan katmandır.

Güven Katmanı: Dijital imzanın, temel olarak güvenilirliği kanıtlanmış sertifikaların ve tüketici organizasyonlarının derecelendirmesinden oluşmaktadır.

keki"dir. Bu katmanları açıklamaları aşağıdaki şekildedir:

- Unicode ve Uri: Unicode herhangi bir karakteri temsil etmesi için bir programlama dilinde yazılmış bir karakteri temsil etmektedir. Uri (Uniform Resource Identifiers) bütün bu kaynaklar için bir kaynak tanımlayıcıdır.
- XML: Kullanıcı tanımlı dağıtıcı olan web dokümanı yazmaya yarayan bir programlama dilidir. XML dokümanları özellikle Web'te kullanılmaya uygundur.

Semantik web data paylaşma özelliğine ilave olarak birbiriyle ilişkili bilgiler arasında bağlantı yapmaya odaklanmıştır. Berner-Lee, web üzerinde *Linked Data* yayınlama prensipleri olarak bilinen bir dizi kuralı 2007 yılında açıklamıştır. Bunlar:

- URI'nin paylaşılan öge için isim olarak kullanılması
- HTTP URI'nin bu isimleri aramak için kullanılması
- Daha fazla keşif yapmak için diğer URI'lere bağlantı içeren bağlantıların kullanılması.

Data sağlayıcılar dataları Linked Data prensiplerine göre Web'te yayınlayarak kendi datalarını tek bir evrensel alana yerleştirebilmektedir. (Choudhury, 2014).

Web 3.0'ın başlıca karakteristik özellikleri Nova Spivack tarafından şöyle belirtilmektedir:

Açık kaynaklı platform, dağıtılmış veri tabanı, Web'in kişiselleştirilebilmesi, Zeki Web şeklindedir. Semantik Web Genişlik, Belirsizlik, Tutarsızlık, Aldatma gibi birkaç zorlayıcı konuyla karşılaşmaktadır.

Genişlik: World wide web milyarlarca sayfadan oluşmaktadır. Dataların çok fazla olması onların tamamının semantik olarak incelenememesine sebep olabilmektedir.

Belirsizlik: Kullanıcı aramalarındaki belirsizliğin, içerik sağlayıcılar tarafından sağlanan içerik biçimlerinin artması, kullanıcı aramalarıyla içerik sağlayıcılarının sorgularının eşleştirilmesi ve farklı bilgilerle örtüşen aslında birbirine benzemeyen kavramları birleştirmeyi denemesi sistemde belirsizliklere yol açmaktadır.

Tutarsızlık: Geniş ontolojiler geliştirilirken engellemez bir şekilde oluşan ve ayrı kaynaklardaki ontolojiler birleştirildiğinde meydana gelen mantıksal çelişkilerdir.

Aldatma: Bilgi üreticisinin kullanıcıyı kasıtlı olarak yanıltmasıdır.

WEB TEKNOLOJİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Web 1.0, Web 2.0 ve Web 3.0 arasındaki farklılıklar aşağıda belirtilmiştir.

WEB 1.0	WEB 2.0	WEB 3.0
1996-2004	2004-2016	2016+
Hipertekst Web	Sosyal Web	Semantik Web
Tim Berners-Lee	Tim O'Reilly, Dale Dougherty	Tim Berners-Lee
Sadece Okuma Web'i	Okuma ve yazma Web'i	Harekete geçebilen Web
Milyonlarca kullanıcı	Milyarlarca kullanıcı	Trilyon+ kullanıcı
Eko sistem	Katılım ve etkileşim	Kendi anlayan
Tek yönlü	Çift yönlü	Çok kullanıcılı sanal çevre
Şirketlerin içerik paylaşımı	İnsanların içerik paylaşımı	İnsanlar etkileşime girip içerik paylaşabilen uygulamalar yapar
Statik içerik	Dinamik içerik	Web 3.0 merak edilen bir şekilde tanımlanmamış. AI ve 3D, öğrenen Web.
Kişisel Web siteleri	Blog ve sosyal profiller	Yarıblog. Haystack sistemi.
Mesaj platformu	Topluluk portalı	Semantik forumlar
Arkadaş listesi, adres defteri.	Çevrimiçi ağlar	Semantik sosyal bilgi

Tablo 1-1 Web 1.0, Web 2.0, Web 3.0 Karşılaştırması (Choudhury, 2014)

1.1.1.2.4. Web 4.0 ve Gelecekteki Web

Bilgilerin yerel diskler yerine çevrimiçi sistemlerde saklandığı, işletim sistemlerinin internet ortamında kurulu olduğu, yapay zeka ile çalışan bir Web teknoloji mimarisidir. Bu imkanların oluşmasına internet altyapısının ve hızının gelişmesi ön ayak olmaktadır.

Web 4.0: Ultra-Zeki Elektronik Web, birlikte yaşayan Web, her zaman her yerde yaşayan Web olarak da tanımlanmaktadır. Web 4.0 mimarisinde ajan adı verilen yazılımlar bulunmaktadır. Bu yazılımlar önceki web teknolojilerine göre web içeriğini daha akıllı bir şekilde işleyebilecektir.

Ajan ifadesi Web'te çalışan yapay zeka yazılımı ifade etmektedir. Ajanlar: Yapay zeka öğrenmesine dayalı, özerk proaktif, içerik araştırabilen, kendi kendine öğrenebilen, iş birliği ve içerik üretimi yapabilen yazılımlardır (igiglobal.com, 2018).

Apple şirketi tarafından üretilen ve kişisel asistan hizmeti veren "Siri" bu ajan tanımına uygun bir örnektir (Bigthink.com, 2013).

Web 4.0 halen altyapı aşamasında olan bir fikirdir ve tam olarak nasıl bir forma kavuşacağıyla ilgili kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Web 4.0 Simbiyotik Web olarak da bilinmektedir. Simbiyotik Web'in anlamı, insan beyni ve makineler arasında etkileşimi olan Web'tir. Bu sağlandığında daha güçlü ve insan düşüncesiyle kontrol edilebilen ara yüzler ortaya çıkacaktır (Aghaei, 2012).

Arama motorlarında gerçekleştirilen işlemler daha hızlı ve verimli sonuçlar getirecektir. Bu sistemler kullanıcıların karşısına üstün ve akıllı ara yüzlerle çıkacaktır. Web 4.0 ile uygulamalar bilgisayar yerine internette çalışacak ve bu uygulamalar bilgisayarlarda dolaşım halinde olacak, diğer programlarla işbirliği yapacak, beklenen işlemler kendiliğinden gerçekleşecektir (San & Murugesan, 2010: 4).

WebOS (Web Operating System), işletim sistemi gibi çalışan bir yazılım olacaktır. WebOS'un insan beynine paralel olacağı ve akıllı etkileşimleri olan çok büyük bir ağa dönüşeceği düşünülmektedir (Choudhury, 2014).

1.1.2. Web Tarayıcı

Web Browser, internet tarayıcı, web yanıtlarını aramaya, görüntülemeye yarayan bir yazılım uygulamasıdır. Web içeriğine erişmek için URL adreslerini kullanır. Metin, medya, ses veya yazılım tabanlı içeriklerin kaynaklarına yönelik talepler bir ağdan diğerine iletilir. Her talep edilen içerik indirildikten sonra ekranda görüntülenir. Her son kullanıcı taleplerini farenin tuşlarına tıklayarak, web bağlantıları aracılığıyla sisteme iletir. Web sayfaları birbirine hiper bağlantılar aracılığıyla bağlanır. Hiper bağlantılar, talep edilen web sayfasının URL bilgisi girilmeden son kullanıcıların talep edilen web sayfasına ulaşmasını sağlarlar (Tim Berners-Lee,

y.y.). İlk Web tarayıcı İsviçre Cern'de çalışan Tim Berners-Lee tarafından 1990'da yazılmıştır (Choudhury, 2014).

1.1.3. Html

HTML, Hyper Text Markup Language, çoklu metin işaretleme dili olarak Türkçeye çevrilmiştir. HTML, platformlardan bağımsız dokümanlar oluşturmak için kullanılan bir dosya formatıdır. Bu formatta metin dosyalarının haricinde medya, ses, haber içerikli dosyalar oluşturulabilir. World Wide Web küresel bilgi oluşumu tarafından 1990 yılından bu yana kullanılmaktadır (Atay, 2017).

1.1.4. Http

HTTP, Hypertext Transfer Protocol, istemci ve sunucu arasındaki bilgi-verişini sağlayan yazılımdır.

HTTP yazılım modeli talep ve bu talebe ilişkin yanıt modeliyle çalışmaktadır. Kullanıcı yaptığı işlemle web sunucusuna talebi göndermiş olur. Sunucu da bir bağlantıyla gelen talebe karşılık verir. Yanıt durumun içerik mesajını, mesajı, hata kodunu, MIME tipini içerir. MIME, yanıtın tipini belirler. Http, web tarayıcı ve web sunucusu ve web uygulama sunucusu arasındaki ağda çalışır. Kullanıcı, ağ üzerinde sunucunun yerini bildirmek için URL (Uniform Resource Locator) kullanır (Turau, 2003: 1).

1.1.5. Bilimsel Araştırma

Belli bir amaç için bilinçli ve sistemli olarak bilgiye ulaşma çabası bir “araştırma” eylemidir. Çünkü gelişmiş güzel ulaşılamayan bilgilere ancak sistemli ve düzenli araştırma sonucu ulaşılır.

Araştırma denilince burada üzerinde durmak istediğimiz esas bilimsel araştırmalardır. Bilimsel araştırmalar veya kısaca araştırma terimi, değişik şekillerde tanımlanmıştır. Mevcut kaynaklarda sıkça kullanılan bir tanıma göre; araştırma, Problemlere itimat edilebilir çözümler bulmak için, planlı ve sistemli olarak, verilerin sağlanması, anlaşılabilir hale getirilmesi, muhakeme edilerek değerlendirilmesi ve raporlanması sürecidir (Karasar, 2018: 22).

1.1.6. Bilimsel Araştırmalarda Kaynak Gösterimi

Bilimsel bir çalışmada kaynak göstermenin gereklilikleri şöyle sıralanabilir:

- Araştırma yapanın iddia ettiği savların gerçekliğini savunmak, arka çıkarmak,

- Malumatların çıkış noktasını göstererek, araştırma yapanın kendi katkının ne olduğunu belirtmek ve bu malumatların gerçek sahiplerine hak ettikleri itibarı sağlamak,
- Verilen malumatların gerçeklik, güvenilirlik ve tarafsızlığıyla ilgili olarak okuyucuya kontrol imkanı sağlamak,
- Belirtilen konularda yeni araştırma yapmak isteyenlere kaynaklar hakkında hazır malumat sunmaktır (Seyidoğlu, 2016: 235).

1.1.7. Atıf

Bilimsel bir çalışmanın, diğer bir bilimsel çalışmayı kaynak göstermesine atıf denir.

Atıf kanıt ya da açıklama olabilir ya da kaynakları belirtebilir. Atfın içerik olarak iki türü vardır. Bunlarda birincisi içeriğe ilişkin dipnot, ikincisi ise telif hakkıyla ilgili izindir.

İçerikle ilgili atıflar, metin içindeki önemli bilgileri güçlendirir ya da bu bilgilere ekleme yapar. Atıflar, karmaşık, konuyla ilgisiz ya da değersiz malumatları kapsamamalı, metin içindeki bir tartışmayı güçlendiriyorsa kullanılmalıdır çünkü dipnotlar okuyucunun dikkatini dağıtabilir. Önemli bilgilerin atıf kullanmak yerine metin içinde verilmesi tercih edilmelidir. İçeriğe ilişkin dipnotlar, ilk kullanıldığı kısımdan başlayarak numaralandırılır.

Telif hakkı izniyle ilgili atıflar, alıntılarının çıkış noktasını göstermek için kullanılır (Büyüköztürk & Çakmak, 2016: 302).

1.1.8. Bibliyografya

Bibliyografyanın Türk Dil Kurumuna göre karşılığı kaynakçadır (Zülfikar, 2013).

Tanınmış Fransız tarihçisi ve bibliyografyacısı P. Caron'a göre Bibliyografya; repertuarlarından söz açan, kaynaklar üzerine bilgi alma araçları sunan kitap biliminin bir parçasıdır.

Bibliyografya'nın tarihi 15. yüzyılda başlar. Basma eserlerin ortaya çıkması da o tarihlere dayanır. Başlık sayfası, basım tarihi, eserin basıldığı, yayınlandığı yerin adresi gibi belli başlı öğelere sahip olmayan eserler bibliyografyalara alınmamaktadır. Bunlar öteden beri kütüphane kataloglarının konusu olmuştur ve olmaya devam etmektedir.

Bibliyografya sözünün geniş anlamında, kitap başlıklarının kaydedilmesi amacı vardır. Bibliyografya'nın etimolojik anlamı: bilion=kitap, grabhein=yazmak demektir. Bu kayıt işinin anlayış ve yapılış koşulları eskiden neyse bugün de odur (Acaroğlu, 1961).

Kaynakça, çalışmada kullanılan kaynakların, metin içinde atıf yapılan eserlerin yer aldığı listedir. Kaynakça içeriği az ve öz olmalı, yapılan çalışmaya arka çıkan değerli kaynakları içermelidir (Büyüköztürk & Çakmak, 2016: 289).

Bir başka kaynakta ise, kaynakçaya kaydedilen kaynakların sayısının atıflarda gösterilen kaynakların sayısı ile sınırlandırılmasına gerek bulunmamaktadır. Araştırma yapan, özellikle kullandığı genel malumat özelliğindeki kaynakları da okuyucunun bilgisine sunmak için kaynakça içeriğine ekleyebilir (Seyidoğlu, 2016 #29000@237).

Bibliyografyalar genel ve özel olarak ikiye ayrılmaktadır. Genel bibliyografyalar; bibliyografyaların bibliyografyaları evrensel bibliyografyalar, kütüphanelerin basma katalogları, kolektif kataloglar, ülkelerin milli bibliyografyaları, resmi yayınların bibliyografyaları, dergi ve gazete yazılarının bibliyografyaları, ansiklopedileri içine alır. Özel bibliyografyalar; bilimlerin kendi bibliyografyalarıdır. Bunlar da beşeri ve tabiki bilimler diye ikiye ayrılabilir. Beşerî bilimler şunlardır: Etnografya-antropoloji, sosyoloji, genel dilbilim, rehistorya, arkeoloji ve sanat, müzik yayınları, din bilimleri, dil ve edebiyat, felsefe gibi. Tabiki ve teknik bilimler: Matematik, astronomi, fizik, kimya, jeoloji, mineraloji, biyoloji, fizyoloji gibi.

Türk tarihinde ise tarih boyunca kitaba ve kütüphaneye önem verilmiştir. En büyük bibliyografya yazarımız, Avrupalıların Hacı Kalfa dedikleri Katip Çelebi (1608-1657)'dir. En önemli eseri, Batı dillerine de çevrilmiş olan 'Keşfü'z-Zünun an Esamü'l-Kütüp Velfünun''dur. Arapça yazılmış olan bu eserde 1450 kitaba ait bibliyografik bilgi verir. Bu kitap Milli Eğitim bakanlığı tarafından 1941 yılında bugün Türkçede kullandığımız alfabe ile yeniden basılmıştır (Acaroğlu, 1961).

1.1.9. Bibliyografik Veri Tabanı

Kitap, dergi, gazete, konferans metinleri, görsel-işitsel koleksiyonlar gibi bilgi materyallerine ait kayıtları içeren veri tabanlarıdır. Bu veri tabanları sahip oldukları arayüzler sayesinde kullanıcılara arama yapma imkanı verirler (Newworldencyclopedia.org, 2016).

1.1.10. DOI

Bilgi materyallerinin dijital ağ üzerinde kalıcı tanımlamasını yapmaya yarayan bir sistemdir. Fiziksel, dijital veya soyut materyalleri tanımlamada kullanılabilir. <http://dx.doi.org/> adresindeki çözümleyici bölümüne DOI numarası girildikten sonra ilgili materyal bilgisayara indirilmektedir (doi.org, 2018).

1.1.11. ArXiv ID

Cornelle Üniversitesi tarafından oluşturulan Fizik, matematik, bilgisayar bilimi, kantitatif biyoloji, kantitatif finans, istatistik, elektrik mühendisliği ve sistem bilimi ve ekonomi alanlarında akademik kaynaklar içeren açık erişim bir veri tabanıdır. Kayıtlı her öge ArXiv ID alır. Bu ID aracılığıyla kayıtlı bilgi materyallerine ulaşılabilir (arxiv.org, 2019).

1.1.12. Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programları Ve Bu Programlara Ait Kavramlar

1.1.12.1.Web Tabanlı Program

Kişisel bilgisayarlarda çalışmasının yanında sadece web üzerinde de çalışabilen veya hem web hem de kişisel bilgisayarlarda çalışabilen programlar Web Tabanlı program olarak adlandırılmaktadır. C#, ASP.NET, J2EE, PHP, Perl, Phyton JSP, Servlet, Javascript vb. bu programlar web uygulama sunucusunda çalışırlar (Tao, 2011).

1.1.12.2.Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programı

Bibliyografik Yönetim Programı, çoğunlukla bilim adamları ve araştırmacılar tarafından iki ana işlevi yerine getirmesi için kullanılan bir program sınıfıdır. Bunlar:

- Bibliyografik atıfların veri tabanını oluşturmak,
- Kelime işlemci programına kolayca eklenebilecek kaynakçalar üretmek,

Alıntılar bu bibliyografik sistemler tarafından üretilebilir veya çevrimiçi bibliyografik sistemlerden indirilebilmektedir (ebSCO.com, 2019).

Bu programlar bibliyografik bilgileri depolama, yönetme, kendi kütüphanesi içinde arama, başkalarıyla paylaşma alanlarında uzmanlaşmıştır. Çizelgeler, tablolar, figürler, denklemler, görüntüler düzenlenebilir, hepsine ayrı ayrı başlık, anahtar kelime atanabilir. Makalelere girişi yapılan referansların, figürlerin, tabloların listeleri takip edilebilir (Thomson ResearchSoft, 2018: 3).

1.1.12.3.Halihazırda Kullanımda Olan Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programları

Bebop, Bibase, BibDesk, Biblioscape, Bibsonomy, Bibus, Bookends, Citavi, CiteULike, Colwiz, EndNote, F1000Workspace, JabRef, KBibtex, Mendeley, Paperpile, Papers, Pybliographer, Qiqqa, ReadCube Papers, Refbase, RefDB, Reference Manager, Referencer, RefWorks, RefME, SciRef, Sente, Wikindx, WizFolio, Zotero programları kullanıcıların hizmetine sunulmuş piyasada bulunan referans yönetim programlarıdır (wikipedia.org, 2019).

1.1.12.4. Bilgi Alanları

Bibliyografik yönetim programında referansların eser adı, yazar adı, yayın yılı, gibi bilgilerini girmeye yarayan kısımlar bilgi alanı olarak adlandırılır. Bu alanlara girilen bilgiler bibliyografik yönetim programında seçilen sitile göre biçimlenmektedirler (Volckaert, 2018: 11).

1.1.12.5. Bağlantı Dosyası

Bibliyografik yönetim programlarının çevrimiçi veri tabanlarına veya kütüphane kataloglarına bağlanmasını, arama, içeriye aktarma yapmasını sağlayan sistem dosyalarıdır (Volckaert, 2018: 11).

1.1.12.6. İçeriye Aktarma

Referans dosyalarını veya künye bilgilerini bibliyografik yönetim programına dışarıdan, kaydetme işlemine “İçeriye Aktarma” denilmektedir. Programda bu işlemler “*Import*” menüsü üzerinden gerçekleştirilmektedir. Ayrıca programlarda bulunan “*Import*” menüsü haricinde bu işlemi gören araçlar bulunmaktadır. Bunlar programların web tarayıcı eklentileri, programların dahili bağlantı dosyaları ve veri tabanlarına ait kısayol seçenekleridir (Volckaert, 2018: 88).

1.1.12.7. Dışarıya Aktarma

Programlara girişi yapılmış referans bilgilerini başka bir programa aktarmak ya da sadece program dışına almak amacıyla yapılan işleme “Dışarıya Aktarma” denilmektedir. Dışarıya Aktarma işlemi programlarda “*Export*” menüsü üzerinden gerçekleşmektedir (Volckaert, 2018: 72).

1.1.12.8. İçeriye Aktarma Filtresi

Program içine aktarılacak referans bilgilerinin hangi bilgi alanlara kaydedileceğini belirten yazılımlardır. Ayrıca program içine aktarılması istenmeyen bilgiler içeri aktarma filtreleri aracılığıyla elenebilir (Volckaert, 2018: 39).

1.1.12.9. RIS Dosya Formatı

Bibliyografik yönetim programlarının veri alışverişinde bulunmalarını sağlamak için geliştirilmiş standart bir etiket formatıdır. Bu formatta çevrimiçi veri tabanlarından indirilen referanslar bibliyografik yönetim programlarına kaydedilebilir veya bibliyografik yönetim programında bulunan referanslar RIS formatında dışarı aktarılıp kullanılmak üzere transfer edilebilir (Bartling & Friesike, 2014: 129).

1.1.12.10. Referans

Bibliyografik yönetim programında önceden kitap, makale, dergi, gazete, el yazması gibi türleri tanımlanmış olan bilgi taşıyıcı materyallere referans adı verilmektedir (Volckaert, 2018: 11).

1.1.12.11. Referans Türü

Kütüphaneye eklenen bilgi taşıyıcı materyalin çeşitlerinin sınıflandırılması için programda önceden kullanılan kitap, dergi, makale, gazete gibi sınıflama isimleri referans türü olarak adlandırılmaktadır (Volckaert, 2018: 11).

1.1.12.12. Referans Kütüphanesi

Referansların kaydedilip saklandığı alanı, referans veri tabanını ifade eden terimdir (Volckaert, 2018: 11).

1.1.12.13. Uluslararası Z39.50 Standardı

Bibliyografik yönetim programları internet üzerinden yapılan aramalarda diğer kütüphanelere bağlanarak veri almak için bazı teknik gereksinimlere ihtiyaç duyarlar. Z39.50 standardı bunlardan biridir.

Z39.50 bilgisayardan bilgisayara bilgi alışverişini sağlayan, ISO 23950 numaralı uluslararası bir standarttır. Öncelikle bibliyografik veri tabanlarından data almak için kullanılır (Volckaert, 2018: 12). Z39.50 aslında Amerikan Ulusal Bilgi Standartları Kurumu (NISO) tarafından 1988’de kullanılmaya başlanmıştır. (Thomson ResearchSoft, 2018: 475)

1.1.12.14. Atıf Çıktı Sitili

Referansa ait eser adı, yazar adı, yayın yılı, yayın yeri, yayıncı gibi künye bilgilerinin bibliyografik formatlara göre biçimlendirilmesini sağlayan sistem dosyasına atıf çıktı sitili olarak adlandırılmaktadır (Volckaert, 2018: 11).

Sitiller isimlerini dergi veya yayıncının isminden almıştır ve onlar tarafından biçimlendirilmiştir. Nature sitili, Nature dergisinin gerektirdiği formata göre düzenlenmiştir.

1.1.12.15. CSL (Atıf Sitili Düzenleme Dili)

CSL (Citation Style Language) bir atıf çıktı sitili formatıdır. Yaygın olarak kullanılmakta olan formatlardan biridir (zotero.org, 2019b).

1.1.12.16. Atıf Sitili Düzenleme Editörü

Atıf çıktı sitillerini sıfırdan oluşturabilen veya mevcut atıf çıktı sitilleri üzerinde değişiklik yapmak için kullanılan araçlardır (mendeley.com, 2019a).

1.2. METODOLOJİ

1.2.1. Çalışmanın Temeli, Problem Cümlesi

Bilimsel çalışmalar, literatürün sürekli gelişmesi ve disiplinlerin iç içe geçmesi gibi faktörler sebebiyle zorlaşmaktadır. Web tabanlı bibliyografik yönetim programları bu bilimsel çalışma süreçlerini kolaylaştıran önemli araçlardan biridir. Bu programlar, bilimsel araştırmalarda referans bilgilerini kaydetme, yönetme, onlara atıf yapıp kaynakça oluşturma işlemlerini yapmaktadır.

İlk bibliyografik yönetim programı 1980'li yıllarda ortaya çıkan *Bookend*'tir (sonnysoftware.com, 2019) Bugün bibliyografik referans yönetimi programı sayısı 27'i aşmıştır (uef.fi, 2019) Bu çeşitlilik sebebiyle bilimsel çalışma yapanların ihtiyaçlarını mükemmel bir şekilde karşılayacak bibliyografik yönetim programını seçme problemi ortaya çıkmaktadır. Bu sebeple programların son kullanıcı özelliklerinin karşılaştırmasını sağlayacak çalışmalara ihtiyaç doğmaktadır.

Tüm dünyada en fazla kullanılan bibliyografik denetim programlarının bilgi ve belge yönetimi kriterlerine göre değerlendirilmesi bu çalışmanın temel problemini oluşturmaktadır.

1.2.2. Çalışmanın Hedefleri

Bu çalışma EndNote, Mendeley ve Zotero'dan oluşan web tabanlı bibliyografik yönetim programlarının özelliklerini incelemeyi ve bu özelliklerin verimlilik sonuçlarını sunmayı, programlardan birbirine karşı ileri veya geri kalmış yönlerini saptamayı, bunların üzerine eğer varsa yapılabilecek geliştirmeler hakkında önerilerde bulunmayı, bu programlar arasında seçim yapmak isteyenler için son kullanıcı özelliklerini veren ve kıyaslayan bir kaynak olmayı hedeflemektedir.

1.2.3. Çalışmanın Soruları

EndNote, Mendeley, Zotero programlarında son kullanıcının yararlanabileceği hangi özellikler vardır? Bu özellikler verimli çalışmakta mıdır? İncelenen programların birbirine kıyasla güçlü ve zayıf yönleri nelerdir? Mevcut özelliklere hangi özellikler eklenerek programlar geliştirilebilir? Soruları çalışmanın kaynağını oluşturan sorulardır.

1.2.4. Yetkilendirme Ve Kaynak Sağlama

Programların özelliklerinin incelenip, değerlendirilme yapıldığına dair bilgilendirmelerin iletilmesi için bu çalışmadaki 3. Çok Kullanılan Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının İncelenmesi, bölümündeki inceleme EndNote, Mendeley ve

Zotero'nun ilgili e-posta adreslerine gönderilmiştir. Bu adresler: EndNote programı için Türkiye, Belçika, Hollanda, Lüksemburg resmi temsilciliği için support@researchsoftware.com, Mendeley programı için support@mendeley.com, Zotero programı için security@zotero.org'tur.

İncelenen programların lisansı için satın alma yapılmamış, EndNote'un 30 günlük bütün özelliklerini sağlayan deneme sürümü http://download.endnote.com/downloads/X9/ENX9Inst.exe?utm_campaign=Free_Trial_End_Note_X9_SAR_20 web adresinden temin edilerek kullanılmıştır. Mendeley ve Zotero programlarının temini bu programların kendi internet siteleri üzerinden tam sürüm ücretsiz dağıtılan bağlantılardan indirilerek gerçekleştirilmiştir. Bu web adresleri Mendeley programı için <https://www.mendeley.com/download-desktop/#downloading> Zotero programı için https://download.zotero.org/client/release/5.0.71/Zotero-5.0.71_setup.exe şeklindedir.

1.2.5. Varsayımlar Ve Limitler

Bu çalışmada, programların son kullanıcı özellikleri incelenmektedir. Zaman zaman özelliklerin çalıştırma yöntemleri açıklansa da ilgili özelliklerin anlatılabilmesi için kısaca yönteme değinilmiştir. Programların incelenen işlevleri üzerinden eleştiriler yapılarak geliştirmeler önerilmiştir. İşlemlerin nasıl yapıldığıyla ilgili detaylara ulaşmak için bu tezin kaynakçasında belirtilen ve programların web sitelerinde sunulan kullanım kılavuzlarına başvurulabilir. Programların mobil uygulamaları ve web hizmetleri de bulunmaktadır. Ancak bu çalışmada sadece masaüstü programlar incelenmiştir.

Tezin ismindeki "Çok Kullanılan" kıstasını kullanarak tespit yapmak için programların resmi internet sitelerine ait Alexa reyting (Ansari ve Gadge, 2012) bilgileri kıyaslanıp sıralanmıştır ve sonuç olarak en yüksek reytingi olan üç program seçilmiştir. Seçilen bu programlar: EndNote, Mendeley ve Zotero olmuştur.

EndNote, Mendeley ve Zotero programları web siteleri üzerinde bibliyografik yönetim programı indirme, hesap oluşturarak referans bilgilerini yönetme ve web üzerinde depolama vb. kullanıcı hizmetleri vermektedir. Bu hizmetler dolayısıyla kullanılan web sitelerinin reyting oranı artmaktadır. Bu programlardan hangisinin çok kullanıldığı bilgisinin elde edilmesinde reyting bilgisi ölçüt olarak kullanılmıştır.

Türkiye'de üniversite kütüphaneleri tarafından önerilen Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarına bakıldığında, EndNote, Mendeley ve Zotero programlarından en az

birinin öneriler arasında olduğu görülmektedir. Kütüphaneler önerdikleri programlarla ilgili eğitim veya öğretici materyali desteği sunmaktadırlar. Türkiye’deki üniversite kütüphaneleri tarafından önerilen programlar olması bu programların önemini arttırmaktadır.

Programların inceleme ve kıyaslama metodunun oluşturulması için programlardaki özelliklerin listesi çıkarılmış, oluşturulan liste bir tabloya yerleştirilmiş ve tablo içinde incelenen programların tek tek o özelliğe sahip olup olmadığı, eğer sahipse o özelliğe ait spesifik isimle birlikte belirtilmiştir. Programların incelemesi yapılırken bu programlarla ilgili yapılan çalışmalardan ve programların kullanım kılavuzlarından yararlanılmıştır. Bu adımlar takip edilerek program işlevlerine göre inceleme ve kıyaslama metodu sağlanmıştır.

Bu tablolar programların güçlü ve zayıf yanlarını her konu başlığı altında ayrı ayrı göstermektedir. Özellikler denenerek verimli çalışmayan özelliklere dair açıklamalar yapılmıştır. Bu yöntemlerle program işlevlerine göre kıyaslama metodu ortaya çıkarılmıştır.

1.2.6. Web Sitelerinde Güvenilirlik Değerlendirmesi Ve Reyting İlişkisi

Günümüzde internetten bilgi almak artık çok sıradan bir işlem olarak hayatımıza yerleşmiş bulunmaktadır. İnternette mikro saniyeler içinde bilgi alınabilmektedir. Ancak aynı konuda elde edilen sonuçlar farklılıklar içerebilir ve doğru olmayabilir. Bu arama sonuçlarındaki web sitelerinden hangisi en iyidir? Hangisine güvenmelidir?

Kullanıcıların web içerik bilgilerinin güvenilirliğini belirleyebileceği birçok karakteristik vardır. Önerilen sistemde bunlar:

- Yetkinlik
- İlişkili Kaynaklar
- Popülerlik
- Yaş (Web Sitesinin Yaşı)
- Tavsiyelerdir.

Web reyting bilgisi Alexa internet sitesi tarafından ölçülmektedir (Ansari ve Gadge, 2012).

1996 yılında kurulan Alexa, amazon.com şirketine ait bir kuruluştur. Web sitelerinin içeriklerini, küresel trafik verilerini inceleyerek kullanıcılara analiz araçlar ve çözümler sunmaktadır.

Bu çalışmada web sitesi güvenilirliğini ve kullanım sıklığını belirlemede ölçüt olan reyting unsuru kullanılmıştır. Reyting belirleme aracı olarak Alexa web site trafik istatistikleri bilgisi alınmıştır. Ayrıca *Architecture for Checking Trustworthiness of Websites* (Ansari ve Gadge, 2012)' de *Alexa Rank* ölçütünün web sitesi tavsiyesi verilirken yararlanılabilecek çok güçlü bir araç olduğu ifade edilmektedir.

Web tabanlı bibliyografik programların hangilerinin çok kullanıldığını tespit edilebilmesi için bu programlara kullanıcıların ulaşmasını sağlayan resmi internet sitelerinin reyting kıyaslaması yapılmıştır. Her program internet sitesi için ayrı ayrı web site trafik istatistik bilgisi Alexa hizmeti üzerinden sorgulanmıştır. Örnek sorgulama sonucu ekranı aşağıda görülebilir.

mendeley.com

vs. elsevier.com citethisforme.com citationmachine.net bibme.org

OVERVIEW

TRAFFIC STATISTICS

Alexa Rank

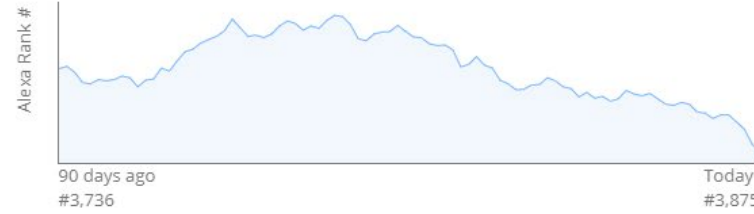
Estimate ?

This site ranks:

#3,875

In global internet traffic and engagement over the past 90 days

156

Country Alexa Rank

cn China

#2,064

Improving your Alexa Rank

Unique Visitors

Estimate ?

All visitors to this site in the past 30 days

us United States

Unique Visitors	Visits	Visits per Visitor
Pageviews	Pageviews per Visit	Pageviews per Visitor

Sign up to search for more

Resim 1-2-1 Alexa.com Üzerinden Temin Edilen Alexa İnternet Sitesi Sıralama ve Trafik Bilgileri

1.2.7. Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Alexa Reytng Bilgileri

S.NU	PROGRAM ADI	PROGRAMA AİT WEB ADRESİ	ALEXA SIRALAMASI
1	Mendeley	https://www.mendeley.com	3.884
2	Zotero	https://www.zotero.org/	14.374
3	EndNote	https://endnote.com/	28.251
4	Bibsonomy	https://www.bibsonomy.org/	57.175
5	ReadCubePapers	https://www.readcube.com	59.939
6	Paperpile	https://paperpile.com/	64.861
7	RefWorks	https://www.refworks.com	81.864
8	Citavi	https://www.citavi.com	94.736
9	Papers	https://www.papersapp.com/	234.691
10	JabRef	http://www.jabref.org/	277.082
11	Qiqqa	http://www.qiqqa.com/	916.464
12	CiteULike	http://www.citeulike.org/	984.494
13	F1000Workspace	https://f1000workspace.com	1.349.720
14	RefME	http://refme.com/	1.494.203
15	Bookends	https://www.sonnysoftware.com/	1.967.345
16	Biblioscape	https://www.biblioscape.com/	2.049.968
17	Colwiz	https://www.colwiz.com	2.764.330
18	Bebop	http://people.alari.ch/derino/Software/Bebop/	5.351.726
19	Bibase	https://bibbase.org/	*
20	Pybliographer	https://pybliographer.org/	*
21	BibDesk	https://bibdesk.sourceforge.io/	*
22	Bibus	https://sourceforge.net/projects/bibus-biblio/ https://portableapps.com/node/25038	*
23	KBibtex	userbase.kde.org/KBibTeX	*
24	RefDB	https://sourceforge.net	*
25	Referencer	https://launchpad.net/	*
26	SciRef	https://sci-progs.com/	*
27	Sente	https://download.cnet.com/Sente/3000-2056_4-10258216.html	*
28	Wikindx	http://wikindx.sourceforge.net/	*
29	Refbase	http://www.refbase.net/	**
*Program kendine ait resmi bir web sitesine sahip değil.			
**Program web sitesine ait Alexa tarafından sağlanmış bir reyting bilgisi yok.			

Tablo 1-2 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının 14.07.2019 Tarihinde Sorgulanmış Alexa Reytng Bilgileri

Ayrıca dünyadaki tanınmış bazı üniversitelerin internet siteleri üzerinden önerdikleri bibliyografik yönetim programları aşağıdaki gibidir:

Harvard Üniversitesi: Zotero, EndNote, Overleaf Pro+, F1000Workspace, Perma.cc, programlarını önermektedir (harvard.edu, 2019).

MIT Üniversitesi: EndNote, Zotero, Mendeley programlarını önermektedir (mit.edu, 2019).

Princeton Üniversitesi: Zotero, Refworks, EndNote programlarını önermektedir. Mendeley programını PDF yönetici program olarak önermiştir (princeton.edu, 2019).

Oxford Üniversitesi: RefWorks, EndNote, Zotero, Mendeley, Wizdom.ai , Papers programlarını önermektedir (bodleian.ox.ac.uk, 2019).

İKİNCİ BÖLÜM

ÇOK KULLANILAN WEB TABANLI BİBLİYOGRAFİK YÖNETİM PROGRAMLARININ İNCELENMESİ

2.1. İNCELEME SÜRECİNE AİT BİLGİLENDİRMELER

İnceleme, özelliklerin verimli çalışmasının değerlendirilmesini, farklılıkların tespit edilmesini, programların birbirine kıyasla güçlü ve zayıf yönlerinin tespit edilebilmesini kapsamaktadır. İnceleme işlemleri yapılırken işletim sistemi olarak Microsoft Windows 10 Home, kelime işlemci olarak Microsoft Office 365 ProPlus programlarının güncellemeleri yapılmış son sürümleri kullanılmıştır.

İncelenen 3 programdan sadece Zotero programının Türkçe menü seçeneği bulunmaktadır.

Diğer programlarda dil seçenekleri arasında Türkçe yoktur. Hepsinde aynı dili kullanmak adına programların İngilizce sürümleri incelenmiştir.

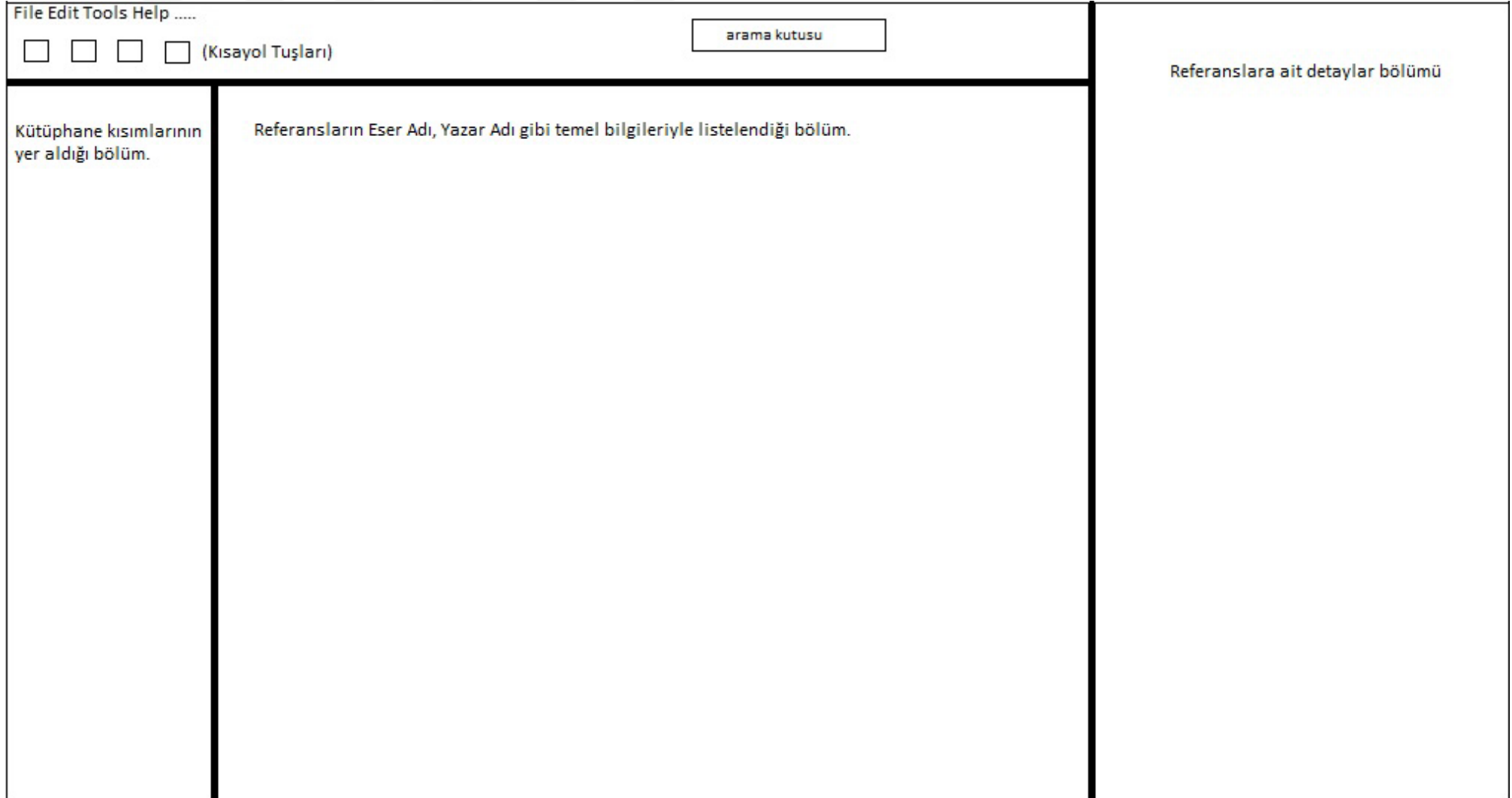
İncelenen web tabanlı bibliyografik yönetim programlarının son sürümleri kullanılmıştır. Bunlar EndNote X9, Mendeley 1.19.5, Zotero 5.0.66 sürümleridir.

BÜTÜN PROGRAMLARDA BULUNAN ORTAK ÖZELLİKLER

Programlar temel olarak, referanslara ait bibliyografik bilgileri çeşitli yöntemlerle kütüphaneye kaydetme, benzer referans önerme, referanslardan değişik sitillerde atıf çıktı sitili üretme, program bünyesindeki referans ve sitilleri paylaşma işlemlerini yapmaktadır.

2.1.1. Programların Genel Görünüşü

Şekil 2-1 Çok Kullanılan Web Tabanlı Bibliyografik Yönetimi Programlarının Ortak Görünüşü

Bu programların menü seçenekleri, kısa yolları, referans kütüphanesi yerleşimi ve tasarım olarak ortak yönleri bulunmaktadır. Çoğu programda olduğu gibi *File, Edit, Tools, Help* gibi ana menü seçenekleri programın üst bölgesine yerleştirilmiştir. Bu ana menülerin altına kısa yol tuşları konulmuştur. Bunların hemen altında, sol tarafta referans kütüphanesini oluşturan bölümler bulunmaktadır. Orta bölümde referanslar liste halinde görünmekte, sağ tarafta ise, liste bölümünden seçilmiş olan referansa ait detaylar gösterilmektedir. Bu ortak özelliklere göre bu çalışmada anlatılan programları temsilen yukarıdaki şema hazırlanmıştır.

2.1.2. Referans Girişi

2.1.2.1. Programlara Referans Kaydetme Yöntemleri

İncelenen bibliyografik yönetim programlarında kütüphaneye referans eklemenin çeşitli yolları bulunmaktadır:

- Referans penceresine referans bilgilerini elle girmek.
- Program dışına çıkmadan, bünyesindeki bağlantı özelliklerini kullanarak program dışındaki kaynaklara bağlanıp arama yaparak referansları içeriye aktarmak.
- Çevrimiçi bibliyografik veri tabanlarına bağlanarak referans bilgilerini içeriye aktarmak.
- Bibliyografik veri tabanlarından indirilen text, pdf, klasör veya dosyaları içeriye aktarmak.
- Web tarayıcı eklentisiyle ziyaret edilen siteleri, bu sitelerdeki referans bilgilerini içeriye aktarmak.
- Başka bir referans kütüphanesini içeriye aktarmak.
- Programı senkronize ederek bibliyografik referans yönetimi programı web sitesine daha önceden aktarılan referansların, yeni oturum açılan bibliyografik yönetim programı kütüphanesine aktarmak.

Eğer referans kayıtları arasında aynı kaydın birden fazla girişi varsa bu kayıtların elemesi 'Tekrar Edenleri Bul' özelliğiyle EndNote, Mendeley ve Zotero tarafından yapılabilmektedir.

2.1.2.1.1. Referans Bilgilerini El İle Girmek

Çıktı sitillerine uygun atıf ve kaynakça sonucu elde edebilmek için referansa ait künye bilgilerinin ait olduğu alanlara girilmesi gerekmektedir. Künye bilgileri kendi alanlarına girildiğinde program bu bilgileri bibliyografik formatlara uygun bir şekilde biçimlendirmektedir. Atıf sitillerine uygun atıf çıktı sitili oluşturabilmek için aşağıda referans tipine göre belirtilen alanlar girilmelidir.

Dergi Makalesi: Yazar, Yıl, Başlık, Dergi, Cilt, Sayı, Sayfa.

Kitap: Yazar, Yıl, Başlık, Şehir, Yayıncı.

Kitap Bölümü: Yazar, Yıl, Başlık, Kaçınıcı baskı olduğu, Kitap Başlığı, Şehir, Yayıncı, Cilt, Sayfalar, Bölümün Editörü, Bölümün başlığı.

Düzeltilmiş Kitap: Editör, Yıl, Başlık, Bölümün Editörü, Bölümün Başlığı, Şehir, Yayıncı, Cilt, Toplam Cilt Sayısı, Kaçınıcı baskı olduğu.

Magazin Makalesi: Yazar, Yıl, Başlık, Magazine, Cilt, Sayı Numarası, Sayfalar, Tarih.

Gazete Makalesi: Yazar, Yıl, Başlık, Gazete, Şehir, Sayfalar, Sayının Tarihi.

Konferans Tutanakları: Yazar, Konferans Yılı, Başlık, Editör, Konferans Adı, Konferansın Yapıldığı Yer, Yayıncı, Cilt, Toplam Cilt Sayısı, Sayfalar, Bölümün Editörü, Bölümün Başlığı, Düzenleme Tarihi.

Elektronik Kaynaklar: Yazar, Yıl, Başlık, Erişim Yılı, Erişim Tarihi, Düzenleme, Son Güncelleme, Etiket, URL.

Referans bilgileri elle girileceğinde aşağıdaki bilgilerden yararlanılmalıdır:

- Bilgi girişlerinde anahtar kelime belirlenirken konuyla ilgili kelimeler seçilmelidir.
- Referans bilgileri girilirken noktalama işaretleri kullanılmamalıdır. Başlıkların etrafına tırnak konulmasına, dergi isimlerinin italikleştirilmesine ya da “ Vol. “ şeklinde kısaltma yapılmasına gerek bulunmamaktadır. Sadece ham datanın girilmesi ve sitil biçimlendirmesinin bibliyografik yönetim programına bırakılması gerekmektedir. Program kaynakçayı oluştururken gerekli noktalama işaretlerini ve sitil değişikliklerini kendi yapmaktadır.

ALANLAR	BİLGİLER
Yazar, İkinci Yazar, Üçüncü Yazar, Yardımcı Yazar	<p>İlk isim, ikinci isim, son isim bu sıralamayla virgülsüz olarak girilir.</p> <p>Örnek: De Gelder,Mieke or De Gelder,M. or Mieke De Gelder</p> <p>*İsimleri aynı formatta girilir.</p> <p>*Atıf çıktı sitiline göre ilk ve orta isimler program tarafından kısaltabilir, yapılan girişlerde bütün yazar isimleri eksiksiz girillir.</p> <p>*Eğer birden fazla yazar varsa, programın uygun biçimlendirmeyi yapabilmesi için yayında belirtilen sıraya uygun yazar isimleri girilir.</p> <p>*Tüzel kişilik isimlerini virgül takip eder.</p> <p>Örnek: United State Of America, DISC B.V.,</p>
Yıl	*Eserin 4 haneden oluşan yayın yılı girilir. Gerektiğinde “baskıda” ya da “hazırlık aşamasında” kavramları da kullanılabilir.
Eser Adı	*Eser adı yazılırken enter tuşuna basılmamalıdır. Mevut satır yetmediğinde uzun başlıkların bir sonraki satıra geçmesine izin verilmelidir.
Yayıncı	*Eserin yayıncısının adı girilir.
Cilt	*Esere ait cilt numarası girilir.
Sayı	*Esere ait sayı girilir.
Sayfalar	<p>*Sayfa aralıklarının tamamı girilebilir, örneğin 241-249 (fazladan noktalama işareti kullanılmadan)</p> <p>* Sayfa aralıkları kısaltılarak girilebilir, örneğin 241-9.</p> <p>*Atıf Çıktı Sitali tam yazım ya da kısaltma olacak şekilde değişiklik yapabilir.</p>
Tarih	*Tarihler sayılardan oluşan format kullanılacak şekilde girilir. Daha sonra referanslar bu tarihlere göre sıralanabilir veya belli bir tarih aralığında arama yapılabilir. Erişim tarihi vb. alanlarda bu bilgi kullanılmaktadır. (Örneğin 2016/02/21)

ISBN/ISSN	*ISBN/ISSN bilgileri eserin üzerinde görünen şekliyle girilir. (kitap veya dergi).
DOI	*Bu alan pdf veya resim bir dokümanın dijital versiyonunun konumunu belirtmek için kullanılır. Eğer çevrimiçi bir kaynaktan içeriye aktarma yapılacaksa, aramada kullanılacak en kullanışlı anahtar kelimedir.
Yeni Baskı	*Bu alan orijinal eser adı farklı yayınlanmış referanslar için kullanılır. *Bu referansın daha önceden yayınlanmış bir yayının yeni baskısı olduğunu göstermek için orijinal başlık ve yıl ayrıca girilir.
Yer Numarası	*Bu alan kütüphane yer numarasını kaydetmek için kullanılır. Bu kodlar yayının kütüphanedeki rafını bulmada yardımcı olur.
Öz	*İş içeriğinin kısa tanımını yapmak için bu alanı kullanılır.
Notlar, Araştırma Notları	Referansın içindeki alıntının yeri, bir alıntının kendisi veya kişisel notların kaydedilmesi için kullanılır.
URL	*Kütüphanede bir referansa özel bir web adresini bağlantı göstermek için kullanılır.
Dosya Ekleri	*Referansa bir dosya bağlanıldığında, o dosyaya ait konum buradan oluşturulabilir.
Yazar Adresi	*Yazarın veya yayıncının adresi buraya girilir.
Figür	*Figür alanı tek bir grafik veya ek içerebilir. Eğer ikinci bir grafik eklemek istenirse, ilk eklenen değişecektir. *Bu resim kütüphanenin bir parçasıdır. Referansla bağlantılıdır.
Altyazı	*Resme ya da dosyaya ait kısa bir tanımlama yapmak için bu alanı kullanılır.
Erişim Tarihi	*Bu alan kişisel kayıtları tutmak için kullanılır.
Son Düzenleme Tarihi	*Tarihin sayısal formatı kullanılarak bilgi girişi yapılır.

PM ID	PubMed veri tabanından dokümana özel verilen kimlik numarasıdır.
ArXiv ID	Fen bilimleri ve ekonomi alanlarında hizmet veren, Cornell Üniversitesi tarafından oluşturulup yönetilen bir elektronik yayın servisi.

Tablo 1-3 Referans Girişi Yapılırken Kullanılan Kavramlar ve Açıklamaları (Volckaert, 2018: 31)

2.1.2.1.2. Çevrimiçi Aramalardan Referansları İçeriye Aktarma

Çevrimiçi kaynaklardan programın kütüphanesine veri almak için, kaynağın programın desteklediği formatta çevrimiçi kaynaktan dışarıya aktarılması ya da tek tuş ile direk programa aktarma için ilgili programı desteklemesi gerekmektedir; fakat bilgilerin doğruluğu, yazarların olması gereken sırasının uygunluğu tedarikçilerin sağladığı şekilde gösterildiği için garanti edilemez. O yüzden bütün bu bilgilerin kontrol edilmesi gerekmektedir (Zotero.org, 2019a).

2.1.2.1.3. Çok Kullanılan Veritabanları Ve Kütüphane Kataloglarından Referansları İçeriye Aktarma

EndNote, Mendeley ve Zotero programları yaygın olarak kullanılan veri tabanları üzerinde çoğu zaman direkt kayıt için program ismini taşıyan tuşa sahiptir. Kendine ait tuş bulunmadığı zamanlar programın desteklediği formatta referans bilgileri önce çevrimiçi veri tabanından dışarıya aktarılıp sonra programa *içeriye aktar* menüsünden aktarılarak, referansın kütüphaneye kaydedilmesi sağlanır. Science Direct, Web of Science ve WorldCat internet sitelerinden çevrimiçi aktarım tuşları aşağıdaki ekran görüntülerinde belirtilmiştir.

Outline

Abstract

Keywords

1. Introduction

2. Web model and dataset

3. Tools and experiment setup

4. Web performance using an unloaded bottleneck

5. Exploring shared congestion bottlenecks

6. From transport mechanisms to a new web transpor...

7. Conclusion and future work

References

Vitae

Show full outline

Figures (7)

Journal of Network and Computer Applications

Volume 13

Evaluating the impact of transport mechanisms on web access

A.I.C. Mohideen ^a, M. Rajiullah ^b, R. Secchi ^a, G. Fairhurst ^a, A. Brunstrom ^b, F. Weinrank ^c

Show more

<https://doi.org/10.1016/j.jnca.2019.04.006>

Get rights and content

Abstract

This paper explores the design trade-offs required for an Internet transport protocol to effectively support web access. It identifies a set of distinct transport mechanisms and explores their use with a focus on multistreaming

- > Save to Mendeley
- > Save to Refworks
- > Export citation to RIS
- > Export citation to BibTeX
- > Export citation to text

Recommended articles

Message forwarding for WSN-Assisted Opp...

Journal of Network and Computer Applications, Vo...

Download PDF

View details

Cost-optimal cloudlet placement framework...

Journal of Network and Computer Applications, Vo...

Download PDF

View details

Multi-objective accelerated particle swarm o...

Journal of Network and Computer Applications, Vo...

Download PDF

View details

1 2 Next

Citing articles (0)

Article Metrics

Feedback

Resim 2-1 Science Direct'ten Referans Bilgisi Aktarımı

Web of Science InCites Journal Citation Reports Essential Science Indicators EndNote Publons Kopernio Sign In Help English

Web of Science

Clarivate Analytics

Search Search Results Tools Searches and alerts Search History Marked List

Links Look Up Full Text Export to Other File Formats

EndNote Desktop
EndNote Online
Other File Formats
Claim on Publons - track citations
Print
Email

Other Reference Software
BibTeX
HTML
Plain Text
Tab-delimited (Win)
Tab-delimited (Mac)
Tab-delimited (Win, UTF-8)
Other Reference Software

Cancel Export

2 of 329,130

EQUITABLE ADA ARCHITECTURA

By: Zurek, SR (Zurek, St...)

JOURNAL OF GREEN BU
Volume: 14 Issue: 1 F
Published: WIN 2019
Document Type: Article

Abstract

In communities all along the seaboard, we have large and challenging conversations ahead of us. Historic coastal cities must reconcile tensions between preserving a community's existing cultural heritage and the reality of planning for several feet of sea level rise in the coming decades. As more frequent tidal flooding and more extensive storm surges begin to affect the lowest-lying neighborhoods, cities and states are faced with decisions about where and when to invest in adaptation measures and at what scale. Adaptation measures will undoubtedly change the landscape of the existing built environment, which contributes to each community's cultural heritage and its collective psyche. How can a community move forward with the joint goals of preservation and protection?

The decisions are daunting and imagining a built environment that accommodates a rising sea can be a surreal exercise. Questions will be raised such as,

Citation Network

In Web of Science Core Collection

0
Times Cited

Create Citation Alert

23
Cited References

View Related Records

Use in Web of Science

Web of Science Usage Count

Resim 2-2 Web of Science'tan Referans Bilgisi Aktarımı

This site uses cookies. By continuing to use the site, you are agreeing to OCLC's placement of cookies on your device. [Find out more here.](#)

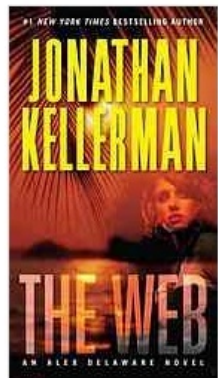

Search bar with 'Search' button and links for 'Advanced Search' and 'Find a Library'.

<< [Return to Search Results](#)

[Cite/Export](#) [Print](#) [E-mail](#) [Share](#) [Permalink](#)

[Add to list](#) [Add tags](#) [Write a review](#) Rate this item: ☆☆☆☆

The web

Author: [Jonathan Kellerman](#)
Publisher: New York : Ballantine Books, 2011. ©19
Edition/Format: Print book : Fiction : English : Ballan
Summary: Psychologist Alex Delaware received an
paperwork, but secretive houseguests,
Rating: ☆☆☆☆☆ (not yet rated) [0](#) with review
Subjects: [Delaware, Alex -- \(Fictitious character\)](#) -
[Delaware, Alex -- \(Fictitious character\)](#)
[Private investigators -- California -- Los](#)
[View all subjects](#)
More like this [Similar Items](#)

Cite/Export

Copy a citation

- APA (6th ed.)
- Chicago (Author-Date, 15th ed.)
- Harvard (18th ed.)
- MLA (7th ed.)
- Turabian (6th ed.)

Export a citation

[Export to RefWorks](#) [Export to EndNote / Reference Manager](#) [Export to EasyBib](#)
[Export to EndNote / Reference Manager\(non-Latin\)](#) [Cancel](#)

Note: Citations are based on reference standards. However, formatting rules can vary widely between applications and fields of interest or study. The specific requirements or preferences of your reviewing publisher, classroom teacher, institution or organization should be applied.

Get a Copy

[Find a copy in the library.](#)

AbeBooks	\$1.00
Amazon	\$4.39
Barnes & Noble	\$9.99
Better World Books	\$6.48

Find a copy in the library

Enter your location: [Find libraries](#)
 Submit a complete postal address for best results.

Displaying libraries 1-6 out of 2050 for all 53 editions (34110) [Show libraries holding just this edition](#) or narrow results by [format](#)

Resim 2-3 WorldCat'ten Referans Bilgisi Aktarımı

Tüm zamanlar
2019 yılından beri
2018 yılından beri
2015 yılından beri
Özel aralık...

Alakaya göre sırala
Tarihe göre sırala

Herhangi bir dil
Türkçe sayfalarda ara

patentleri içer
 alıntılar

Uyarı oluştur

[KİTAP] Designing **web** usability: The practice of simplicity

J Nielsen - 1999 - dl.acm.org

Can you afford to be less knowledgeable than your competitors? Over 100,000 Internet professionals around the world have already bought this book. Users experience the usability of a site before the

☆ 99 Alıntılanma say

[PDF] The semantic **web**

T Berners-Lee, J Hendler

Abstract Until recently, the generation **Web** infrastructure introduction of XML and F

☆ 99 Alıntılanma say

Web services

G Alonso, F Casati, H Kuo

In previous chapters we have discussed middleware and enterprise

Web technology (Chapter 4). These chapters have shown a chronological evolution of the ...

☆ 99 Alıntılanma sayısı: 3568 İlgili makaleler 21 sürümün hepsi

[KİTAP] Weaving the **Web**: The original design and ultimate destiny of the World Wide **Web** by its inventor

T Berners-Lee, M Fischetti - 2001 - dl.acm.org

Tim Berners-Lee, the inventor of the World Wide **Web**, has been hailed by Time magazine as one of the 100 greatest minds of this century. His creation has already changed the way people do business, entertain themselves, exchange ideas, and socialize with one ...

☆ 99 Alıntılanma sayısı: 4812 İlgili makaleler 10 sürümün hepsi

Alıntı yap

MLA	Berners-Lee, Tim, James Hendler, and Ora Lassila. "The semantic web." <i>Scientific american</i> 284.5 (2001): 28-37.
APA	Berners-Lee, T., Hendler, J., & Lassila, O. (2001). The semantic web. <i>Scientific american</i> , 284(5), 28-37.
ISO 690	BERNERS-LEE, Tim, et al. The semantic web. <i>Scientific american</i> , 2001, 284.5: 28-37.

BibTeX EndNote RefMan RefWorks

[PDF] pg.gda.pl
FullText@IstanbulLibrary

[PDF] bibliothek.li

Resim 2-4 Google Akademik'ten Referans Bilgisi Aktarımı

Google Akademik gibi veri tabanlarında, yapılan aramaya ait birden çok sonuç alındığında referansların tek tek kaydedilmesi yerine, önce ihtiyaç olan referansların işaretlenmesi daha sonra bunların tek seferde kaydedilme özelliğinin kullanılması, kayıtları aktarma işleminin daha hızlı pratik bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlar (zotero-manual.github.io, 2019).

2.1.2.1.4. Web Tarayıcı Eklentisiyle Referansları İçeriye Aktarma

EndNote, Mendeley, Zotero programlarının her biri internet tarayıcı programlara kurulacak referans aktarıcı eklentiye sahiptir. Bu araçların desteklediği internet sitelerinden referanslar tek tuşla referans kütüphanesine aktarılabilir (ClarivateAnalytics, 2018: 67; mendeley.com, 2019c; Zotero.org, 2019a).

2.1.2.1.5. İçeri Aktarma Menü Seçeneğiyle Referansları İçeriye Aktarma

Program menülerinden *Dosya* başlığının altında, dosyaları içeriye aktarma işlevini yapan *İçeriye Aktarma* menü seçeneği bulunmaktadır. *İçeriye Aktarma* seçeneği üzerinden programın desteklediği dosya formatları referans kütüphanesine tek seferde aktarılabilir (mendeley.com, 2019c; Zotero.org, 2019a).

2.1.2.1.6. Pdf Dosyalarını İçeriye Aktarma

EndNote, Mendeley, Zotero programlarının hepsi PDF dosyalarını referans olarak kütüphaneye ekleme özelliğine sahiptir (Elsevier, [t.y.]: 9; Volckaert, 2018: 50; Zotero.org, 2019). Bilgiler PDF dosyalarından ilgili alanlara otomatik olarak alınmaktadır. Programların bu işlevleri, künye bilgilerini PDF dosyalarından alabilme kabiliyetleri kendi başlıkları altında ayrı ayrı incelenmiştir.

2.1.3. Kaynak Önerme Özellikleri

İncelenen programlardan EndNote ve Mendeley referans kütüphanesinden programın gereklerine göre işlemleri yapılan makalelere benzer başka makale ve dergi bulma özelliği sunmaktadır (Elsevier, [t.y.]: 20; Volckaert, 2018: 70). İnceleme bölümünde bu özelliğe sahip olan EndNote ve Mendeley programları başlığı altında değinilmiştir.

2.1.4. Referans Kütüphanesi Özellikleri

Programlarda, referansların kaydedildiği yer kütüphane olarak tanımlanmaktadır. Bu kütüphaneler gruplara ve alt gruplara ayrılabilir, başkalarıyla paylaşılabilir. Sahip oldukları kayıtlardan çift kayıtlar otomatik olarak bulunup silinebilir (mendeley.com, 2012; Volckaert, 2018: 37; zotero-manual.github.io, 2019) (Volckaert, 2018: 37).

2.1.4.1. Referans Kütüphanesinin Paylaşılması

Bahsedilen 3 programda da referans kütüphanesinin paylaşılması işlevi mevcuttur. Kütüphanenin tamamı veya bir grup bölümü paylaşılabilir. Kütüphanenin paylaşılan bölümüne ait ayarlarla, paylaşılan referans grubunu belli kişilerin veya herkesin görmesi sağlanabilir.

Ayrıca referans kütüphanesi, 3 programda da bulunan Export menüsüyle dışarıya dosya olarak aktarılarak paylaşılabilir (researchguides.library.tufts.edu, 2019; Volckaert, 2018: 72; zotero.org, 2019b).

2.1.5. Atıf Çıktı Sitili Oluşturmak Ve Değişiklik Yapmak

2.1.5.1. Atıf Çıktı Sitili Düzenleyici

Yeni atıf çıktı sitili oluşturmaya, var olan bir sitilde değişiklik yapmaya, yapılan değişikliklerin çalışmada nasıl görüneceğini ön izlemeye yarayan düzenleyicilerdir. EndNote ve Zotero programı kendi bünyesinde, Mendeley programı web üzerinden atıf düzenleyici hizmeti sunmaktadır. (mendeley.com, 2019a; Thomson ResearchSoft, 2018: 270; zotero.org, 2019a)

2.1.5.2. Atıf Çıktı Sitilinin Paylaşılması

Atıf çıktı sitili düzenleyiciniz bilgisayarınızda çalışıyorsa ilgili yerel klasörünüzden, web üzerinde çalışıyorsa düzenleyicinizin size sağladığı bağlantı adresiyle atıf çıktı sitilinizi diğerleriyle paylaşabilirsiniz (mendeley.com, 2019d; support.clarivate.com, 2019; zotero.org, 2019b).

2.1.6. Microsoft Word Eklentisi Ve Özellikleri

EndNote, Mendeley ve Zotero programlarının Microsoft Word kelime işlemci programıyla çalışan eklentisi bulunmaktadır. Bu eklentiler üzerinden atıf ekleme/düzenleme, yapılan atıfların kaynakçasını oluşturma işlemleri ortak olarak yapılmaktadır. Bu özelliklerin haricindeki işlevler, programın ilgili başlığı altında anlatılmıştır (mendeley.com, 2019b; Thomson ResearchSoft, 2018: 72; Zotero.org, 2019b).

2.1.7. Kullanıcı Hesabının Senkronizasyonu

EndNote, Mendeley ve Zotero programlarının web siteleri, masaüstü programları ve mobil uygulamalarının web ile senkronizasyonu mevcuttur. Bu senkronizasyonu web sitelerinde oluşturulan kullanıcı hesabı sağlamaktadır. Kullanıcı hesabına ait kullanıcı adı ve parola bilgileri ilgili programa girildiğinde senkronizasyon sağlanmaktadır (mendeley.com, 2019e; Thomson ResearchSoft, 2018: 515; zotero.org, 2019c).

2.1.8. Programların Mobil Uygulamaları

Her üç programın mobil uygulaması bulunmaktadır (endnote.com, 2019a; mendeley.com, 2019f; zotero.org, 2019c) Bu incelemede sadece masaüstü programlara yer verilmektedir.

EndNote Masaüstü Programının İncelemesi

2.1.9. Programla İlgili Genel Bilgiler

EndNote: 1500 Spring Garden Street, Fourth Floor, Philadelphia, PA 19130 adresindeki Clarivate Analytics şirketi tarafından üretilip, hizmet vermektedir. EndNote X9'un fiyatı 249\$'dır. Bu fiyat limitsiz çevrimiçi depolama hizmeti içerir. EndNote X9'un, Web Clarivate ürünleri ve bazı kütüphane abonelikleri mevcuttur. Web sitesi üzerindeki EndNote Basic hizmeti kısıtlı ve ücretsizdir (endnote.com, 2019a; Ivey & Crum, 2018: 399).

EndNote kaynakçaları, atıfları ve referansları yönetmek ve yayınlamak için kullanılan endüstri standartlarında ücretli bir yazılımdır (endnote.com, 2017)

EndNote programı mobil uygulamaya sahiptir. Bu çalışmada mobil uygulama incelenmemiştir.

2.1.9.1. Sistem Gereksinimleri

İşletim sistemi olarak Windows ve Macintosh ile uyumludur. Kelime işlemci programlarından Microsoft Word, LibreOffice, Apache Open Office, WordPad, Apple iWorks, Apple TextEdit, Format Paper, Nissus Writer, Mellel ile uyumludur. Ayrıca sunum programı Microsoft Power Point ile de uyumludur.

EndNote programının IOS mobil işletim sistemi ile uyumlu uygulaması bulunmaktadır (endnote.com, 2019a).

PROGRAMI ÇALIŞTIRMAK

EndNote programını çalıştırmak için işletim sisteminin programlar menüsünden program adına tıklayarak ya da: Microsoft Word programından EndNote tabına gelinip,

 [Go to EndNote](#) tuşuna tıklanarak çalıştırılabilir.

2.1.9.2. Programın Genel Görünüşü

The screenshot displays the EndNote X9 software interface. The main window is titled "EndNote X9 - [EndNote Tez Bibliyografyası]". The menu bar includes "File", "Edit", "References", "Groups", "Tools", "Window", and "Help". The toolbar contains various icons for file operations and search. The left sidebar shows the "My Library" section with "All References (28)" selected. The main area displays a search bar and a list of references. The selected reference is "wikipedia" from 2018, titled "World Wibe Web". The right sidebar shows the detailed view of this reference, including fields for Author, Year, Title, Series Editor, Series Title, Place Published, Publisher, Access Year, Access Date, Description, Edition, Last Update Date, Type of Medium, Short Title, and Alternate Title. The status bar at the bottom indicates "Showing 28 of 28 references." and the system tray shows the time as 16:23 on 14.03.2019.

Author	Year	Title	Journal	Reference Type
PewResearchCenter	2018	World Wide Web Timeline		Web Page
Choudhury, Nupur	2014	World Wide Web and Its Journey from Web 1.0 to Web 4.0	(IJCST)...	Journal Article
wikipedia	2018	World Wibe Web		Web Page
O'Reilly, Tim	2007	What is web 2.0: Design Patterns and Business Models for the Next Ge...	Intern...	Journal Article
wikipedia	2019	Web Of Science		Web Page
Berners-Lee, Tim; Fi...	2011	Weaving the web : the original design and ultimative destiny of the W...		Book
w3.org	2018	W3, HELP AND FAQ		Web Page
Cern	2013	Twenty years of a free, open web		Web Page
Galbraith, David	2010	Tim Berners-Lee: Confirming The Exact Location of the Invention of th...		Web Page
McPherson, Stepha...	2010	Tim Berners-Lee : inventor of the World Wide Web	USA To...	Book
Gore, Al	1996	The Technology Challenge: How Can America Spark Private Innovation?		Web Page
Waiyahong, Natita; ...	2014	Technical Standards for Accessing Information in the 21st Century: Z3...	Procedi...	Journal Article
Cailliau, Robert	1995	A Short History of the Web : Text of a speech delivered at the launchin...		Web Page
Segal, Ben	1995	A Short History Of Internet Protocols At CERN		Web Page
iw3c2.org	[t.y.]	Past and Future Conferences		Web Page
Berner-Lee, Tim	1991	The Original HTTP as defined in 1991		Web Page
totic.org	1993	NCSA Mosaic -- September 10, 1993 Demo		Web Page
Andreessen, Marc	1993	Mosaic - The First Global Web Browser		Web Page
Berners-Lee, Tim	1990	Information Management: A Proposal		Web Page
Raggett, Dave; Lam,...	1996	HTML 3 : electronic publishing on the World Wide Web		Book
Berners-Lee, Tim	2018	Frequently asked questions		Web Page
Gupta, A.; Kohli, S.	2019	FORA: An OWO based framework for finding outliers in web usage mi...	Inform...	Journal Article
Volckaert, Mariël.	2017	EndNote X8 User's Guide		Web Page
Thomson	2019	EndNote V9 User's Guide		Web Page
endnote.com	2017	EndNote		Web Page

Resim 2-5 EndNote Programı Ana Ekran Görüntüsü

RESİM 2-5'DE GÖSTERİLEN TUŞLAR VE İŞLEVLERİ

- 1) *Local Library Mode* (Yerel Kütüphane Modu): Program açıldığında aktif olan kullanım modudur. Programa kayıtlı datalarla işlem yapılmasını kolaylaştırır.
- 2) *Online Search Mode (Temporary Library)* (Çevrimiçi Arama Modu, Geçici Kütüphane): Sadece program üzerinden yapılmış çevrimiçi arama sonuçlarını görüntüler. Yeni çevrimiçi arama yapılması için gerekli menüleri görüntüler.
- 3) *Integrated Library & Online Search Mode* (Yerel kütüphane Modu ve Çevrimiçi arama modu): Yerel kütüphane Modu ve Çevrimiçi arama modu bir araya getirilmiş olan moddur. Çevrimiçi kaynaklardan alınmış referansları *Dosyalanmamış* başlığı altında gösterir.
- 4) *Bibliographic Output Style* (Bibliyografik Çıktı Stili): Referanslara ait bilgilerin makalede kullanılırken hangi formatta olacağını buradaki şablonlar belirler.
- 5) *Copy to Local Library* (Yerel Kütüphaneye Kopyala): Çevrimiçi arama sonucu elde edilen bilgilerin yerel kütüphaneye kaydedilmesini sağlar.
- 6) *New Reference* (Yeni Referans): Programın mevcut kullanılan kütüphanesine yeni referans eklemeye yarar.
- 7) *Online Search* (Çevrimiçi Arama): Program bünyesinde bağlantı dosyaları bulunan veri tabanlarından arama yapılmasını sağlar.
- 8) *Import* (İçeriye Aktarma): Programa dışarıdan referans bilgilerinin aktarılmasını sağlar.
- 9) *Export* (Dışarıya Aktarma): Referans bilgilerinin program dışına aktarılmasını sağlar.
- 10) *Find Full Text* (Tam Metin Bul): Seçili referansın tam metin nüshasına ulaşılması için arama yapar.
- 11) *Open Link* (Bağlantıyı Aç): Referansa ait web bağlantılarının varsayılan web tarayıcısında açılıp görüntülenmesini sağlar.
- 12) *Open File* (Dosyayı Aç): Referansa bağlanmış dosyayı uygun programı bularak açar.
- 13) *Insert Citation* (Atıf Gir): Seçili referansları Word programı üzerinden atıfta kullanılmasını sağlar.
- 14) *Format Bibliography* (Kaynakçayı Biçimlendir): Dokümanı bibliyografik stili göre şekillendirmeye yarar.
- 15) *Go To Word Processor* (Kelime İşlemciye Git): Varsayılan kelime işlemci programını açarak aktif hale getirir.
- 16) *Sync Library* (Kütüphaneyi Senkronize Et): Mevcut EndNote kütüphanesiyle web üzerindeki EndNote kütüphanesini karşılaştırarak eşitler.

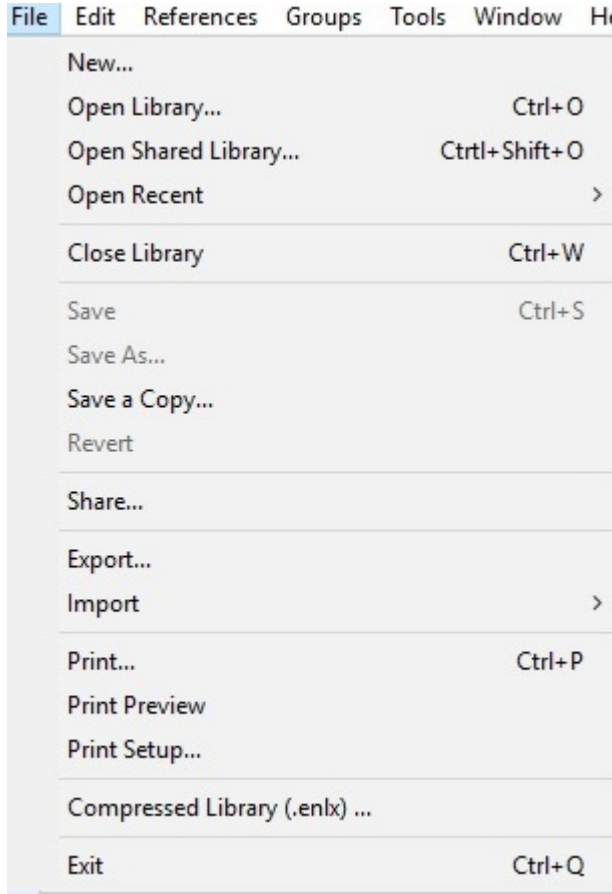
- 17) *Share Library* (Kütüphaneyi Paylaş): Mevcut kütüphanenin diğer kullanıcılarla paylaşılmasını sağlar.
- 18) *Activity Feed* (Aktivite Bilgilendirmesi): Paylaşılan kütüphanedeki işlemler buradan görüntülenebilir.
- 19) *Help* (Yardım): Mevcut işlemle ilgili yardım bilgilerini buradan görüntüleyebilirsiniz.
- 20) *Quick Search* (Hızlı Arama): Kütüphane içinde arama yapılmasını sağlar.
- 21) *Hide/Show Search Panel* (Arama Panelini Göster/Gizle): Programın orta üst kısmında çeşitli alanlardan oluşan arama panelinin gösterilmesine ve gizlenmesine yarar.
- 22) *My Library*: (Kütüphanem), gruplandırılmış kütüphane bölümlerini barındırır.
- 23) *Search* (Arama): Girilen anahtar kelimeyi ilgili şartlara göre arar.
- 24) *Options* (Seçenekler): Arama işlemi ile ilgili verimi artıracak seçenekler sunar.
- 25) *Search Whole Library/Search Showing References/Omit From Showing References* (Bütün Kütüphaneyi/Gösterilen Referansları/Gösterilen Referansları Hariç Tut): Bu seçenek arama işleminin verimini arttırmak için kütüphaneye ait seçenekler sunar.
- 26) *Reference* (Referans): Referansa ait bilgileri bir şerit halinde görüntüleyen yaprak menüdür.
- 27) *Preview* (Ön izleme): Referansa ait dokümanı ön izlememize yarar.
- 28) *PDF Simgesi*: Referansa ait eklenmiş bir PDF dosyası varsa bunu görüntülemeye yarar.
- 29) *Ekleme Simgesi*: Referansa dosya eklemeye yarar.
- 30) *Yana Ok Simgesi*: Referansa ait görüntülenecek farklı bir bilgi grubu varsa görüntülemeye yarar.
- 31) *Aşağı Ok Simgesi*: Referansa ait bilgilerden 26, 27, 28, 29 nolu menü özelliklerinden birini tek tuşla seçmemize yarar.
- 32) *Anahtar Kelimeye Ait Bilginin Türü Seçimi*: Arama çubuğuna yazılan bilginin türü buradan seçilir.
- 33) *Anahtar Kelime Ayarı*: Arama bölümüne girilen anahtar kelimenin arama sonucuna dahil mi hariç tutulacağı, girilen anahtar kelimedeki büyük sayılar mı aranacağı gibi anahtar kelimenin hangi işlevle kullanılacağı buradaki seçenekler arasından seçilir.
- 34) *Anahtar Kelime Alanı*: Girilmek istenen anahtar kelime ve arama dataları bu alana yazılır.
- 35) *Yeni Arama Alanı Bağlantısı*: Yeni aramaya ait dataların ve/veya gibi hangi yöntemle kullanılacağı bu alandan seçilir.
- 36) *Okundu/Okunmadı*: Kütüphaneye yüklenen referansın okunup okunmadığı bu alanın koyu veya açık renk olmasından anlaşılır.

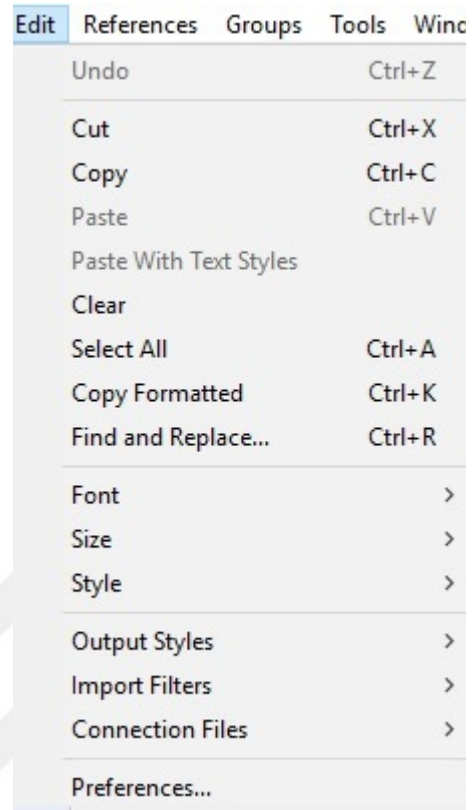
- 37) Ek (Ataç) Simgesi: Eğer referansa eklenmiş bir dosya varsa ek simgesi görünür ve referansa ait bir ek olduğu anlaşılır.
- 38) *Show/Hide Empty Fields* (Boş Alanları Göster/Gizle) : Bilgi girişı olmayan alanların görüntülenip görüntülenmeyeceği buradan yapılan ayarla belirlenir.
- 39) *Layout* (Sayfa Planı): Programın menüleri buradan gizlenip görüntülenebilir. Kitaplığı oluşturan bölümler, referansa ait bilgileri şerit halinde gösteren menü seçenekleri buradaki seçeneklerden ayarlanır. (Volckaert, 2018: 17)

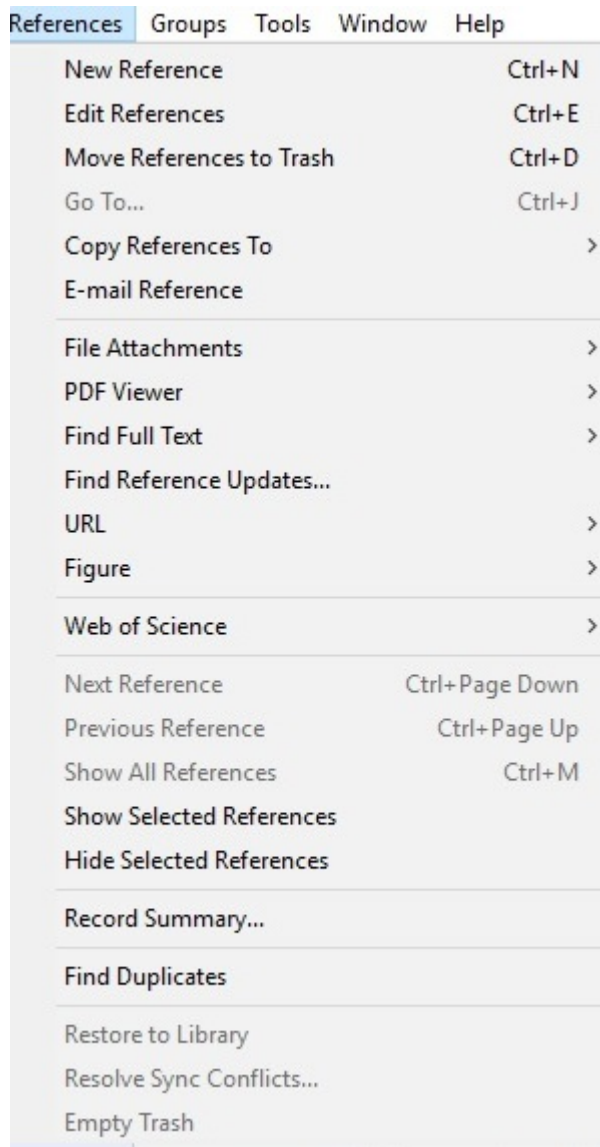
2.1.9.3. Programın Menü Seçenekleri

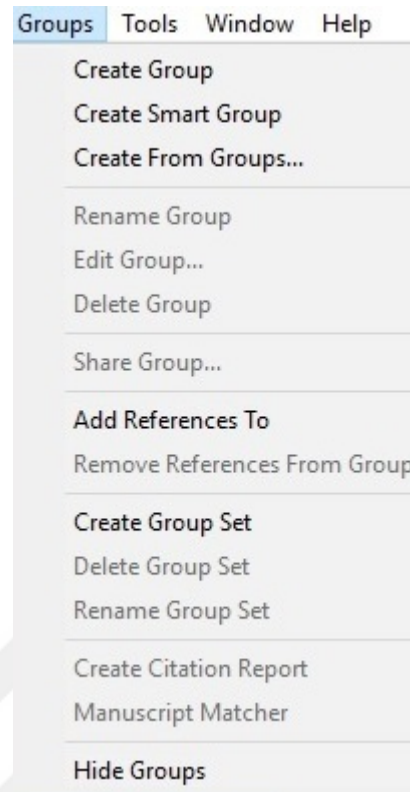
Resim 2-6 EndNote File Menüsü

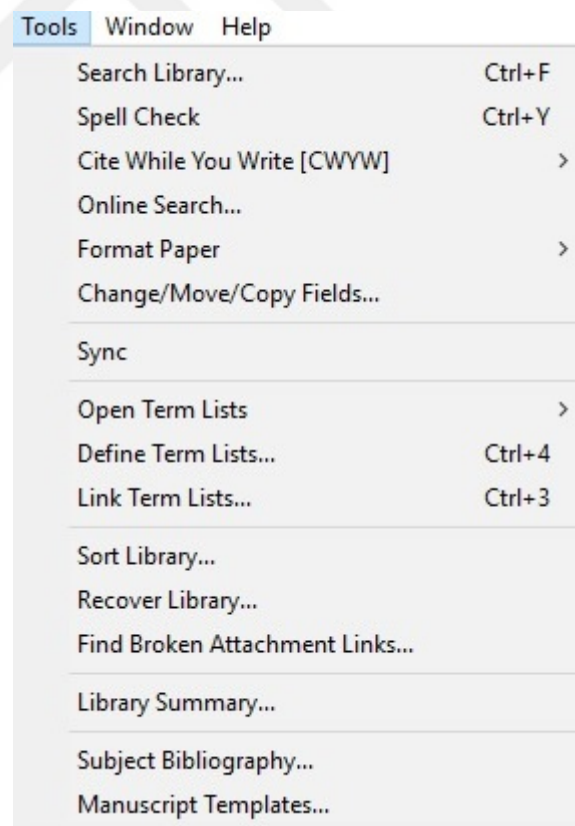
Resim 2-7 EndNote Edit Menüsü

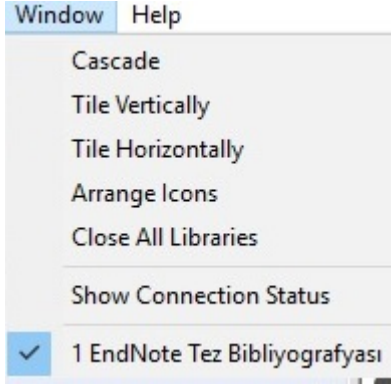
Resim 2-8 EndNote References Menüü

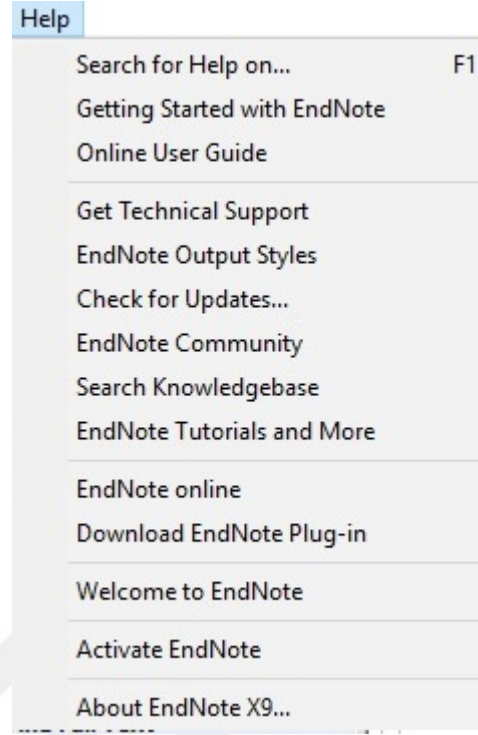
Resim 2-9 EndNote Groups Menüü

Resim 2-10 EndNote Tools Menüü.

Resim 2-11 EndNote Window Menüsü

Resim 2-12 EndNote Help Menüsü

2.1.10. Referans Girişi

EndNote açıldığında hazır gelen bir referans kütüphanesi bulunmamaktadır. Referans girebilmek için öncelikle bir referans kütüphanesi oluşturulması gerekmektedir. Bir kütüphane oluşturmak için program menülerinden *Dosya>Yeni* seçenekleri seçilerek yeni bir referans kütüphanesi oluşturulur. Referanslar eklendiğinde burada görünür (Thomson ResearchSoft, 2018: 34; Volckaert, 2018: 29).

2.1.10.1. Programa Referans Kaydetme Yöntemleri

2.1.10.1.1. Kayıt Numaraları Hakkında

Kütüphaneye her yeni bir referans eklendiğinde, yeni eklenen referansın kütüphaneye sonradan eklendiğinin ve eklenme sırasının anlaşılması için bir kayıt numarası verilir. Bu kayıt numarası eşsizdir ve kullanıcı tarafından değiştirilemez. Kayıt numarası makalede kullanılan geçici atıflarda doğru referansın kullanıldığının anlaşılması için de kullanılır. Bir referansa ait kayıt numarası referans penceresinin en üstündeki başlıkta görünür (Volckaert, 2018: 36). Örneğin; [Volckaert, 2017 #13]. Bu geçici referansları numaralandırma özelliği incelenen diğer iki referans yönetimi programında bulunmamaktadır.

EndNote kayıt numaralarını her referansa eklenildiği zaman otomatik olarak sıraya göre atar. Eğer aynı referans iki kütüphanede görünürse, kayıt numaraları büyük olasılıkla farklı olacaktır.

Kütüphanede kayıt numaraları tekrar kullanılamaz veya atanamaz. Bir referansı sildiğinizde, ilgili kayda ait referans numarası tekrar kullanılamaz. Kayıt numaralarını değiştiremez veya tekrar atayamazsınız.

EndNote'un kayıt numaralarını kendi kayıtlarınızı tutmada kullanmamanızı öneririz; çünkü bu numaralar üzerinde kontrol yetkiniz bulunmamaktadır. Bunun yerine verilmek istenen sayılar Label alanına girilebilir.(Thomson ResearchSoft, 2018: 486)

2.1.10.1.2. Referans Bilgilerini El İle Girmek

EndNote yazılımında referansların kaydedildiği kütüphane olarak tanımlanan bölümde 48 referans türü için ayrı form oluşturulmuştur. Bu formların her bir referans türü için özel bilgi alanları içermektedir (researchsoftware.com, 2019)

Dergi makalesi referans türü girişi için 43 bilgi alanı, kitap referans türünü girmek için 45 bilgi alanı bulunmaktadır.

EndNote programı tarafından tanımlanan bu 48 çeşit referans (researchsoftware.com, 2019) şunlardır: Aggregated Database, Ancient Text, Artwork, Audiovisual Material, Bill, Blog, Book, Book Section, Case, Catalog, Chart or Table, Classical Work, Computer Program, Conference Paper, Conference Preceedings, Dataset, Dictionary, Discussion Forum, Edited Book, Electronic Article, Elektronik Book, Electronic Book Section, Encyclopedia, Equation, Figure, Film or Broadcast, Generic, Government Document, Grant, Hearing, Interview, Journal Article, Legal Rule or Regulation, Magazine Article, Manuscript, Map, Multimedia Application, Music, Newspaper Article, Online Database, Online Multimedia, Pamphlet, Patent, Personal Communication, Podcast, Press Release, Report, Serial, Social Media, Standard, Statute, Television Episode, Thesis, Unpublished Work, Web Page.

Programa yeni referans eklemek için ana araç çubuğu üzerinden *New Reference* tuşu veya menü çubuğundan *Referans>Yeni Referans* seçeneği ya da klavyeden CTRL+N tuşu seçilir. Seçildiğinde boş bir referans penceresi görülür (Volckaert, 2018: 29).

EndNote programında diğere bibliyografik yönetim programlarından farklı olarak yeni referans eklemede yardımcı olması için aşığıdaki menü seçenekleri sunulmaktadır.

- 1) *Find Reference Updates*: Referans Güncellemelerini Bul, Referansa ait güncelleme bilgilerini çevrimiçi veri tabanlarından arar.
- 2) *Open Link*: Linki aç, referansa ait bağlantıyı varsayılan web tarayıcısıyla açar.
- 3) *Open File*: Dosyayı Aç, referansa ait ilk dosyayı uygun programla açar.
- 4) *Run Spell Check*: Hecelemeyi Çalıştır, referansa girilmiş bilgilerde yazım yanlışı olup olmadığını kontrol eder, yazım yanlışı varsa uyarı verir.
- 5) *Mark As Read*: Okundu Olarak İşaretle, referansı okundu olarak işaretler.
- 6) *Attach Figure*: Figür Ekle, referansa figür eklemek için kullanılır.
- 7) *Format Bibliography*: Dokümana ait bibliyografik bilgileri yeniden şekillendirmeye yarar.
- 8) *Go To Wordprocessor*: Kelime İşlemciye Git, Varsayılan kelime işlemci programı açar.
- 9) *Font*: Font, İsteddiğimiz yazım fontunu ayarlamaya yarar.
- 10) *Size*: Boyut, Yazı boyutunu ayarlamaya yarar.
- 11) *Bold*: Bold, Yazı sitilinin kalın mı ince mi olunacağını belirlemeye yarar.
- 12) *Italics*: İtalik, Yazı sitilini yana yatık yapmaya yarar.
- 13) *Underline*: Altını Çiz, Yazı sitilinin altını çizmeye yarar.
- 14) *Plain*: Sade Metin, Metnin sadeleştirilmiş hale getirilmesine yarar.
- 15) *Super Script*: Üst Yazı, Girilen metne üst yazı eklemeye yarar.
- 16) *Sub Script*: Alt Yazı, Girilen metne alt yazı eklemeye yarar.
- 17) *Symbol Font*: Sembol/Font, Girilen metnin symbol font olarak değiştirilmesine yarar.
- 18) *Change Case*: Büyük/Küçük Harf Değişimi, Büyük küçük harf durumunu değiştirir.
- 19) *View Source Record*: Kaynak Kaydı Görüntüle, Kaynağa ait bilgiyi görüntüler.
- 20) *View Related Records*: İlişkili Kayıtları Görüntüle, Referansla ilişkili kayıtları görüntüler.
- 21) *Layout PDF Panel*: PDF Panel Ayarı, Referansa ait PDF bilgilerinin gösterilip gizlenmesini ayarlamayı sağlar.
- 22) *Close PDF*: PDF'yi kapat, Referansa ait açık olan PDF dosyasını kapatmaya yarar.
- 23) *Save PDF*: PDF'yi Kaydet, PDF bilgileri üzerinde yapılan değişikliklerin PDF dosyasına kaydedilmesini sağlar.
- 24) *Print*: Yazdır, Bu PDF'nin tamamını veya belli sayfalarını yazdırmaya yarar.
- 25) *E-Mail PDF*: PDF'yi E-Posta Gönder, Bu PDF dosyasını e-posta göndermeye yarar.

26) Yukarı Ok: Referansa ait PDF'nin önceki sayfasını açmaya yarar.

27) Aşağı Ok: Referansa ait PDF'nin sonraki sayfasını açmaya yarar.

28) *Fields*: Bilgi Alanları, Referansa ait bilgilerin girildiği alanlardır (Thomson ResearchSoft, 2018: 34).

29) Referans türü alanında varsayılan seçenek örneğin “Dergi Makalesi” seçili olarak gelir. Pencerenin en üst kısmında yer alan alfabetik sıralı referans türü listesinden farklı bir referans türü seçilebilir.

Bibliyografik bilgi girişiyle ilgili detaylı bilgi ve rehberlik etmesi için aşağıdaki tablo kullanılabilir. Referans bilgi girişi bittirdiğinde kapat ve kaydet seçenekleriyle künye bilgileri kütüphaneye kaydedilmiş olur (Volckaert, 2018: 30).

Rating alanına, referansın yıldızla ifade edilen derecelendirmesi girilebilir. Yazar girişi daha önce yapılmamışsa kırmızı yazıyla gösterilir. İlk kez girilen ismin kırmızı olması bütün isim alanları için bu şekildedir. İlk bilgi girişi yapıldıktan sonra isimler terim listesini alınır ve daha sonraki girişlerde kelime benzerliği oluşunca otomatik olarak yazım tahmini şeklinde getirilir (Volckaert, 2018: 30).

Auteur

Ruben,Jan Antoon
Jones, Tony
Geist, Norbert Roger

Jaar

2006

Titel

Respiratory and reproductive paleophysiology of dinosaurs and early birds

Journal

Physiological and Biochemical Zoology

Volume

76

Issue

2

Pages

141-164

Keywords

theropod dinosaur
temperature regulation
pelvic aspiration

Abstract

In terms of their diversity and longevity, dinosaurs and birds were/are surely among the most successful of terrestrial vertebrates. Unfortunately, interpreting many aspects of the biology of dinosaurs and the earliest of the birds presents formidable challenges because they are known only from fossils. Nevertheless, a variety of attributes of these taxa can be inferred by identification of shared anatomical structures whose presence is causally linked to specialized functions in living reptiles, birds, and mammals. Studies such as these demonstrate that although dinosaurs and early birds were likely to have been homeothermic, the absence of habits equivalent to those of some large, modern tropical latitude lizards (e.g., *Varanus*), they may well have maintained significant home ranges and actively pursued and killed large prey. Additionally, this scenario of active, although ectothermic, theropod dinosaurs seems reinforced by the likely utilization of crocodylian-like, diaphragm breathing in this group. Finally, persistent *in vivo* burial of their nests and apparent lack of egg turning suggests that clutch incubation by dinosaurs was more reptile- than birdlike. Contrary to previous suggestions, there is little if any reliable evidence that some dinosaur young may have been helpless and nestbound (altricial) at hatching.

URL

<http://www.journals.uchicago.edu/cgi-bin/resolve?id=doi:10.1086/375425>

Link to PDF**Author Address**

Ruben JA, Oregon State Univ, Dept Zool, Corvallis, OR 97331 USA

Image**Caption**

Lung Structure and Ventilation in Theropod Dinosaurs and Early Birds

Access Date

Resim 2-14 EndNote Kaydı Tamamlanmış Referans Penceresi

2.1.10.1.2.1. Terim Listesini Kullanmak

Term List olarak adlandırılan bu tanım listesi, EndNote'un anahtar kelimeleri, yazar isimlerini veya dergi isimleri gibi terimleri kaydetmek için kullandığı bir ön tanım listesidir. Bunları referans girerken yazım doğruluğunu arttırmak içinde kullanabilirsiniz (Volckaert, 2018: 30). Bu terim listesi özelliği incelenen diğer iki referans yönetimi programında bulunmamaktadır. Onlarda otomatik öneriler bulunmakta, ama liste güncellemesi menülerde sunulmamaktadır.

Terim listesi bir kütüphaneyle birlikte kaydedilir ve böylece sadece belli bir kütüphaneye ait bir terim listesi oluşmuş olur. Terim listesi: Yazar Adı, Dergi Adı ve anahtar kelimelerle bağlantılıdır. EndNote terim listesini referanslara girdiğiniz bilgilerden otomatik olarak günceller. Terim listesi Otomatik-Giriş açık konumda veya kapalı konumda kullanılabilir.

Terim listesi herhangi bir EndNote bilgi alanıyla ilişkilendirilebilir. Bu sayede bilgi girişi yaparken Terim listesine eklediğiniz bilgiler otomatik öneri olarak görünür.

Terim listesi içeri veya dışarı aktarılabilir.

Eğer alanlara terim listesine bağlı bir yazı giriyorsanız, EndNote terim listesinde arama yapar ve ilk eşleşen terimi size önerir. Önerilen metin imleçten sonra görünür. EndNote size istediğiniz terimi önerene kadar siz yazmaya devam edin, istediğiniz terim görüldüğünde Enter veya Tab tuşuna basın (Thomson ResearchSoft, 2018: 211).

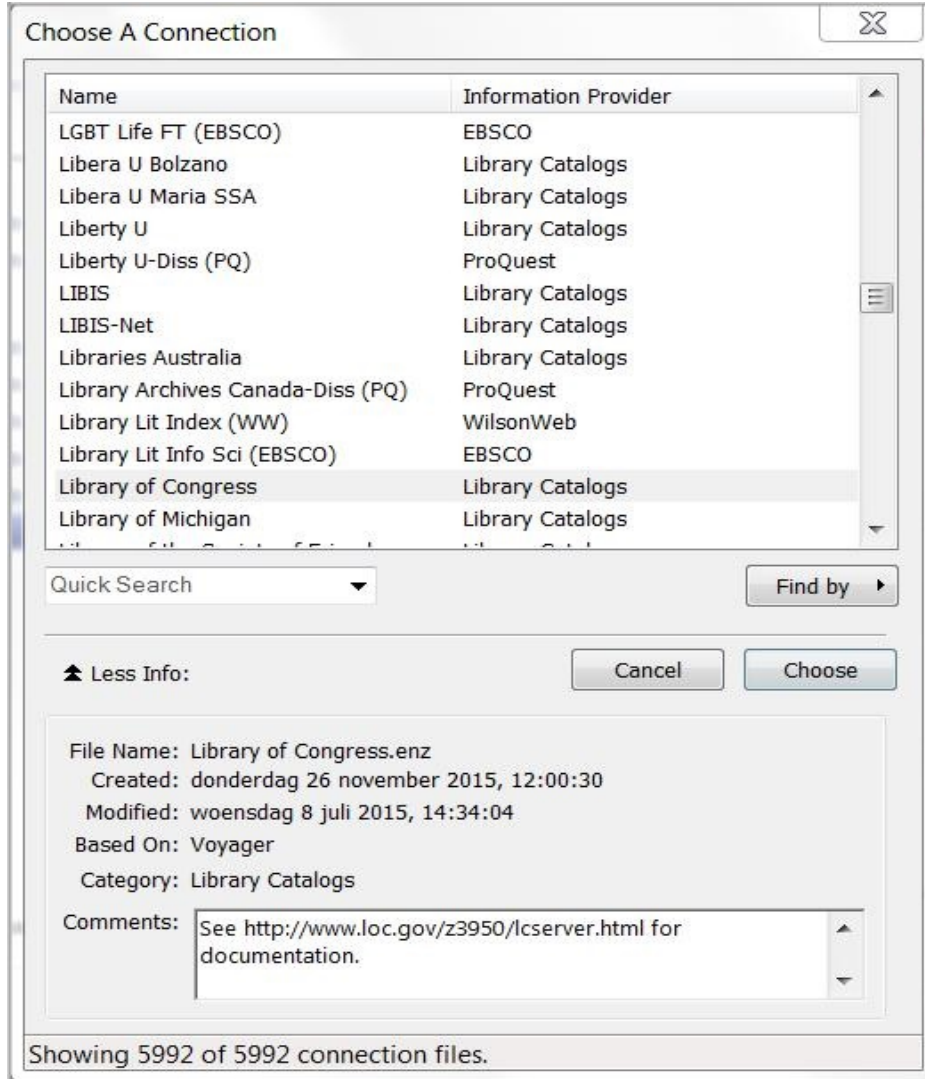
2.1.10.1.3. Çevrimiçi Aramalardan Referansları İçeriye Aktarma

Eğer Z39.50 protokolünü destekleyen bir bibliyografik veri tabanı ya da kütüphane kataloğuna erişim varsa, EndNote çevrimiçi arama ve *içeri aktarma* işlevi kullanılabilir. Bu işlemlerle EndNote programından ayrılmadan referanslar doğrudan EndNote kütüphanesine aktarılabilir.

EndNote bu çevrimiçi veri tabanlarına bağlanmak için gerekli olan bağlantı dosyalarını barındırmaktadır. EndNote ücretli veya ücretsiz veri tabanlarına ve kütüphane kataloglarına bağlanmak için önceden hazırlanmış bağlantı dosyalarıyla gelir. Veri tabanlarının çoğu (Ovid, OCLC, DIMDI gibi) giriş için oluşturulmuş bir hesap gerektirmektedir (Thomson ResearchSoft, 2018: 155).

Bununla birlikte ücretsiz ve hesap oluşturma gerektirmeyen birçok veri tabanı mevcuttur. Amerikan Ulusal Tıp Kütüphanesinin veritabanı PubMed ve Library of Congress gibi başlıca iki veri tabanı şifre gerektirmemektedir ve erişimleri ücretsizdir (Volckaert, 2018: 37).

2.1.10.1.4. Endnote Bağlantı Dosyasıyla Rereferans Arama Ve İçeriye Aktarma

Resim 2-15 EndNote Bağlantı Dosyası Seçim Ekranı

EndNote bağlantı dosyalarıyla EndNote programından çıkmadan çevrimiçi kaynaklarda arama yapabilirsiniz. Arama yapabileceğiniz veri tabanı ve kütüphane kataloglarına ait EndNote programına uyumlu toplam 4155 bağlantı dosyası bulunmaktadır (endnote.com, 2019c).

Aşağıdaki örnekte Library of Congress'e bağlanılacak ve "dinazorlar" hakkındaki en son araştırmalar yapılacaktır. Eğer çevrimiçi kaynaklardan alınan referanslar geçici kütüphaneye kaydedilecekse, *Online Search Mode* tuşunu kullanılır.

EndNote kütüphanesini açın, internetten indirilmiş olan referansları kaydedecektir. *Online Search Mode* tuşuna tıklayın. *Online Search* grubunun içinden istediğiniz çevrimiçi veri tabanına bağlantıyı seçin (Library Of Congress) ve *Choose* tuşuna tıklayın (Volckaert, 2018: 38).

Aramanızı Search paneline giriniz. (dinosaur,2016). *Search* tuşuna basın. EndNote bulunan referans sayısını görüntüleyecektir.

The screenshot shows the EndNote X9 Online Mode interface. The left sidebar lists various online search sources, with 'Library of Congress' selected and circled in red. The main search area has a search bar containing 'dinosaur' and a second criteria bar containing '2016', both circled in red. A 'Confirm Online Search' dialog box is open in the center, displaying 'Found 71 records.' and 'Retrieve records from: 1 through 71'. The status bar at the bottom indicates 'Showing 0 of 0 references in Group. (All References: 0)'. The right sidebar shows 'No References Selected'.

Resim 2-16 EndNote Library of Congress Arama Penceresi

Arama sonucu bulunan referansları geçici kütüphaneye kaydetmek için *OK* tuşuna tıklanır. Bu denemede sonuçlardan sadece 3 tanesini kaydedilmektedir.

EN EndNote X9 - [Online Mode]

File Edit References Groups Tools Window Help

Annotated

Quick Search Hide Search Panel

Search Options Search Remote Library Match Case Match Words

Title Contains dinosaurs + -

And Year Contains + -

And Title Contains + -

Author	Year	Title	Rating	Journal	Last Updated	Reference Type
National Geogra...	2011	The 10 best of everything national parks : 800 ...			3.5.2019	Book
	2004	3-D thrillers			3.5.2019	Book
Artful Doodlers ...	2013	Adventures of Ice Age		An I can read b...	3.5.2019	Book

Resim 2-17 EndNote Library of Congress'ten Kaydetme Penceresi

Sonra kütüphaneye kaydetmek istenilen referanslar işaretlenir. *Copy to Local Library*

kısa yol tuşuna tıklayarak referans kütüphaneye kopyalanır. Kopyalanan referanslar kütüphanede görünecektir.

Yukarıda anlatılan Library Of Congress örneğindeki gibi diğer bağlantı dosyaları içinde aynı işlemler yapılarak referans kayıtları EndNote kütüphanesine aktarılabilir. (Thomson ResearchSoft, 2018: 43)

2.1.10.1.5. Web Tarayıcı Eklentisiyle Referansları İçeriye Aktarma

Capture EndNote Reference adı verilen web tarayıcı eklentisiyle, ziyaret edilen internet sitesinde görüntülenen referans bilgileri programa aktarılabilir (Thomson ResearchSoft, 2018: 67). EndNote bu işlemle web sayfalarını, kitap bilgilerini ve makale bilgilerini tek tuşla programa referans olarak aktarabilir. Bu işlemin gerçekleşebilmesi için web sayfalarının eklentiyle uyumlu olması gerekmektedir. Aksi takdirde sayfadaki kitap veya makale bilgisi yerine eklenti direkt web sayfasını kaydetmeyi denemektedir.

Aşağıdaki resimde görülen işlemlerle, Library Of Congress internet sitesinde yapılan arama sonucu elde edilen kitap bilgileri, *Capture EndNote Reference* web tarayıcı eklentisiyle EndNote kütüphanesine aktarılmaktadır. 1 numara ile gösterilen tuşa tıklanarak referans bilgilerinin alınması sağlanmıştır. Bu eklentinin yapılan arama sonucu programa aktarabildiği künye bilgileri: Eser Adı, Yazar Adı, Yayın Yılı, ISBN ve aramanın yapıldığı sayfanın web adresidir. Yayıncı, Yer Numarası, Özet gibi bilgiler sayfadan eklenti penceresine aktarılamamıştır. Tanımlanan bilgiler eklenti penceresine alınıp, *Save to* tuşuyla EndNote Web'e veya EndNote masaüstü programına kaydedilebilir.

Capture EndNote Reference web tarayıcı eklentisiyle, www.toplukatalog.gov.tr üzerinde yapılan aramalarda sadece web sayfasını kaydetme seçeneği çalışmakta, görüntülenen kitapların bilgileri eklenti tarafından tanımlanamamaktadır ve referans olarak kaydedilememektedir.

LC Catalog - Item Information (Fu x) Capture EndNote Reference - Ch x +

Güvenli değil | https://catalog.loc.gov/vwebv/holdingsInfo?searchId=16363&recCount=25&recPointer=0&bibId=20706523

The Library's catalogs are currently affected by performance issues. Staff are investigating the problem. W

LIBRARY
LIBRARY OF CONGRESS

CATALOG

LC Catalog Quick Search

BOOK

An introduction to reservoir simulation using

Full Record MARC Tags

Personal name
Lie, Knut-Andreas, author.

Main title
An introduction to reservoir simulation using MATLAB/GNU Octave : user guide for the M (MRST) / Knut-Andreas Lie.

Published/Produced
Cambridge, United Kingdom ; New York, NY, USA : Cambridge University Press, 2019.

Request this Item LC Find It

PRINT RECORD

SAVE RECORD

Top

Go to EndNote Close[x]

2 Capture New Reference

Save To my.endnote.com EndNote

Bibliographic Fields | Optional Fields

Groups: Add or remove

Bibliographic Fields: At least one of the fields must be filled out.

Reference Type: Book

Author: Lie, Knut-Andreas
Use format Last Name, First name. Enter each name on a new line.

Title:

Year: 2019

Series Editor:

Series Title: introduction to reservoir simulation using MATLAB/GNU Octave

Place Published:

Publisher:

Volume:

Number of Volumes:

Series Volume:

Resim 2-18 Library of Congress'ten Capture EndNote References Web Tarayıcı Eklentisiyle İçeri Aktarma

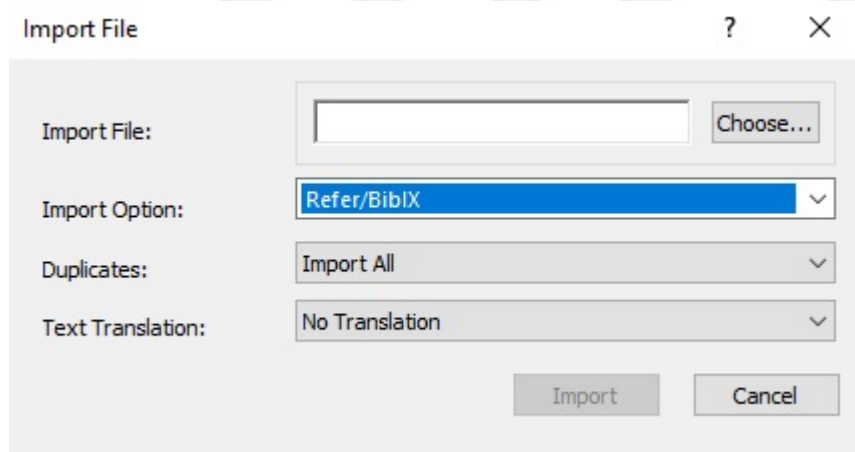
2.1.10.1.6. İçeri Aktarma Menü Seçeneğiyle Referansları İçeriye Aktarma

Eğer bir çevrimiçi bibliyografik veri tabanına, bir üniversite kataloğuna veya bir bibliyografik CD-ROM'a erişim varsa, EndNote'un *içeri aktarma filtrelerini* bu kaynaklardan kaydedilmiş veya indirilmiş metin dosyalarındaki bibliyografik bilgileri *içeri aktarmak* için kullanılır (Thomson ResearchSoft, 2018: 51).

EndNote filtreleri değiştirilebilir. Bu durum istenilen bilgilerin alınmasını sağlarken, ihtiyaç olmayan bilgilerin elenmesine yardımcı olur. Referanslar EndNote'a indirilirken bilinmesi gereken başlıca iki konu vardır: Dataların doğru çıktı formatında nasıl indirileceğinin bilinmesi ve dataları EndNote'a *içeri aktarılırken* hangi filtrenin kullanılacağıının bilinmesidir.

Çevrimiçi kaynaklardan indirilen metin dosyaları, CD-Rom veya World Wide Web veri tabanı servislerinin hepsi *içeri aktarma* modülü ile EndNote kütüphanesine aktarılabilir. Bu metot referansları elle girmekten çok daha hızlı ve verimlidir (Thomson ResearchSoft, 2018: 160).

EndNote programı menülerinden *File>Import* seçeneğine tıklandığında *File* ve *Folder* menüleri çıkmaktadır.

Resim 2-19 EndNote File>Import>File Menü Seçeneği

File>Import>File menüsünde yer alan EndNote tarafından desteklenen içeri aktarma dosya türleri: EndNote Library, EndNote Import, Refer/BibIX, Tab Delimited, Reference Manager (RIS), ISI-CE, Multi-Filter (Special), EndNote generated XML, Other Filters, Use Connection) File (veri tabanları ve kütüphanelere ait çok sayıda filtre içerir).

Referansları içeri aktarmadan önce, uygun içeri aktarma filtresinin seçildiğinden emin olunmalıdır. Metin dosyasındaki alanlar tab, enter gibi karakterlerle ayrılmış olmalıdır. Metin dosyası içindeki referansın her bir alanı bir ayıraca ihtiyaç duymaktadır.

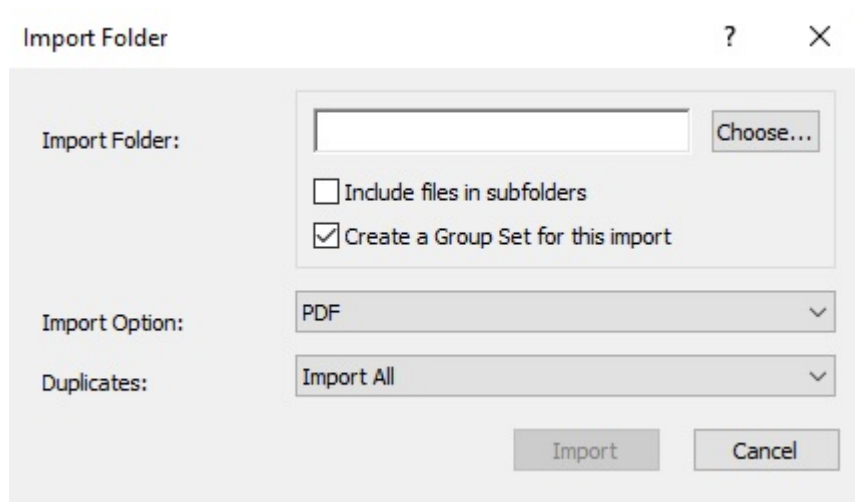
Uygun formatta hazırlanmış bir dosyaya sahip olduğunda ve hangi içeri aktarma seçeneğinin veya filtresinin kullanılacağı bilindiğinde içeri aktarma aşamaları bütün data tipleri için aynıdır.

Referansların kaydedilmesi istenen kütüphane açılır. File>Import>File seçenekleri menüden seçilir. Metin dosyasını seçmek için Choose File tuşuna tıklanır; Import seçeneğinden Import Option kutusuna istenilen filtrenin adı girilir; Metin çeviri kutusundan Unicode (UTF-8)'i seçilir. Aksanlı karakterleri doğru bir şekilde içeri aktarmak için son seçenek çok önemlidir (Thomson ResearchSoft, 2018: 156).

2.1.10.1.7. Pdf Dosyalarını İçeriye Aktarma

Bu özellik PDF dosyalarının EndNote referansına dönüştürülmesini sağlayan ve DOI (Digital Object Identifiers) gibi bilgileri programa aktaran bir özelliktir. Aynı zamanda PDF dosyası referansla bağlanır. Bu işlemleri yaparken aktarılan kayıtlar arasında tekrar edenler varsa bunları eleme özelliği kullanılabilir.

PDF dosyalarını içeren bir klasörü aktarmak için: Menüden *File>Import>Folder*.ve açılan pencereden *Choose* tuşuna tıklanarak klasör seçilir.

Resim 2-20 EndNote File>Import>Folder Menü Seçeneği

Eğer seçilen klasör alt klasörlere sahipse “*Include files in subfolders*” seçeneği seçilir.

Import Option menüsünden PDF seçilir. *Duplicates* kutusundan aktarım durumuna uygun olan seçenek işaretlenir. Bu seçenekler işlevleriyle birlikte şunlardır:

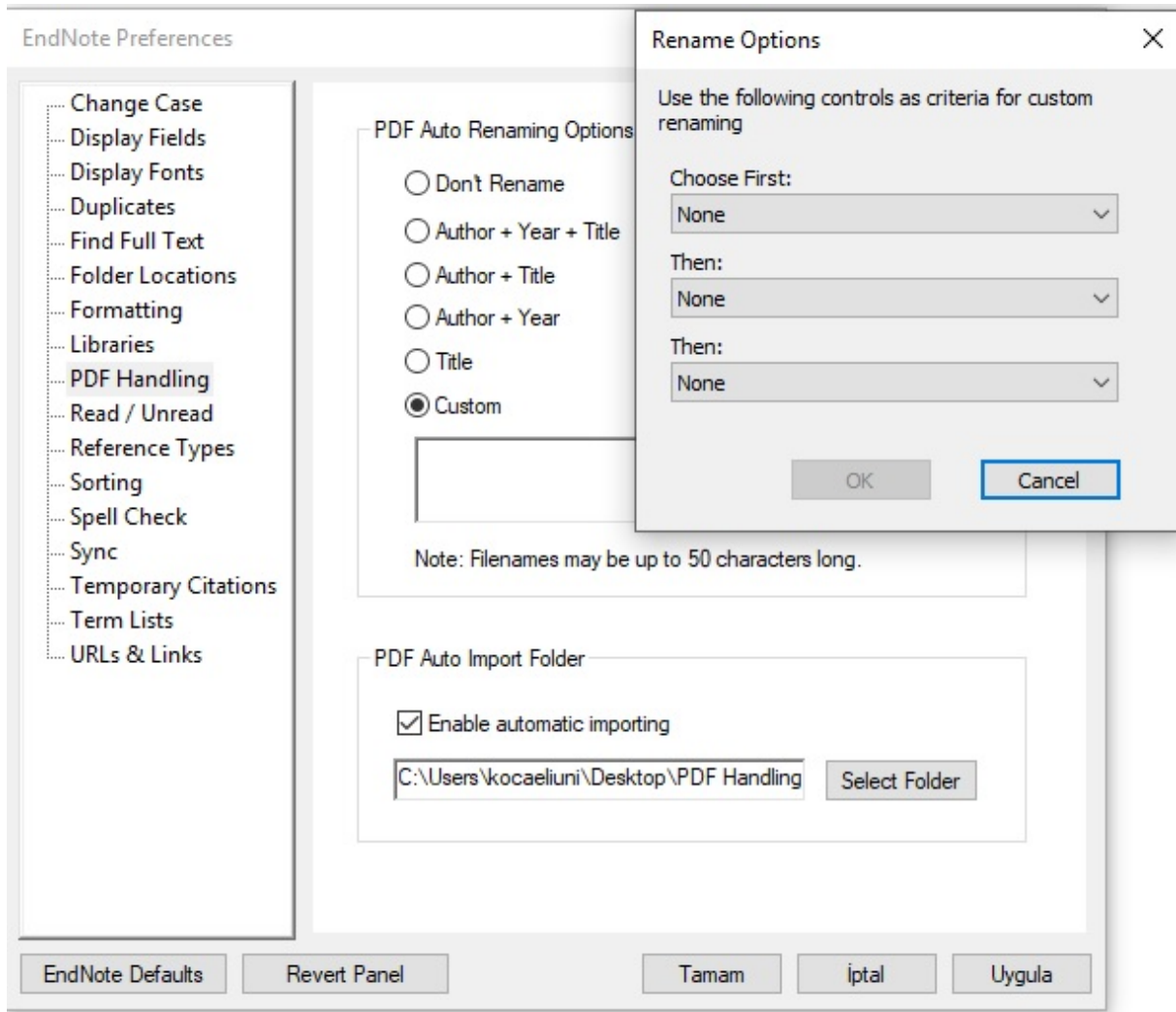
*Import All: Bütün PDF'leri kütüphaneye aktar. Tekrarı olan dosyalar dahil.

**Discard Duplicates*: Bütün referansları aktar, tekrarı olanlar hariç.

**Import Into Duplicates Library*: Bu seçenek seçildiğinde aktarılan dosyalar File-Dupl.enl isimli kütüphaneye gider (Volckaert, 2018: 50).

2.1.10.1.7.1. Endnote Pdf Yönetimi

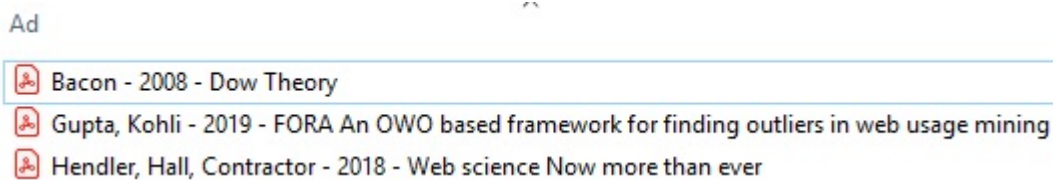
PDF Yönetimi (*PDF Handling*) özelliği ile PDF dosyalarının isimlerini PDF dokümanının içindeki künye bilgileriyle değiştirmek mümkündür. Bu özellikle PDF dosya ismi: Yazar Adı + Yayın Yılı + Eser Adı, Yazar Adı + Eser Adı, Yazar Adı + Yayın Yılı, Eser Adı şeklinde ya da özel seçenekten referans alanına girilen bütün seçenekler arasından 3 taneye kadar seçim yapılarak değiştirilebilir (Volckaert, 2018: 106).

Resim 2-21 EndNote Edit>Preferences Menü Seçeneği

Kullanılan PDF dosyalarındaki makalelerin alındığı dergi isimleri ve dergilerin ait olduğu yıllar: Dow Teory Forecasts-2018, Elsevier Information Fusion-2019, Web Science-2108.

Yapılan denemedeki PDF dosyalarının klasör içindeki hali ve EndNote'a aktarılmış kütüphanedeki görüntüsü aşağıda görülebilir.

Resim 2-22 Masaüstü klasöründeki PDF Dosyaları

Bu PDF dosyalarının EndNote'a *PDF Handling* özelliği ile aktarılmış görüntüsü aşağıdadır.

Author	Year	Title	Journal	Reference Type	Last Updated
		<Bacon - 2008 - Dow Theory.pdf>		Journal Article	21.5.2019
		<Hendler, Hall, Contractor - 2018 - Web science Now more than ever.pdf>		Journal Article	21.5.2019
Gupta, Ankit; Kohli, Shruti	2019	FORA: An OWO based framework for finding outliers in web usage mining	Information Fusion	Journal Article	21.5.2019

Resim 2-23 EndNote Kütüphanesine Aktarılmış PDF Dosyaları

Görüldüğü üzere *PDF Handling* özelliği bu örnekte künye bilgilerini tanımlayıp ayırtıramadı. Yazar Adı, Yayın yılı bilgisi boş. Eser Adı bölümüne: Yazar Adı ve Yayın Yılı olmaması gerektiği halde eklenmiş.

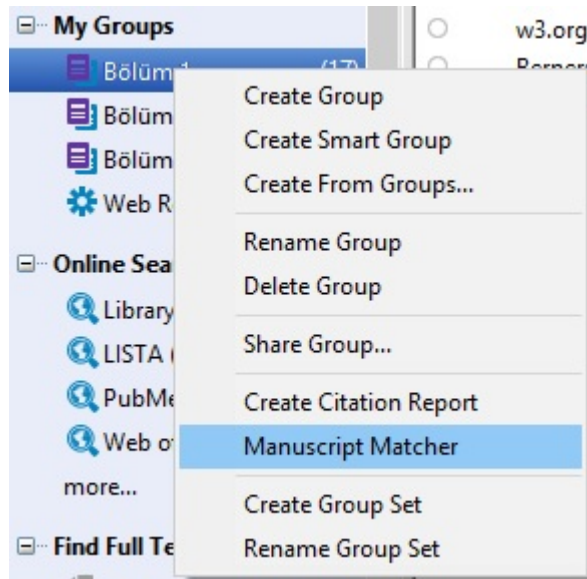
Bu işlem aynı dosyalarla Mendeley *File Organizer* özelliği ile de gerçekleştirilecektir. Zotero'da PDF organize edici program bulunmamaktadır.

Bu konuya ait detaylar Mendeley ve Zotero programları için, PDF Dosyalarının Kütüphaneye Aktarılması başlığının altında verilecektir.

2.1.11. Kaynak Önerme Özellikleri

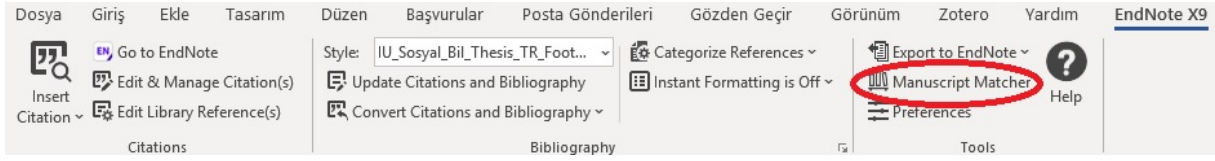
2.1.11.1. Endnote Çalışma Eşleştirici

Programdaki adı *Manuscript Matcher*'dir. EndNote web sitesi üzerinden verilen bu hizmeti kullanabilmek için, masaüstü EndNote programınızın sol tarafında bulunan kütüphanenin herhangi bir bölümüne gelip sağa tıklayarak web sitesi üzerinden verilen bu hizmet kullanılabilir.

Resim 2-24 EndNote Manuscript Matcher Menü Seçeneği

Ayrıca kelime işlemci programı Microsoft Word üzerindeki *Manuscript Matcher* tuşu kullanılabilir.

Resim 2-25 EndNote, MS Word Manuscript Matcher Menü Seçeneği

Manuscript Matcher menüsü kullanıldıktan sonra EndNote web sitesi açılmaktadır ve Word belgesinde yapılmış olan atıflar ya da EndNote kütüphanesinden seçilen referanslar ilgili dergi önerisi yapılması için EndNote web sitesine aktarılmaktadır. Sonuçları alabilmek için çalışmanın ismi ve öz kısmı yazılmalıdır. Sonrasında girilmiş olan bilgilere göre dergi önerisi yapılmaktadır (Volckaert, 2018: 70).

Find the Best Fit Journals for your Manuscript Powered By Web of Science

10 Journal Matches

< Edit Manuscript Data Expand All Collapse All		Match Score		JCR Impact Factor	Journal	Similar Articles		
		Current Year	5 Year					
▼		0.931 2017	0.982 5 Year	ZOOTAXA	0	Was this helpful? ✓ YES ✗ NO	Submit >>	Journal Information >>
Top Keyword Rankings ?		JCR Category		Rank in Category	Quartile in Category			
		ZOOLOGY		94/167	Q3			
		Publisher:		PO BOX 41383, AUCKLAND, ST LUKES 1030, NEW ZEALAND ISSN: 1175-5326 eISSN: 1175-5334				
▶		0.504 2017	0.568 5 Year	APPLIED ECONOMICS LETTERS	0	Was this helpful? ✓ YES ✗ NO	Submit >>	Journal Information >>
▶		2.039 2017	2.09 5 Year	JOURNAL OF HEALTH PSYCHOLOGY	0	Was this helpful? ✓ YES ✗ NO	Submit >>	Journal Information >>
▶		2.173 2017	2.389 5 Year	SCIENTOMETRICS	0	Was this helpful? ✓ YES ✗ NO	Submit >>	Journal Information >>
▶		6.29 2017	6.064 5 Year	CHEMICAL COMMUNICATIONS	0	Was this helpful? ✓ YES ✗ NO	Submit >>	Journal Information >>
▶		1.255	2.025	INFORMATION SYSTEMS MANAGEMENT	0	Was this helpful?	Submit >>	

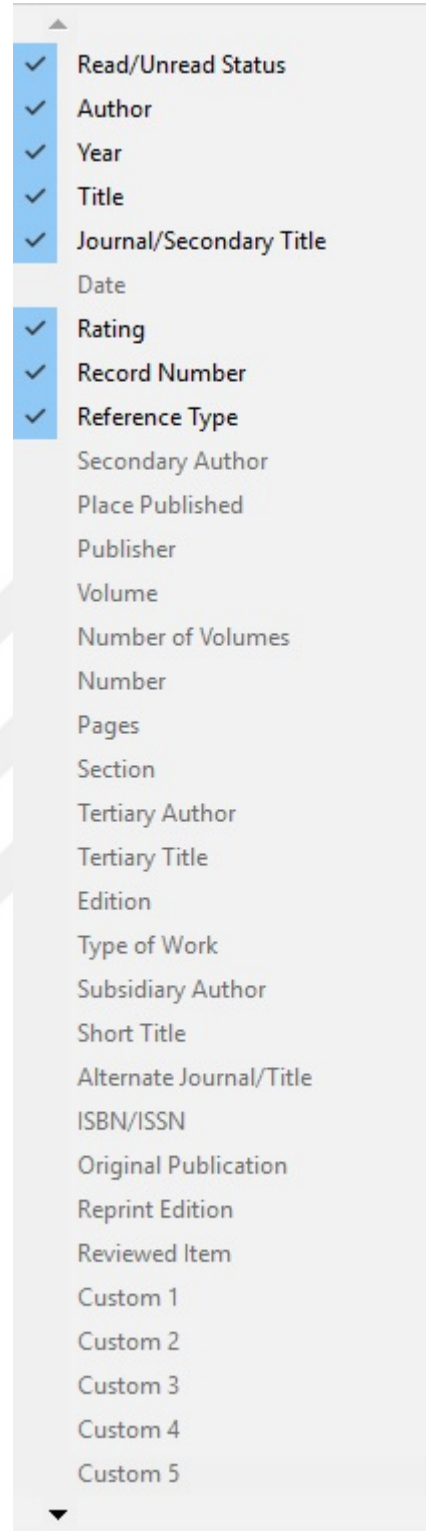
Resim 2-26 EndNote Manuscript Matcher Arama Sonuçları

2.1.12. Referans Kütüphanesi

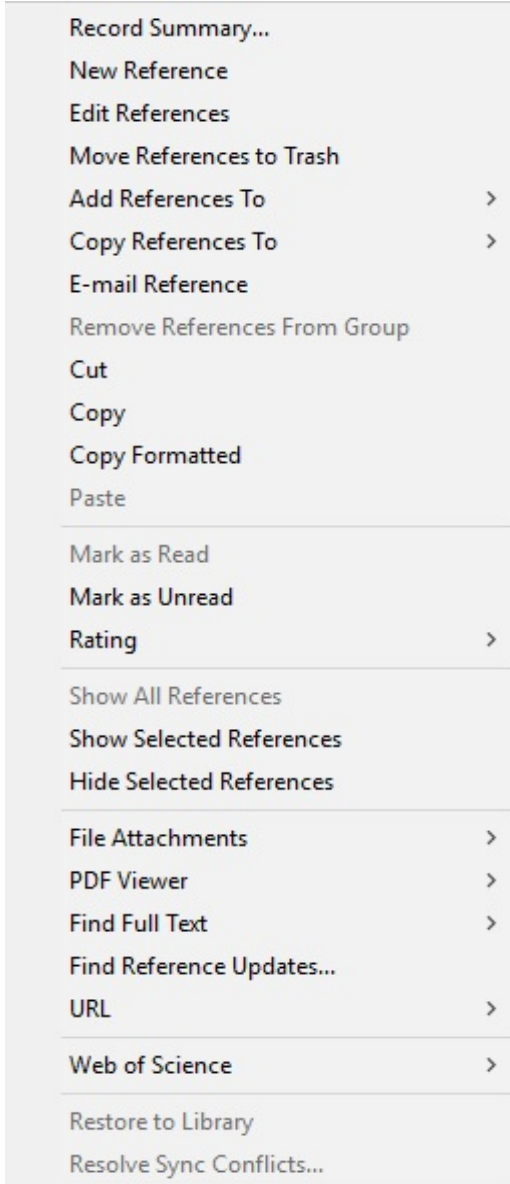
Resim 2-27 EndNote Kütüphane Bölümü

Resim 2-28 EndNote Kütüphane Liste Bölümü Sağ Tık Menü Seçenekleri

Kütüphaneyi oluşturan bölümler: All References, Sync Status, Recently Added, Unfiled, Unfiled Groups, My Groups, Online Search, Find Full Text, Groups Shared by Others kısımlarından oluşur. EndNote kütüphanesinde referanslar Okundu/Okunmadı olarak işaretlenebilir, 5 yıldız kadar derecelendirip yıldız eklenebilir.

Kütüphanenin liste bölümünde sağa tıklanıldığında aşağıdaki menü seçenekleri sunulmaktadır (Thomson ResearchSoft, 2018: 25).

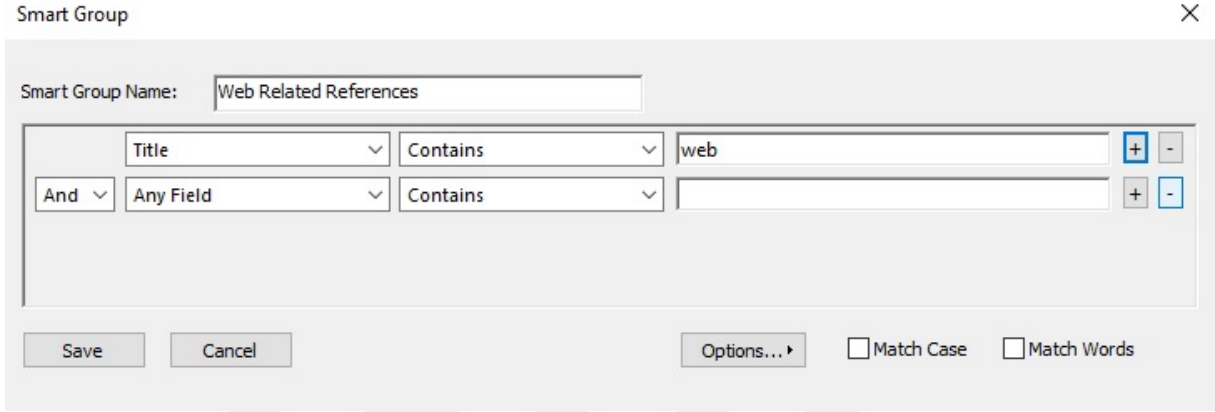

Resim 2-29 EndNote Kütüphanesi Referans Üzerinde Sağ Tık Menü Seçenekleri

2.1.12.1. EndNote Akıllı Grublama Özelliği

Smart gruplar arama stratejisi olarak anahtar kelimeler girilerek oluşturulurlar. Bu akıllı grup özelliği kütüphaneye her referans eklendiğinde ve referanslar düzeltildiğinde dinamik olarak yeniden çalışır ve referanslar girilen bilgilere göre gruplandırılır.

Smart Group oluşturmak için menüden *Groups>Create Smart Group* seçenekleri seçilir.

Smart Group Name:		
Web Related References		
Title	Contains	web
And	Any Field	

Save Cancel Options... Match Case Match Words

Resim 2-30 EndNote Akıllı Grublama Özelliği.

Grup adı, anahtar kelimelerin aranacağı bilgi alanları gibi kriterler seçildikten ve diğer ayarlar yapıldıktan sonra *Save* tuşuyla işlem tamamlanır. *Akıllı Grublama* özelliği başarılı bir şekilde çalışarak referansları verilen anahtar kelimeye göre gruplamıştır. Aşağıdaki ekran resminde işlem sonucu görülebilir.

IU_Sosyal_Bil_Thesis_TR_Auth

Quick Search Show Search Panel

My Library	Record Number	Author	Year	Title	Rating	Jour...	Last Updated	Reference Type
All References (59)	27	Berners-Lee, Tim; Fi...	2011	Weaving the web : the original design and ...			10.12.2018	Book
Sync Status...	22	McPherson, Stepha...	2010	Tim Berners-Lee : inventor of the World Wi...		USA ...	16.12.2018	Book
Recently Added (5)	33	Raggett, Dave; Lam,...	1996	HTML 3 : electronic publishing on the Wor...			8.5.2019	Book
Unfiled (42)	28922	Fahriye Altınay, Aks...	2016	The Problems and Support Services in W...		Han...	8.5.2019	Book Section
Trash (26)	28925	Lei, Shi; Alexandra,...	2015	Students as Customers: Participatory De...		The ...	8.5.2019	Book Section
Unfiled Groups	28923	Luis, Iribarne; Javie...	2013	Using COTS-Widgets Architectures for D...		Gov...	8.5.2019	Book Section
My Publications (0)	41	Choudhury, Nupur	2014	World Wide Web and Its Journey from We...		(JCS...	29.12.2018	Journal Article
Publication List 1 (0)	19	Gupta, A.; Kohli, S.	2019	FORA: An OWO based framework for findi...		Infor...	10.5.2019	Journal Article
Publication List 2 (0)	28904	O'reilly, Tim	2007	What is Web 2.0: Design patterns and busi...		Co...	6.5.2019	Journal Article
Sınıflanmamış (0)	47	Waiyahong, Natita; ...	2014	Technical Standards for Accessing Informa...		Proc...	20.2.2019	Journal Article
My Groups	35	Andreessen, Marc	1993	Mosaic - The First Global Web Browser			8.5.2019	Web Page
Bölüm 1 (17)	29	Berner-Lee, Tim	1994	A Brief History of the Web			23.12.2018	Web Page
Bölüm 2 (0)	39	Cailliau, Robert	1995	A Short History of the Web : Text of a spee...			23.12.2018	Web Page
Bölüm 3 (0)	34	Cern	2013	Twenty years of a free, open web			16.12.2018	Web Page
Web Related Referen... (19)	30	Galbraith, David	2010	Tim Berners-Lee: Confirming The Exact Lo...			23.12.2018	Web Page
Online Search	23	PewResearchCenter	2018	World Wide Web Timeline			16.12.2018	Web Page
Library of Congress (0)	50	wikipedia		History Of The World Wide Web			7.5.2019	Web Page
LISTA (EBSCO) (0)	45	wikipedia	2019	Web Of Science			19.2.2019	Web Page
PubMed (NLM) (0)	28918	wikipedia.org	2019	World Wide Web			7.5.2019	Web Page
Web of Science Core ... (0)								
more...								
Find Full Text								
Groups Shared by Others								

Resim 2-31 EndNote Akıllı Gruplama Özelliği Uygulaması.

2.1.12.2. Referans Kütüphanesinin Paylaşılması

EndNote programında kütüphanenin tamamını ya da belli bir grubunu paylaşmanın değişik yolları bulunmaktadır. Bunlar:

- Ağ Paylaşımı
- Yerel Kütüphanenin Paylaşımı
- Yerel Grupların Paylaşımı
- Çevrimiçi Grupların Paylaşımı (Volckaert, 2018: 72)

2.1.12.2.1. Ağ Paylaşımı

Ağ üzerinde dosya paylaşım alanına EndNote kütüphane dosyası koyularak bütün kullanıcıların aynı kütüphaneye, referans eklentileriyle birlikte erişmesi sağlanabilir; fakat aynı anda 1 kişi kütüphane dosyasını değiştirebilir, bilgi ekleyip, çıkarabilir. Kütüphane okuma işlemleri için birden fazla kişinin kütüphane dosyasına bağlanması sorun teşkil etmez. Sorumlu bir kişi tarafından EndNote kütüphanesi ayrı bir yerde ayrıca tutulursa kütüphane güvenliği de sağlanmış olur (Volckaert, 2018: 72).

2.1.12.2.2. Yerel Kütüphanenin Paylaşılması

- Yerel kütüphanenin paylaşılması 99 EndNote kullanıcılarına kadar mümkündür.
- Eğer yerel ve çevrimiçi kütüphane senkronize ediliyorsa bütün kütüphane, eklentileriyle birlikte okuma-yazma veya sadece okuma olacak şekilde paylaşılabilir.
- *Activity Feed* bölümünde paylaşılan kütüphanelerle ilgili paylaşılan referanslardaki değişiklikler takip edilebilir (Volckaert, 2018: 72).

2.1.12.2.3. Yerel Grupların Paylaşılması

Yerel grupların paylaşılması, kütüphanede oluşturulmuş belli bir referans kümesinin başka bir kullanıcıyla okuma-yazma işlemleri için paylaşılmasıdır (Volckaert, 2018: 46).

2.1.12.2.4. Çevrimiçi Grupların Paylaşılması

Çevrimiçi kütüphane gruplarını paylaşırken bilinmesi gereken eklentilerin paylaşamayacağıdır (Volckaert, 2018: 75).

2.1.13. Atıf Çıktı Sitali Oluşturmak Ve Değişiklik Yapmak

EndNote masaüstü programı yardımıyla başka bir internet sitesi veya araç kullanmaya gerek kalmaksızın istenilen atıf çıktı sitali seçilebilir, bu sital değiştirilebilir veya yenisi sıfırdan oluşturulabilir. EndNote bu işlemleri yapabilecek kabiliyete sahip editör aracına sahiptir. Eğer

istenen atıf çıktı sitili internette mevcutsa bu sitil EndNote programına yüklenerek kullanılabilir.

EndNote 3.000'den fazla bibliyografik sitil içerir. Bu sitillerin her biri EndNote program klasöründeki sitiller klasöründe ayrı ayrı kayıtlı olarak bulunmaktadır. Eğer buradaki atıflar yetersiz gelirse <https://endnote.com/downloads/styles/> adresindeki sürekli yenilenen sayfadan ihtiyaç duyulan atıf sitilleri indirilip EndNote'a eklenebilir (Thomson ResearchSoft, 2018: 270). Ayrıca EndNote resmi internet sitesinde kullanmaya hazır 7017 hazır atıf çıktı sitili bulunmaktadır (Volckaert, 2018: 111).

EndNote Style Manager diğer yaygın kaynakça yönetim programlarının desteklediği *CSL* sitil formatını maalesef düzeltme işlemleri için desteklememektedir. Yaygın bir şekilde kullanılan <https://citationstyles.org/> internet sitesi ana sayfasında bu formatı destekleyen bibliyografik yönetim programlarını listelemiştir. EndNote programı bu listede bulunmamaktadır (citationstyles.org, 2019).

EndNote X9 - [EndNote Styles]

File Edit References Groups Tools Window Help

EndNote Styles

Name	Category
☐ Intl J Periodont Rest Dent	Dentistry
☐ Intl J Plasticity	Physics
☐ Intl J Public Health	Public Health
☐ Intl Nursing Rev	Science
☐ Intl Psychogeriatrics	Psychology
☒ IU_Sosyal_Bil_Thesis_TR_Footnote_V01_M Copy	Social Sciences
☐ J Accounting Econ	Accounting
☐ J Accounting Res	Accounting
☐ J Advanced Nursing	Nursing
☐ J Agri Food Chem	Chemistry
☐ J Agron Crop Sci	Agriculture
☐ J Amer Chem Society	Chemistry
☐ J Amer College Cardiology	Cardiology
☐ J Amer Dental Assoc	Dentistry
☐ J Amer Med Info Assoc	Medicine
☐ J Amer Vet Med Assn	Veterinary Medicine
☐ J Animal Science	Zoology
☐ J Archaeological Science	Archaeology
☐ J Biological Chem	Biochemistry
☐ J Carcinogenesis	Oncology
☐ J Catalysis	Chemistry

Favori olarak işaretleyin

Sitillerin içinden bir kategori seçin.

Daha az daha çok bilgi görmek için seçim yapın

Sitil bilgisini görmek ya da sitili özilemek için tıklayın.

Get More on the Web... Mark All Unmark All Find by

Less Info: Style Info/Preview Edit

File Name: IU_Sosyal_Bil_Thesis_TR_Footnote_V01_M Copy.ens
Created: 17 Kasım 2018 Cumartesi, 21:02:01
Modified: 17 Kasım 2018 Cumartesi, 21:02:01
Based On:
Category: Social Sciences

Comments: This style is for the Istanbul University Institute of Social Sciences Thesis.
Instructions to authors can be found at:

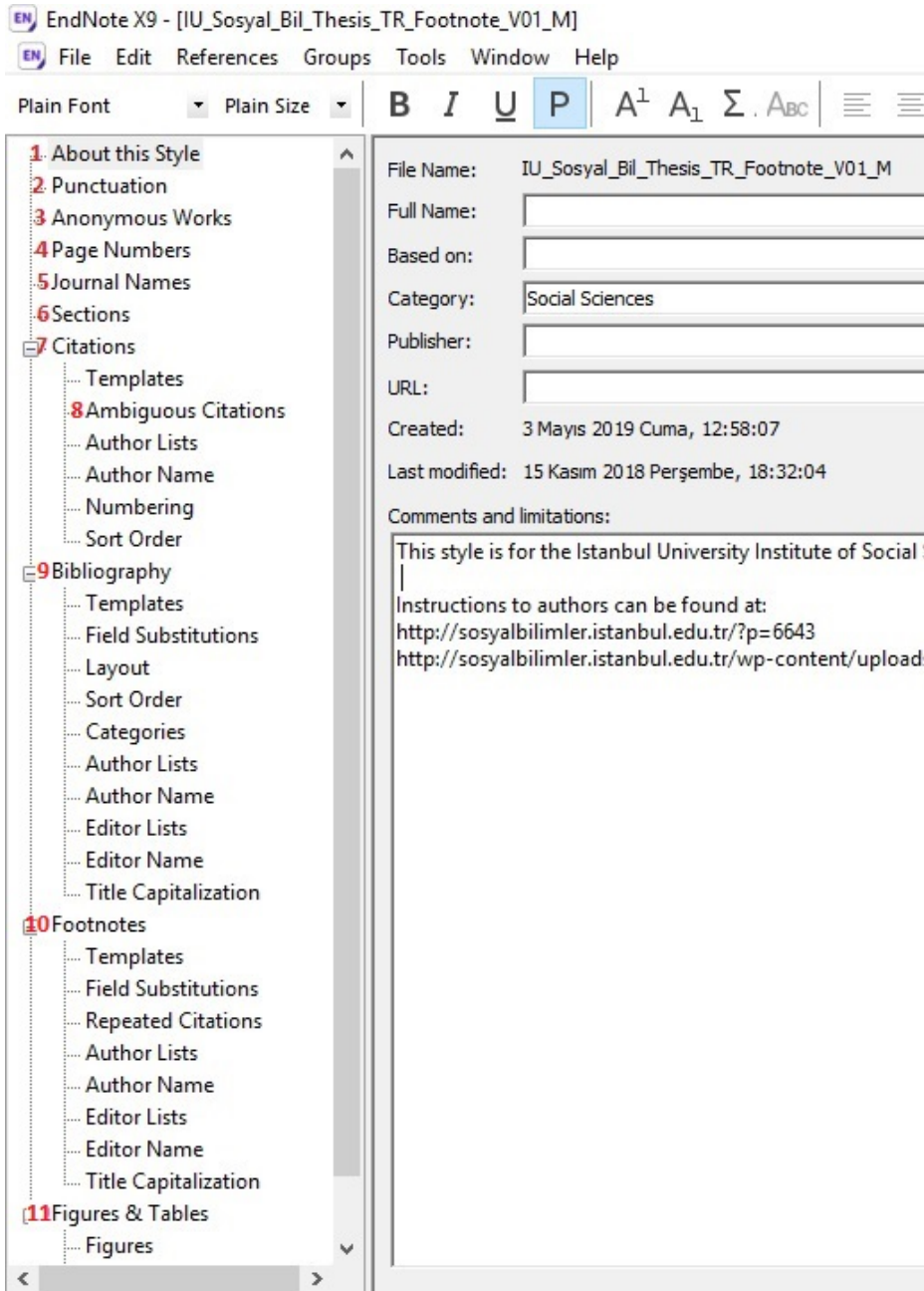
Showing 501 of 501 output styles.

Resim 2-32 EndNote Sitil Editörü

2.1.13.1. Atıf Çıktı Sitali Düzenleyici

Bu araç yeni bir sitil oluşturma veya mevcut bir sitil üzerinde değişiklik yapmaya yarar. Bir çıktı sitili seçilip, *Edit* tuşuna tıklanır. *Edit* sitili penceresi görünür. Bir sitilin düzenlenebilmesi için gerekli bütün seçenekler sol tarafta sitil penceresinde görüntülenmektedir.

Aşağıdaki resimde görünen *Output Style Manager*, EndNote programının içinde yer alan, çevrimdışı çalışabilen atıf sitili düzenleme aracıdır (Volckaert, 2018: 112).

Resim 2-33 EndNote Sitali Editörü

İlk 4 madde (*About this style, Punctuations, Page Numbers and Journal Names*) genel seçeneklerdir ve bütün atıflara, kaynakçalara uygulanabilir.

Sitil penceresinde geriye kalan seçenekler 4 başlıkta gruplandırılmıştır: *Citations, Bibliography, Footnes ve Figures & Tables* (Thomson ResearchSoft, 2018: 270).

İlk 6 seçenek atıflara, Kaynakçaya atıflara uygulanır (Volckaert, 2018: 113).

1-) *About This Style* (Bu Sitil Hakkında): Bir sitil tanımlandığında, bu sitil bir kategoriye atanabilir. Bunun için var olan EndNote kategorileri kullanılabilir ya da yeni bir kategori oluşturulabilir.

2-) *Punctuation* (Noktalama): Noktalama seçilen dile göre yapılır.

3-) *Anonymous Works* (Anonim Çalışmalar): Referans künye bilgileri girilirken yazar alanı boş bırakıldığında kullanılır. Bu alana ait ayarlar sitilin bütün alanlarında kullanılır. (Atıflar, kaynakçalar ve dipnotlar gibi).

4-) *Page Numbers* (Sayfa Numaraları): Bu alanda sayfa numaralarının nasıl biçimlendirileceğini tanımlayabilirsiniz.

5-) *Journal Names* (Dergi İsimleri): Bu alanda dergi isimlerinin nasıl biçimlendirileceğini seçebilirsiniz. Eğer *Journal Term List'e* hiçbir bilgi girilmemişse, dergi isimleri her zaman değiştirilmez olarak ayarlanmıştır. EndNote referans bölümünde dergi adı nasıl belirtildiyse onu aynen kullanır.

6-) *Sections* (Bölümler): Özel seçenekler sadece Microsoft Word üzerinde uygulanabilir. Kaynakçanın nerede görüneceğini buradan seçebilirsiniz: dokümanın sonunda, her bölümün sonunda, dokümanın sonunda ve her bölümün sonunda.

7-) *Citations* (Atıflar): Metnin içinde verilen referansa ait kısa bibliyografik bilgidir. En popüler formatları (Yazar, Yıl), [Numaralandırılmış] ve Yazar (Yıl) şeklinde olanlardır.

8-) *Ambiguous Citations* (Belirsiz Atıflar): Referanslar aynı yazara sahiplerse veya yazarlar aynı soyisme metin içinde aynı ifadeyle görünebilir. Bu durum okurun referansın hangi kaynağa atıfta bulunduğunu anlamasında bir karışıklığa yol açar. EndNote atıflarda bu tarz bir karışıklığı engellemede çeşitli yollar sunar. Bu ayarlar metin içi atıflar için geçerlidir. Bibliyografik numaralı metin içi atıflarda bu tarz bir karışıklık söz konusu olmadığı için bu konu onlarla ilgili değildir. Burada sunulan çözüm önerileri; yazarın ilk adını da atıfta göster,

atıf farklı olana kadar diğer yazar isimlerini de ekle, aynı yazar isminde farklıysa eser ismini de ekle, yıl bilgisinden sonra bir harf ekle.

9-) *Bibliography* (Kaynakça): Bu başlık altındaki templates, referansların kaynakçada nasıl şekilleneceğini göstermektedir.

10-) *Footnotes* (Dipnotlar): Bu başlık altındaki templates seçeneğine tıkladığınızda buradaki referansların nasıl biçimlendirildiğini görebilirsiniz.

11-) *Figures & Tables* (Figürler ve Tablolar): Bu başlık altında sol kolonda çıktı sitili editöründen *Figure* veya *Tables*'i seçin. Figürler ve tablolar ayarları Word dokümanına girilmiş resimlere EndNote aracılığıyla uygulanır. Resimleri dokümanda atıf yapılan yere veya dokümanın en sonuna yerleştirebilirsiniz. Ayrıca resimin yerini ve noktalama işaretlerini sonradan da değiştirebilirsiniz (Volckaert, 2018: 113).

2.1.13.2. Atıf Çıktı Sitilinin Paylaşılması

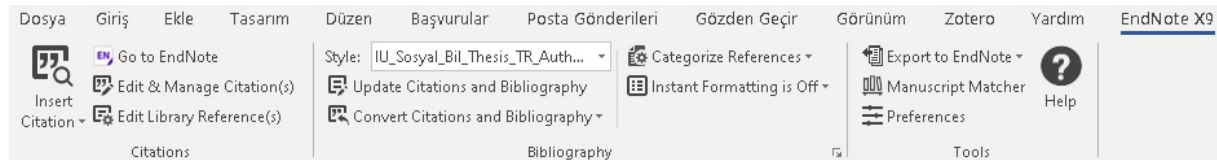
Bilgisayarınızda C:\Program Files\EndNote\Styles adresine kaydedilen atıf sitillerini buradan kopyalayarak diğer kişilerle paylaşabilirsiniz (support.clarivate.com, 2019).

2.1.13.3. EndNote Geçici Atıf Özelliği

Anlık formatlamanın kapalı olduğunda, *Insert Citations* veya *Insert Selected Citations* seçimi yapılıncaya EndNote kelime işlemci programa geçici bir atıf girecektir (veya formatlanmamış atıf). Geçici atıflar daha sonra formatlanmış kalıcı bir atıfla değişecek olan yer göstericilerdir.

2.1.14. Microsoft Word Eklentisi Ve Özellikleri

Microsoft Word-PlugIn isimli program kurulduktan sonra Word programında menü şeridinde aşağıdaki şekilde EndNoteX8 seçeneği görünür.

Resim 2-34 EndNote MS Word Eklentisi

Bu eklentide yer alan menüler ve özellikler aşağıda açıklanmıştır:

Eklenti, Atıflar (*Citations*), Kaynakça (*Bibliyography*) ve Araçlar (*Tools*) olarak üç bölümden oluşmaktadır.

ATIFLAR (CITATIONS) BÖLÜMÜ

Insert Citation (Atıf Gir): Bu menüye tıkladığında; *Insert Citation...* (Atıf Gir), *Insert Selected Citation(s)* (Seçili Atıfı Gir), *Insert Note* (Not Gir), *Insert Figure* (Figür Gir) menüleri açılır. Word programında imlecin bulunduğu yere menüye bağlı bilgileri girmeyi sağlar.

Go To EndNote (EndNote Programına Git): EndNote programını çalıştırır ve açar.

Edit & Manage Citations (Atıfları Yönetme ve Düzenle): Word programı üzerinden atıflarda düzenleme yapılmasını sağlar.

Edit Library Reference(s) (Kütüphane Referanslarını Düzenle): EndNote programını açarak atıflarda düzenleme yapılmasını sağlar.

BİBLİYOGRAFYA (BIBLIOGRAPHY) BÖLÜMÜ

Style (Sitel): İstenilen referans çıktı sitili bu bölümden seçilebilir.

Update Citations and Bibliography (Atıfları ve Kaynakçayı Düzenle): Atıfları ve kaynakçayı yapılan değişikliklere - yeni girilen atıflara, değiştirilen atıf sitiline vb. – göre günceller.

Convert Citations and Bibliography (Atıfları ve Kaynakçayı Dönüştür): Bu menüye tıkladığında *Convert to Unformatted Citations* (Biçimlendirilmemiş atıflara dönüştür), *Convert to Plain Text* (Sade metne dönüştür), *Convert Reference Manager to EndNote* (Başka referans yönetim programıyla yapılmış atıfları EndNote kontrolünde yeniden biçimlendirir.), *Convert Word Citations to EndNote* (Word ile yapılmış atıfları EndNote kontrolünde yeniden biçimlendirir.) seçenekleri açılır.

Categorize References (Referansları Kategorilendir): Bu seçeneğe tıkladığında; *Group References by Custom Categories* (Referansları Standart Şekilde Gruplandır), *Configure Categories* (Kategorileri düzenle) seçenekleri açılır.

Instant Formatting is (Anlık Biçimlendirme): Anlık Biçimlendirme işlemini yapan bu seçeneğe tıklayarak bu ayar *On/Off* olarak ayarlanabilir. Ayrıca açılan menüden *Configure Instant Formatting...* seçilerek anlık biçimlendirmemin ne kadar aralıklarla tekrarlanacağı ayarlanabilir.

ARAÇLAR (TOOLS) BÖLÜMÜ

Export to EndNote (EndNote'a Aktar): Bu menüye tıklayınca, *Export Travelling Library* (mevcut referans kütüphanesini aktarmayı sağlar.), *Export Word Citations* (Word atıflarını dışarıya aktarmayı sağlar.), *Export Word Master List* (Word Master Listesini dışarıya aktarmayı sağlar.) seçenekleri açılır.

Manuscript Matcher (Çalışma eşleştirici.): Çalışmaya en uygun dergileri bulur. Web Of Science üzerinden arama yapar.

Preferences (Tercihler): Bu seçenekten program kullanımıyla alakalı tercih ayarları yapılmaktadır. Bu tercihler 4 grup başlığı altında toplanmıştır. Bunlar:

Genel: Word Başlatıldığında EndNote'u başlat, Word kapatıldığında EndNote'u kapat, atıflar girildikten sonra dokümana geri dön, Word dokümanı üzerinde anlık biçimlendirmeyi aç, geçici atıfları ayarı düzenlenebilen sürede kontrol et, atıf değişikliklerini kontrol et.

Klavye: EndNote ve Word programına ilişkin klavye tuşlarına kısayol atanabilmektedir. Bunlar: EndNote git, Word'e geri dön, Atıf(ları) bul, Seçili atıf(ları) gir, Not gir, Figür(leri) bul, Atıfları ve kaynakçayı güncelle, kaynakçayı biçimlendir, anlık biçimlendirmeye geçiş, anlık biçimlendirmeyi yapılandır, referansları varsayılan kategorilere göre yapılandır, Kategorileri yapılandır, Atıf(ları) düzenle, Kütüphane referanslarını düzenle, atıflardaki biçimlendirmeyi kaldır, Alan kodlarını kaldır, Seyahat kütüphanesini dışarıya aktar, Word atıflarını EndNote'a çevir, Word atıflarını dışarıya aktar, *Word master listesini* dışarıya aktar, çalışma eşleştirici, Yazarken atıf yap tercihleri, Yardım kısayollarıdır (ClarivateAnalytics, 2018: 71).

Mendeley Masaüstü Programının İncelemesi

2.1.15. Programla İlgili Genel Bilgiler

Mendeley: Suite 800, 230 Park Avenue, New York, NY 10169 adresindeki Elsevier şirketi tarafından üretilip hizmet vermektedir. Ücretsiz hesap; 2GB çevrimiçi depolama alanı içerir. Premium hesapta, çevrimiçi depolamayı arttırmak isteyenler için ücretli seçenekler mevcuttur (Ivey & Crum, 2018: 399; mendeley.com, 2019d)

Mendeley programının 2GB ücretsiz çevrimiçi depolama alanı sunan seçeneğine ek 5GB depolama alanı sunan Mendeley Institutional Edition (MIE) seçeneği satın alınarak elde edilebilir. (<https://blog.mendeley.com/tag/mendeley-institutional-edition/>) Türkiye’de MIE Tubitak tarafından EKUAL kapsamında satın alınmakta ve diğer EKUAL veri tabanlarıyla birlikte bütün üniversite kütüphanelerine sunulmaktadır (cabim.ulakbim.gov.tr, 2019)

Mendeley araştırmanızı organize etmeye, diğerleriyle çevrimiçi çalışmaya ve en son araştırmaları keşfetmeye yarayan, ödeme gerektirmeyen bir referans yönetim programı ve akademik sosyal ağıdır (mendeley.com, 2019g).

Mendeley, araştırmacıların arasında bağlantı kurulabilmesi ve çalışmalarını paylaşabilmesi için sosyal ağ, mobil uygulama sunmaktadır. Mendeley’in sosyal ağ ve mobil uygulamaları bu çalışmada incelenmemiştir.

2.1.15.1. Sistem Gereksinimleri

İşletim sistemi olarak Windows, Macintosh, Ubuntu/Debian, Linux ile uyumludur.

Kelime işlemci programlarından Microsoft Word, LibreOffice programlarıyla uyumlu çalışmaktadır (mendeley.com, 2019h).

PROGRAMI ÇALIŞTIRMAK

Mendeley programını çalıştırmak için işletim sisteminin programlar menüsünden program adına tıklayarak ya da: Microsoft Word üzerinden sırasıyla, Başvurular, *Open Mendeley* Open Mendeley menülerini kullanarak Mendeley çalıştırılır.

Mendeley programının mobil işletim sistemi Android ve IOS ile uyumlu uygulaması bulunmaktadır (mendeley.com, 2019h).

2.1.15.2. Programın Genel Görünüşü

Mendeley Desktop

File Edit View Tools Help

1 Add 2 Folders 3 Related 4 Sync 5 Help 6

16 Search... 17 Metin

Mendeley 7 Literature Search

My Library 18

- All Documents
- Recently Added
- Recently Read
- Favorites
- My Publications
- Unsorted
- Create Folder...

Groups

- Create Group...

Filter by Authors

- All
- Khomtchouk, Bohdan B.
- Wahlestedt, Claes
- Weitz, Edmund
- wikipedia

All Documents Edit Settings

9	10	11	Year	Published In
★	wikipedia	Web Of Science	2019	
★	Khomtchouk, Bohdan B.; Weitz, Edmund; Wahlestedt...	The Machine that Builds Itself: How the Strengths of Lisp Family Languages Facilitate Building Complex and Flexible...	2016	International Journal of Com...

12 Details 13 Notes 14 Contents

Type: Journal Article

The Machine that Builds Itself: How the Strengths of Lisp Family Languages Facilitate Building Complex and Flexible Bioinformatic Models

Authors: B. Khomtchouk, E. Weitz, C. Wahlestedt

15 View research catalog entry for this paper

Journal: *International Journal of Computer Science and Information Technologies*

Year: 2016

Volume: 5

Issue: 6

Pages: 8096-8100

Abstract:

We address the need for expanding the presence of the Lisp family of programming languages in bioinformatics and computational biology research. Languages of this family, like Common Lisp, Scheme, or Clojure, facilitate the creation of powerful and flexible software models that are required for complex and rapidly evolving domains like biology. We will point out several important key features that distinguish languages of the Lisp family from other programming languages and we will explain how these features can aid researchers in becoming more productive and creating better code. We will also show how these features make these languages ideal tools for artificial intelligence and machine learning applications. We will specifically stress the advantages of domain-specific languages (DSL): languages which are specialized to a particular area and thus not only facilitate easier research problem formulation, but also aid in the establishment of standards and best programming practices as applied to the specific research field at hand. Some preliminary results build in Com...

1 of 2 documents selected

Resim 2-35 Mendeley Ana Ekranı.

RESİM 2-35'TE GÖSTERİLEN TUŞLAR VE İŞLEVLERİ

1-) *Add/Files/Folder, Watch Folder, Add Entry Manually* (Dosya Klasör Ekle, Dosya İzle, Elle Giriş Yap) : Bu tuş çok işlevli bir tuş olarak ayarlanmıştır. Açıklamalarından da anlaşılacağı üzere sırasıyla: Programa dışarıdan Dosya/Klasör Ekleme, Klasör İzleme, Elle Giriş yapma işlevlerini gerçekleştirir.

2-) *Folders+* (Klasör Ekle): Referans kütüphanesine, referansları yerleştirmek için yeni klasör ekler.

3-) *Folders-*(Klasör Sil): Referans kütüphanesindeki seçili olan klasörü siler.

4-) *Related* (İlişkili Dokümanları Tavsiye Et): Mendeley Web Katalog üzerinden ilgili dokümana benzer başka diğer dokümanları arar.

5-) *Sync* (Senkronizasyon): Mevcut Mendeley Kütüphanesini Mendeley Web ile senkronize eder.

6-) *Help* (Yardım): Yardım bilgilerine ulaşılmasını sağlar.

7-) *Literature Search* (Literatür Araması) : Mendeley Web Katalog üzerinden kaynak aranmasını sağlar.

8-) *Edit Setting* (Ayarları Düzenle): Senkronize edilecek dosyaların belirlenmesini sağlar.

9-) Yıldız: Referanslara yıldız işaretiyle işaretlenmesini sağlar.

10-) Referansları okundu/okunmadı şeklinde işaretler.

11-) Referansların kısa künye bilgilerini görüntüler.

12-) Referansların detaylı bibliyografik bilgilerini görüntüler.

13-) Referanslara dair not almaya, görüntülemeye imkan tanıyan alandır.

14-) *Contents* (İçindekiler): Dokümanın içindekiler tablosu varsa bu bölümde görüntülenir.

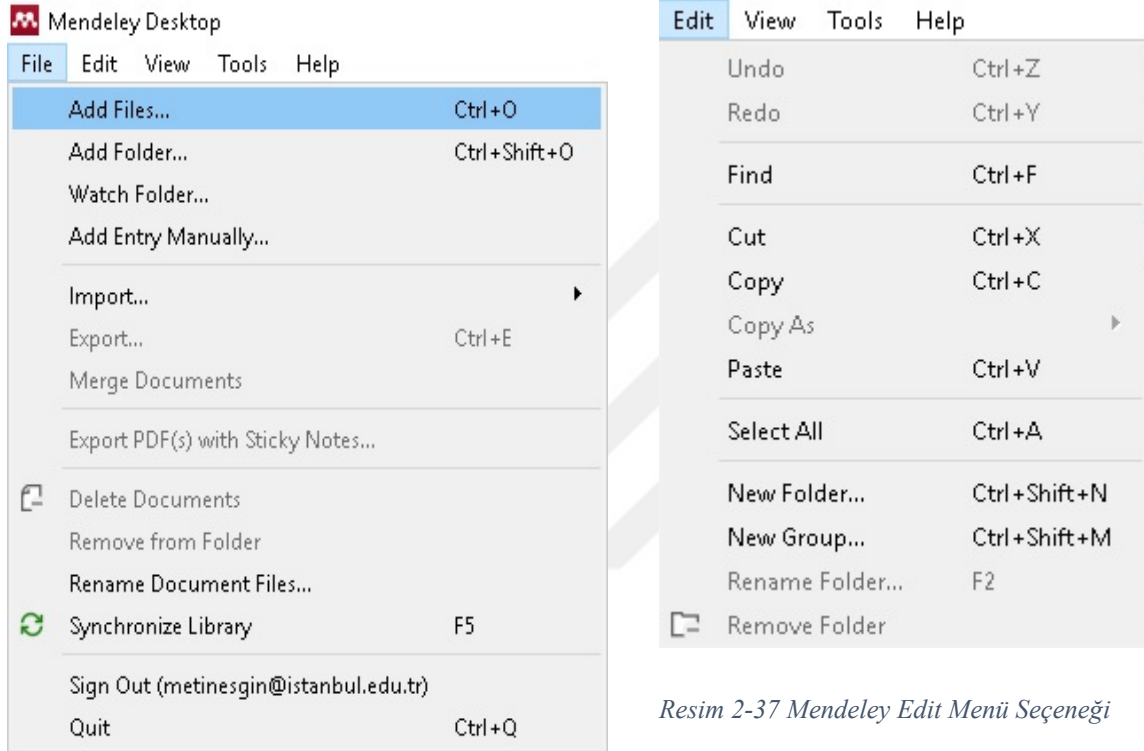
15-) *View Research Catalog* (Araştırma Kataloğunu Görüntüle): Bu referansa ait katalog bilgilerini Mendeley Web Katalog üzerinden görüntüler.

16-) *Search* (Arama): Mendeley masaüstü programı içinde arama yapmayı sağlar.

17-) Kullanıcı hesabı durumunu görüntüler. Tıklandığında mendeley.com üzerindeki kullanıcı hesabını açar.

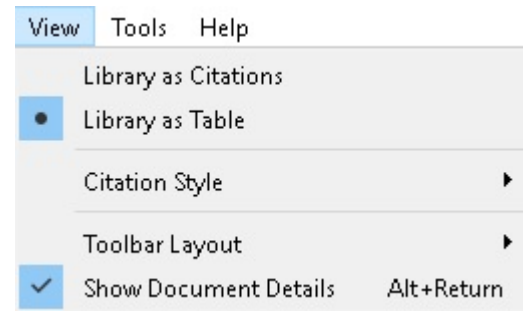
18-) *Library* (Kütüphane): Program içindeki referans kütüphanesini barındıran ve düzenleyen bölümdür (mendeley.com, 2019i).

2.1.15.3. Programın Menü Seçenekleri

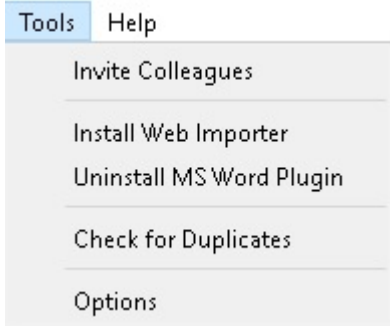
Resim 2-36 Mendeley File Menü Seçeneği

Resim 2-37 Mendeley Edit Menü Seçeneği

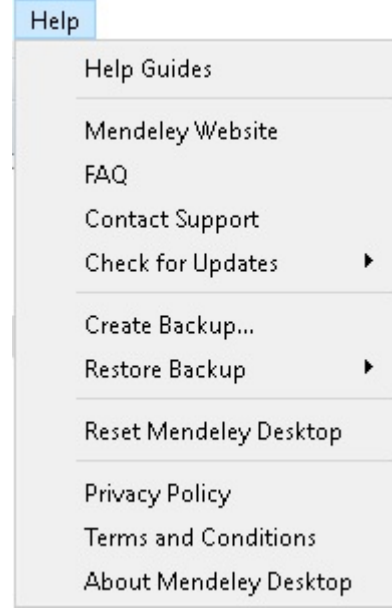

Resim 2-38 Mendeley View Menü Seçeneği

Resim 2-39 Mendeley Tools Menü Seçeneği

Resim 2-40 Mendeley Help Menü Seçeneği

2.1.16. Referans Girişi

2.1.16.1. Programa Referans Kaydetme Yöntemleri

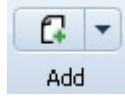
2.1.16.1.1. Referans Bilgilerini El İle Girmek

Mendeley programında referansların kaydedildiği kütüphane olarak tanımlanan bölümde 20 referans türü için ayrı form oluşturulmuştur. Bu formların her biri referans türü için özel bilgi alanları içermektedir.

Dergi makalesi referans türü girişi için ve kitap referans türünü girmek için kitap ve dergi referans türlerinin her birine özgü 45 bilgi alanı bulunmaktadır.

Mendeley programı tarafından tanımlanan bu 20 çeşit referans şunlardır: Bill, Book, Book Section, Case, Computer Program, Conference Proceedings, Encyclopedia Article, Film, Generic, Hearing, Journal Article, Magazine Article, Newspaper Article, Patent, Report, Statute, Television Broadcast, Thesis, Web Page, Working Paper.

Programın menülerinden *Tools>Options>Document Type* seçenekleriyle bu doküman tipleri için form doldururken hangi alanların bulunmasını istediğinizi oradaki seçenekler arasından seçebilirsiniz.

Programdaki **Add** kısayol tuşunu kullanarak ya da menülerden sırasıyla *File>Add Manually seçenekleriyle* programa yeni referans ekleme işlemine başlanır. Daha sonra aşağıdaki pencere görünür (mendeley.com, 2019c).

Resim 2-41 Mendeley Yeni Referans Girişi Penceresi

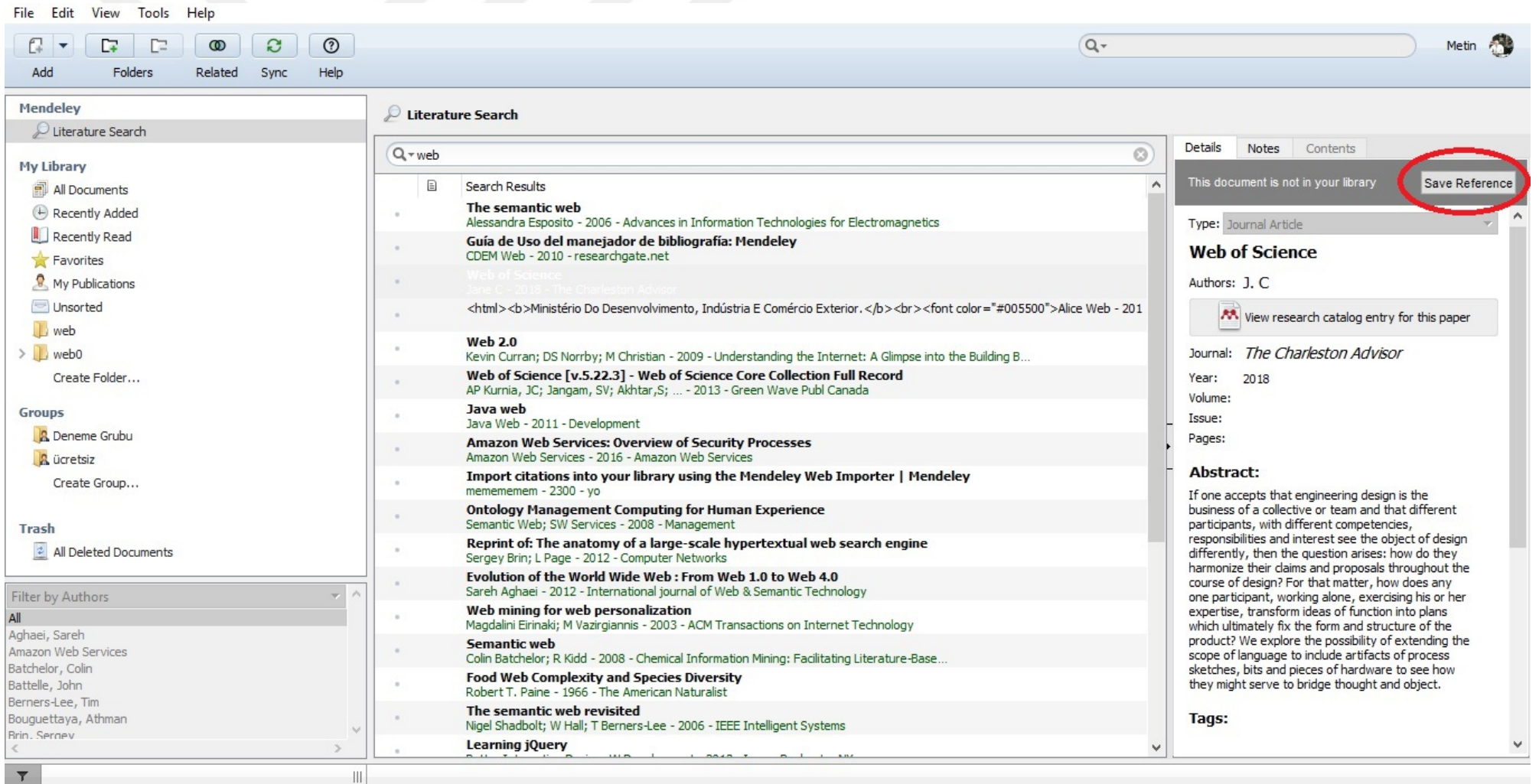
Açılan *New Document* başlıklı pencerede ilgili seçimler yapıp bibliyografik bilgiler girildikten sonra *Save* tuşuyla kayıt tamamlanır.

Eğer girildiyse ArXiv ID, DOI, ISSN, PMID gibi bilgilerin yanında bulunan kırmızı kutu ve nokta işaretli büyüteç tuşuna tıklanarak bu bilgilerin doğruluğu kontrol edilebilir. Eğer bilgiler doğruysa program “Başarılı” şeklinde bir uyarıyı yeşil bir şekilde göstermektedir (mendeley.com, 2019c).

2.1.16.1.2. Çevrimiçi Aramalardan Referansları İçeriye Aktarma

2.1.16.1.3. Mendeley Literatür Arama

Mendeley programından ayrılmadan sol üst kolonda bulunan *Literature Search* menüsünü kullanarak buraya girdiğimiz bilgiler doğrultusunda Mendeley’in web kataloğu üzerinden arama yapılabilir ve bu arama sonuçlarından dilediğimizi doküman detayları kolonunda bulunan *Save Reference* menüsünü kullanarak masaüstü referans kütüphanesine kaydedilebilir. Mendeley Web Kataloğu da sadece Mendeley kullanıcılarının yüklediği dokümanları içerir (Elsevier, [t.y.]).

Resim 2-42 Mendeley Bilgileri Girilmiş Referans

2.1.16.1.4. Web Tarayıcı Eklentisiyle Referansları İçeriye Aktarma

Import to Mendeley adı verilen web tarayıcı eklentisi, ziyaret edilen internet sitesinde görüntülenen referans bilgilerini programa aktarabilmektedir. Eklenti bu işlemle web sayfaları, kitap, makale vb. bilgilerini tek tuşla Mendeley referans kütüphanesine aktarabilmektedir (mendeley.com, 2019b). Bu işlemin gerçekleşebilmesi için web sayfasının eklentiyle uyumlu olması gerekmektedir. Aksi takdirde sayfadaki kitap makale bilgisi yerine eklenti direkt web sayfasını kaydetmektedir.

Aşağıdaki resimde Library Of Congress internet sitesinde yapılan kitap arama sonucunu, *Import to Mendeley* web tarayıcı eklentisiyle Mendeley kütüphanesine aktarma işlemi gösterilmektedir. 1 numara ile gösterilen tuşa tıklanarak referans bilgileri alınması sağlanmıştır. Eklenti internet sayfasındaki bütün bilgileri tanımlayıp alabilmektedir. Tanımlanan bilgiler eklenti penceresine alınıp, *Save to* tuşuyla Mendeley Web'e kaydedilmektedir. Masaüstü Mendeley programı senkronize edildiğinde, web'e kaydedilen referans yerel kütüphaneye kaydolmaktadır.

Import to Mendeley web tarayıcı eklentisi www.toplukatalog.gov.tr üzerinde yapılan aramalarda sayfada görünen bütün referansları kaydedebilmektedir. Kayıt işlemi için 1 numara ile gösterilen *Import to Mendeley* tuşunun kullanılması yeterlidir. Referans ilk önce Mendeley Web'e kaydedilmekte, daha sonra masaüstü program senkronize edildiğinde yerel kütüphaneye kaydedilmektedir.

Import to Mendeley web tarayıcı eklentisi başarılı olarak *içeriye aktarma* grevini yerine getirmektedir.

Google Çeviri x LC Catalog - Item Information (F... x +

https://catalog.loc.gov/vwebv/holdingsInfo?searchId=10533&recPointer=0&recCount=25&searchType=1&bibId=17438259

The Library's catalogs are currently affected by performance issues. Staff are investigating the problem. We apologize for any inconvenience to our users.

LIBRARY
LIBRARY OF CONGRESS

CATALOG

LC Catalog Quick Search

← Refine Your Search 1 of 1 >

BOOK

MYOB software for dummies

Full Record MARC Tags

Personal name
Curtis, Veechi.

Main title
MYOB software for dummies / by Veechi Curtis.

Edition
7th Australian ed.

Publisher/Creator

Web Library

2 Choose folders or groups Save

Download PDFs if available

Book Edit

MYOB Software For Dummies.

Curtis V
Edition: 7th Australian ed
Publisher: John Wiley & Sons
2012 pp: 483

7th ed. Housekeeping Never Ends. Your complete guide to MYOB AccountRight softwareNow in its seventh edition, MYOB Software For Dummies walks you through everything you need to know, from starting your MYOB file from scratch and recording payments and receipts, to tracking profit and analysing sales. This new edition includes all the [more](#) ▾

ISBN 9780730376729

Date Accessed: 2019-05-10

URLS

catalog.loc.gov/vwebv/holdingsInfo?searchId=10533&recPointer=0&recCount=25&searchType=1&bibId=17438259

Resim 2-43 Mendeley, Import to Mendeley Web Tarayıcı Eklentisi Library of Congress'ten Referansı İçeri Aktarma

Google Çeviri x Ulusal Toplu Katalog - Tarama x +

Güvenli değil | www.toplucatalog.gov.tr/index.php?_f=1&the_page=&cwid=2&keyword=data+protection+law&tokat_search_field=1&order=0&comman... ☆

data protection law @ Bütün Alanlar İlgiliye Göre Tara Temizle

Sayfalar: [1] 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 ... 125 Sonraki

Sıralama	İlgiliye Göre
Başlığa Göre Artan	
Başlığa Göre Azalan	
Yazara Göre Artan	
Yazara Göre Azalan	
Yayın Yılına Göre Artan	
Yayın Yılına Göre Azalan	

Kütüphaneler	Sayı
☐ Abdullah Gül	78
☐ Adıyaman - Merkez	11
☐ Adnan Menderes ▶	43
☐ Afyon Kocatepe ▶	78
☐ Ağrı İbrahim Çeçen	1
☐ Ahi Evran	12
☐ AK Parti	7
☐ Akdeniz	2
☐ Aksaray	20
☐ Alanya Alaaddin Keykubat	15
☐ Altınbaş	58
☐ Amasya	10
☐ Anadolu - Merkez	133
☐ Anayasa Mahkemesi	22

Kayıt: 1/1249 Materyal Türü: Elektronik Kaynak Başlık: Consent in European Data Protection Law / Elini Kosta. Yazar: Kosta, Eleni ISBN: 9789004232365 (2 adet) Yayın Yılı: 2013 Dil: İngilizce Konu: Data protection -- Law and legislation Data protection -- Law and legislation -- European Union countries LAW -- Public LAW -- Constitutional İnternet Kaynakları: Click to view online Kütüphane: Sabancı	
Kayıt: 2/1249 Materyal Türü: Kitap Başlık: Data protection / David Bainbridge. Yazar: Bainbridge, David I ISBN: 9781858112039 Yayın Yılı: 2000 Konu: Data protection -- Law and legislation -- Great Britain Kütüphane: Dokuz Eylül - Hukuk	
Kayıt: 3/1249 Materyal Türü: Kitap Başlık: Data protection codes of practice/ ISBN: 9780850126709 Yayın Yılı: 1990 Dil: İngilizce Konu: Computer systems -- Data protection -- Law	

Web Library

All Choose folders or groups

Download PDFs if available

Consent in European Data Protection Law
Kosta E [Details >](#)

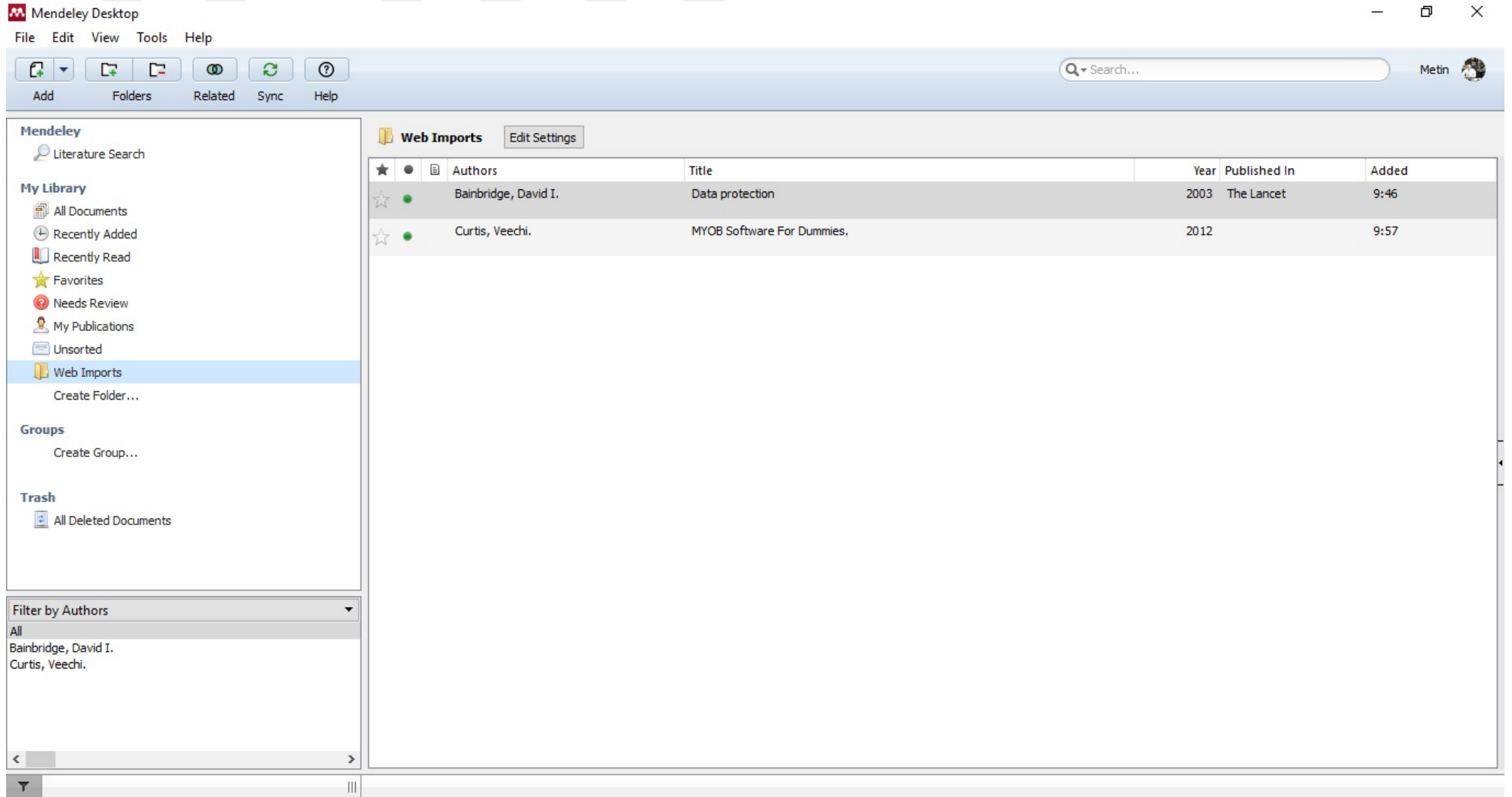
Data protection
Bainbridge D [Details >](#)

Data protection codes of practice.
National Computing Centre Limited. [Details >](#)

Open Data Protection - Study on legal barriers to open data sharing - Data Protection and PSI.
Wiebe A, Dietrich N [Details >](#)

Data protection law for employers : a specially commissioned report

Resim 2-44 Mendeley, Import to Mendeley Web Tarayıcı Eklentisi Toplu Katalog Referansı İçeri Aktarma

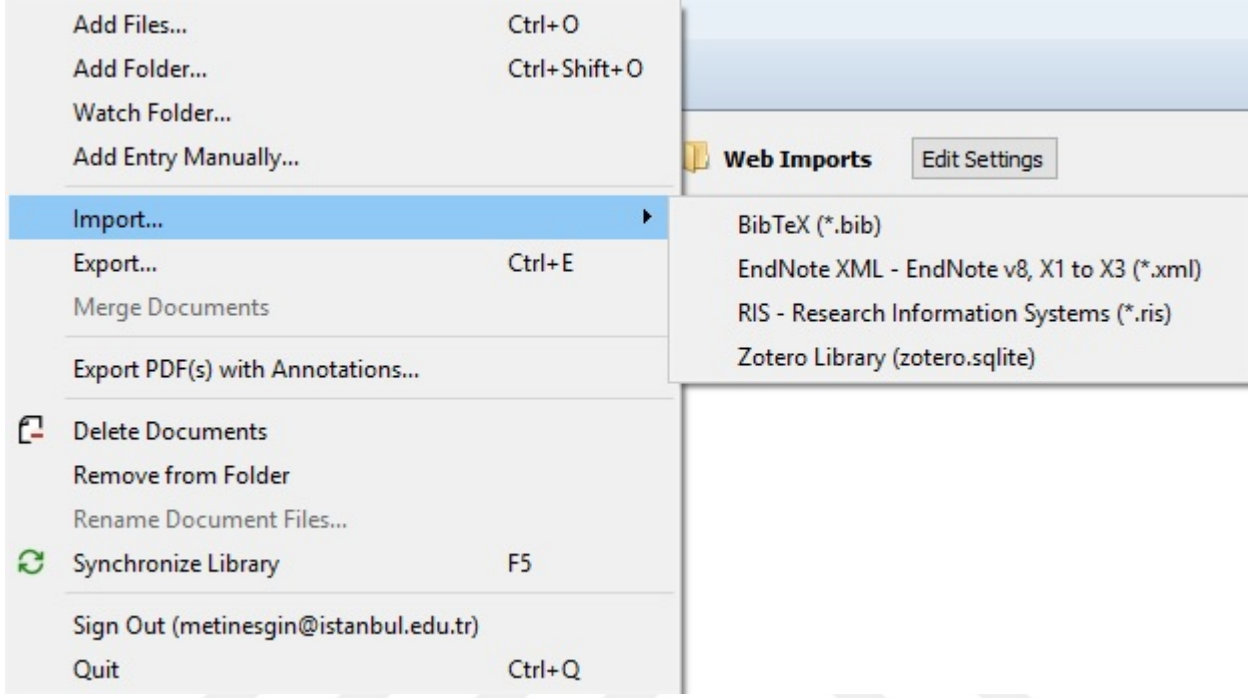

Resim 2-45 Mendeley'e Aktarılmış Referanslar

2.1.16.1.5. İÇeri Aktarma Menü Seçeneğiyle Referansları İÇeriye Aktarma

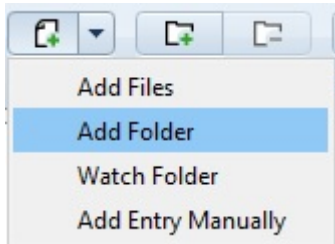
Menü seçenekleri arasında bulunan Import seçeneği: BibTeX(*.bib), EndNote XML, RIS(Research Information Systems(*.ris), Zotero Library (zotero.sqlite) formatlarındaki dosyaları kütüphaneye aktarma imkanı sunmaktadır (mendeley.com, 2019c).

Resim 2-46 Mendeley İÇeriye Aktarma Menü Seçeneği

2.1.16.1.6. Pdf Dosyalarını İÇeriye Aktarma

PDF dosyalarını Mendeley'in sol tarafta bulunan kütüphanesine veya referans alanına sürükleyerek ya da bir klasör içindeki PDF dosyalarını *Add Folder* özelliği kullanılarak eklenebilir.

Resim 2-47 Mendeley, Add Folder Kısayol Tuşu

Bu menü vasıtasıyla eklenen PDF dosyalarının dosya içindeki görüntüsü ve referans kütüphanesine aktarım sonucu aşağıdaki ekran görüntüsündeki gibidir.

Ad

- Bacon - 2008 - Dow Theory
- Gupta, Kohli - 2019 - FORA An OWO based framework for finding outliers in web usage mining
- Hendler, Hall, Contractor - 2018 - Web science Now more than ever

Resim 2-48 Masaüstü Klasöründeki PDF Dosyaları

Authors	Title	Year	Published In	Added
Mohideen, A.I.C.; Rajjullah, M.; Secchi, R.; Fairhurst, G.; Brunstrom, A.; Weinrank, F.	Evaluating the impact of transport mechanisms on web performance for effective web access	2019	Journal of Network and Computer Applications	May 11
Hendler, James; Hall, Wendy; Contractor, Noshir	Web science: Now more than ever	2018	Computer	May 4
Bacon, Sir Francis	Dow Theory	2008	Encyclopedia of Finance	May 4
Gupta, Ankit; Kohli, Shruti	FORA: An OWO based framework for finding outliers in web usage mining	2019	Information Fusion	May 4

Resim 2-49 Mendeley Kütüphanesine Aktarılmış PDF Dosyaları

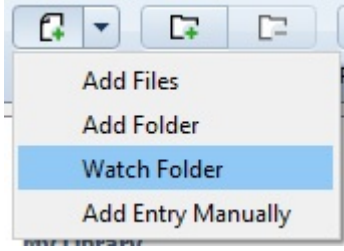
PDF dosyasından yazar, eser adı, yayın yılı, yayımlandığı dergi adı bilgileri başarılı bir şekilde kütüphanedeki referans künyesi alanlarına eklenebilmiştir.

Ekleme işleminden sonra Mendeley dokümanın bibliyografik bilgilerini bulmaya çalışacaktır. Eksik kalan bilgileri elle doldurmanız gerekebilir. Daha sonra referans kütüphanesinde doküman üzerinde sağa tıklayarak *Update Details* tuşunu kullanarak bilgiler Mendeley Web Katalog aracılığıyla otomatik olarak güncellenebilir (Elsevier, [t.y.]).

2.1.16.1.6.1. Mendeley Dosya İzleyici Özelliğiyle Referansları İçeriye Aktarma

Bilgisayarda oluşturulan bir klasör Mendeley programında *Watch Folder* olarak ayarlandığında, bu klasöre eklenen her doküman otomatik olarak Mendeley referans kütüphanesine eklenecektir. Bu sayede bu dokümana kolaylıkla atıf yapılabilir, referanslar arasından göz atılabilir.

Bu özelliği kullanmak için *File>Watch Folder* menüsünü ya da programdaki *Watch Folder* kısayolu kullanılabilir (Elsevier, [t.y.]).

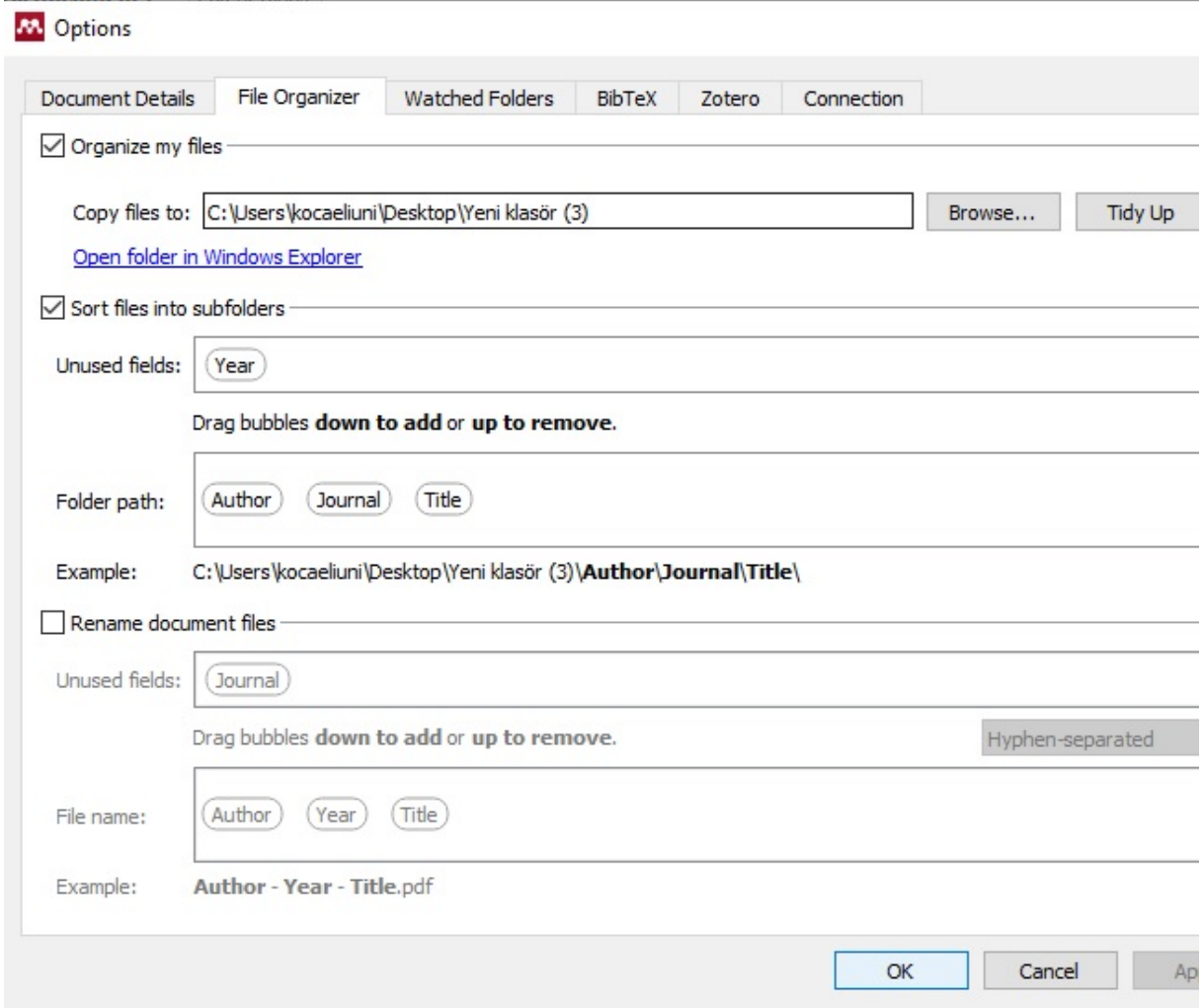

Resim 2-50 Mendeley, Watch Folder Kısayol Tuşu

2.1.16.1.6.2. Mendeley Dosya Organize Edici

File Organizer: Bu özellik vasıtasıyla dokümanlar yazarlara, eser adlarına, dergi adına, yayın yılına göre otomatik bir şekilde düzenlenebilir(mendeley.com, 2010). Fakat bu özelliğin verimli bir şekilde çalışması için PDF dosyasının bu işleme uygun olması gerektiği anlaşılmaktadır. Çünkü PDF dokümanı bilgileri program tarafından algılanamadığında düzenleme yapılamamaktadır. Bu araç, program kütüphanesinin yanında bilgisayardaki yerel dosyaları düzenleyerek, klasörlerin düzenli olmasına sağlamaktadır.

Bu işlemi yapabilmek için program menülerinden *Tools>Options>File Organizer* seçenekleri seçilerek işlem gerçekleştirilir.

Resim 2-51 Mendeley, Tools>Options>File Organizer Menü Seçeneği

Yukarıda belirtilen seçenekleri izlenerek işlem gerçekleştirildikten sonra aşağıdaki şekilde bir sonuç elde edilir.

Resim 2-52 Masaüstü Klasöründeki Düzenleme Yapılmamış Haldeki PDF Dosyaları

Resim 2-53 Masaüstü Klasöründeki PDF Dosyalarını File Organizer ile Düzenleme

2.1.17. Mendeley Web Katalog

Kullanıcılara referans araması yapmak, kütüphaneye yüklü referansların bilgilerini güncellemek, benzer kaynak tavsiyesi sağlamak için hizmet veren Mendeley.com üzerinde çalışan bir veri tabanıdır.

Mendeley Web Kataloğu, Mendeley kullanıcıları tarafından kişisel kütüphanelere eklenen tüm referansların bir derlemesidir. Bu veri tabanının oluşturulmasında; kişisel kütüphanelere yüklenen referanslar anonimleştirilir - yani bir katalog girişi bir kullanıcıyla ilişkilendirilmez – ve sonra veri tabanına daha sonra aranmak bulunmak üzere kaydedilir. Web Kataloğa eklenen bir referans, daha sonra başka kullanıcılar tarafından eklenen aynı referansa ait bilgilerle karşılaştırılarak bilgiler harmanlanıp bu referansa ait en doğru ve detaylı bilgi kaydı oluşturulur.

Zaman içinde daha fazla kullanıcı referansa ait farklı bilgiler ekledikçe, Mendeley referansı geliştirebilir ve düzeltebilir. Bu süreç sürekli olarak rafine edilmiş ve geliştirilmiş referanslara sahip olmaya, disiplinler arası bir referans koleksiyonu oluşturmaya yardımcı olur. Mendeley, bu referanslara Web Kataloğu üzerinden – detaylı okuyucu istatistiklerine de – erişmeyi mümkün kılmaktadır.

Mendeley Literatür Tarama, Mendeley Öneriler, Mendeley İlgili Çalışma Tavsiyesi özellikleri Mendeley Web Katalog'u kaynak kullanarak işlem yapmaktadır (mendeley.com, 2019j).

2.1.18. Kaynak Önerme Özellikleri

2.1.18.1. “Mendeley Öneriler”

Mendeley programında www.mendeley.com/suggested web adresi üzerinden çalışan Mendeley Öneriler özelliği bulunmaktadır. Çalışma alanı, kütüphanenizin içeriği ve en son eklediğiniz referanslar gibi bir dizi etmene göre Mendeley girilen referans bilgilerine göre kişiye özel öneriler yapmaktadır. Bu web sayfası üzerinden alınan öneri sonuçları tek bir tıklamayla kütüphaneye eklenebilir. Referansı kütüphaneye indirmek için senkronizasyon ayarlarının yapılmış olması gerekmektedir (Elsevier, [t.y.]: 20).

Articles for you

Factors Influencing Information Literacy Competency of College Students

Lanning S, Mallek J

Journal of Academic Librarianship (2017)

1

Citations

98

Readers

Abstract

This paper analyzes multiple factors from current university students' high school experiences, including demographic, educational, and economic factors, and current standing and grade

[View more](#)[+ Add to library](#) [Get full text at journal](#) [Show similar articles](#)**Flipped Instruction for Information Literacy: Five Instructional Cases of Academic Librarians**

Loo J, Eifler D, Smith E, Pendse L, He J, Sholinbeck M, Tanasse G, Nelson J, Dupuis E

Journal of Academic Librarianship (2016)

6

Citations

215

Readers

Abstract

Resim 2-54 Mendeley Web Sitesinden Alınan Suggest Özelliği Sonucu

2.1.18.2. “Mendeley İlgili Çalışma Tavsiyesi”

Doküman listesinde bulunan herhangi bir makaleye sağa tıklanır veya sağa tıklamadan önce birkaç doküman seçilip ve *Related Papers* menüsüne tıklanır. Bu işlem kullanıcının Mendeley Web Kütüphanesinde seçmiş olduğu doküman veya dokümanlarla ilgili arama yapmasını sağlayacaktır. Bu arama sonuçlarından istenenler kütüphaneye eklenebilir (Elsevier, [t.y.]: 20).

Mendeley

Literature Search

My Library

- All Documents
- Recently Added
- Recently Read
- Favorites
- My Publications
- Unsorted
- Create Folder...

Groups

- Deneme Grubu

Filter by Authors

- All
- Baeza-Yates, Ricardo
- Berners-Lee, T.
- Berners-Lee, Tim
- Dertouzos, Michael L.
- Fischetti, Mark
- King, Irwin
- M., Fischetti

Related Documents

4 results based on 'Weaving the web : the original design and ultimate destiny of the World Wide Web by its inventor' Close

Search Results

- **Weaving the Web: the original design and ultimate destiny of the World Wide Web by its inventor**
2013 - Choice Reviews Online
- **Weaving the web the past, present and future of the world wide web by its inventor**
Tim Berners-Lee; M Fischetti; ML Dert... - 2000 - Airline Business
- **009-x-010-The Original Design and Ultimate Destiny of the World Wide Web by its Inventor**
T. Berners-Lee; F M. - 1999 - HarperBusiness San Francisco
- **Weaving services and people on the world wide web**
Irwin King; R Baeza-Yates - 2009 - Weaving Services and People on the World Wide Web

Details Notes Contents

This document is not in your library Save Reference

Type: Journal Article

Weaving the Web: the original design and ultimate destiny of the World Wide Web by its inventor

Authors: Authors

Journal: *Choice Reviews Online*

Year: 2013

Volume: 37

Issue: 07

Pages: 37-3934-37-3934

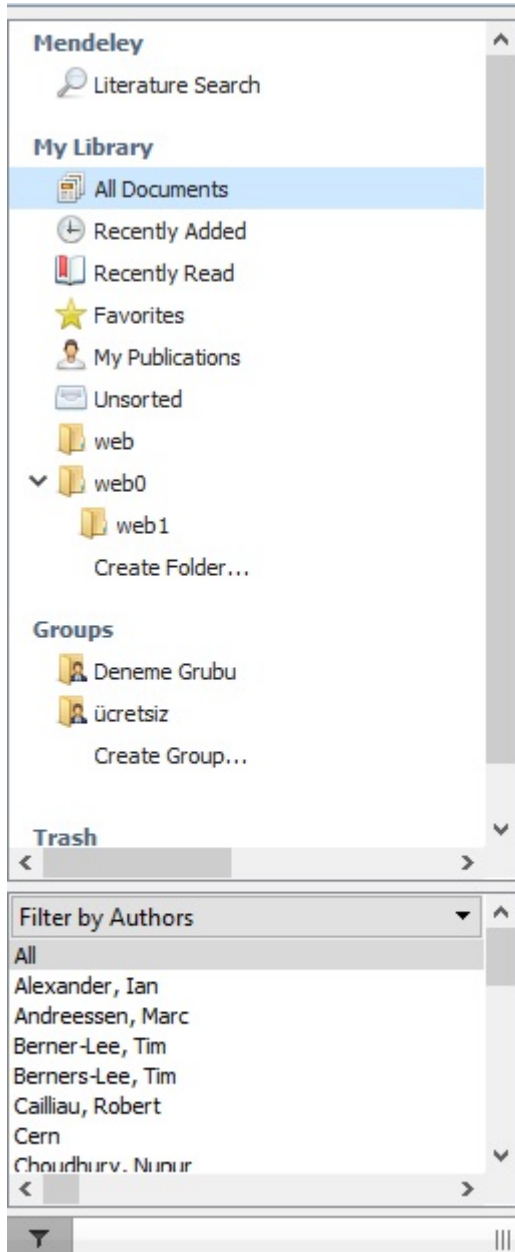
Abstract:

The World Wide Web's explosion onto the global scene is one of the most dramatic arrivals of technology in history. Consequently, myths and misconceptions about the origins, impact and future of this technology have run wild. Now, for the first time, the world hears from the man who invented the WWW. English computer scientist Tim Berners-Lee quietly laid the groundwork for the WWW (and consequently Hypertext) in 1980, created a prototype in 1990, and unleashed it to the public in 1991. Now the Head of the Worldwide Web Consortium that oversees the WWW's growth, Berners-Lee provides in this book the inside truth about where the WWW came from and the remarkable discoveries that made it the platform to today's communications revolution. He also offers an important analysis of the future development of

Related documents.

Resim 2-55 Mendeley Recommend Related Documents İşlemi Sonucu

2.1.19. Referans Kütüphanesi

Resim 2-56 Mendeley Kütüphane Bölümleri

2.1.19.1. Referans Kütüphanesinin Paylaşılması

Mendeley kütüphanesinin paylaşılması için, dokümanları barındıran bir grubun paylaşılması gerekmektedir. Gruba erişim hakkı olan kişiler, grubun sahip olduğu dokümanlara erişip okuyabilirler. Gruplar Özel, Sadece Davet Edilenlere Açık, Açık olarak 3 farklı şekilde düzenlenebilir (researchguides.library.tufts.edu, 2019).

2.1.20. Atıf Çıktı Sitili Oluşturmak Ve Değişiklik Yapmak

Mendeley masaüstü programında istenilen atıf çıktı sitili seçilebilir, bu sitil değiştirilebilir veya yenisi sıfırdan oluşturulabilir. Fakat sitil formatında değişiklik yapılmak

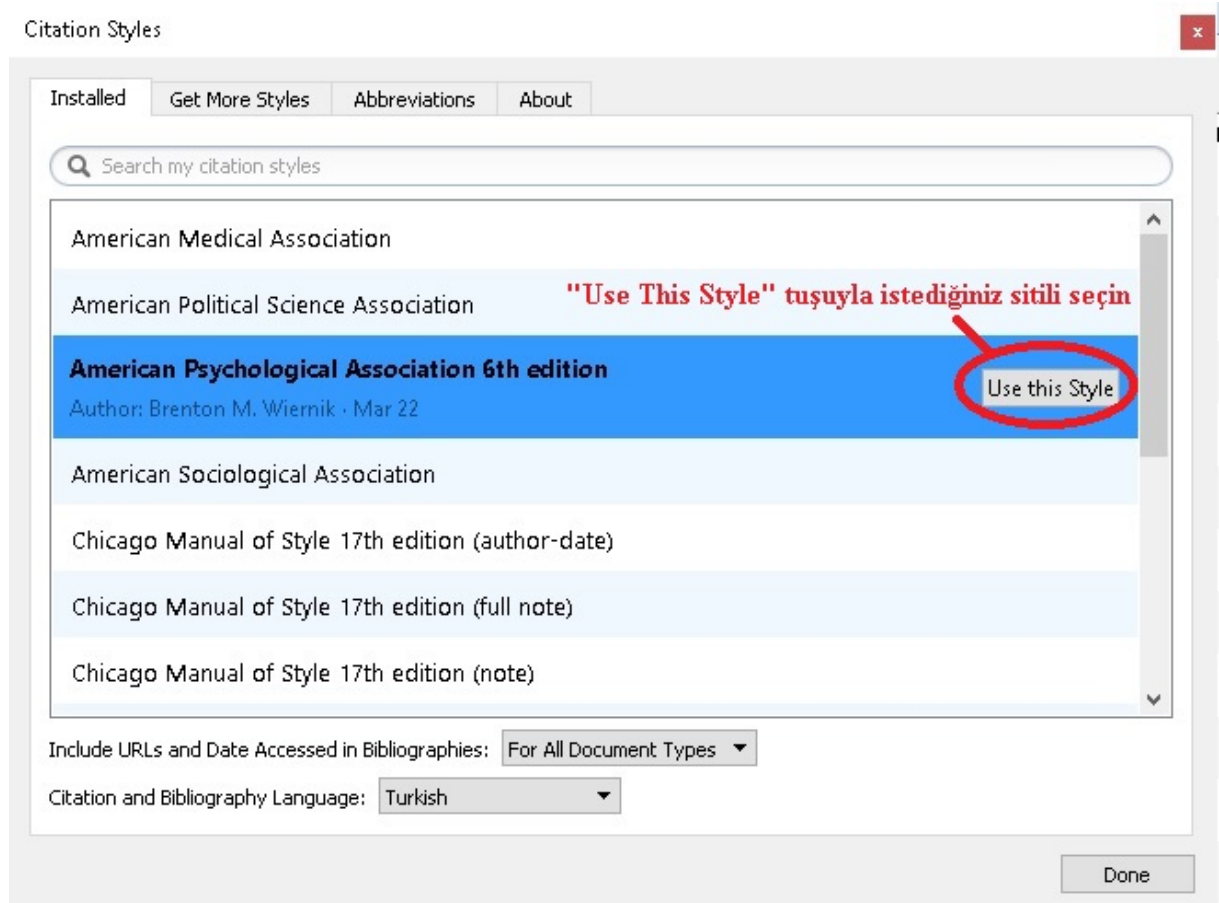
Mendeley Kütüphanesi yandaki resimde görüldüğü gibi *All Documents*, *Recently Added*, *Recently Read*, *Favorites*, *My Publications*, *Unsorted*, ve *Groups* temel bölümlerinden oluşur.

Filter tuşuyla eklenen ya da yazar tarafından belirlenen konu etiketlerine göre filtrelenebilir. Okundu/Okunmadı, favori olarak işaretlenebilir. Ctrl+f tuşuyla Mendeley içinde açtığımız referansın tamamında arama yapılabilir. PDF dosyaları üzerine yorum yazılabilir, istenilen yer renklendirilip işaretlenebilir. Referans kütüphanesinde birden fazla referansı işaretleyerek hepsinin tag bilgisi tek seferde değiştirilebilir. Birden çok referans seçiliyken birinin tag alanına yazılan bilgi diğerlerine de otomatik girilmektedir (mendeley.com, 2019i).

istenirse <https://csl.mendeley.com/visualEditor/> internet adresi üzerinde çalışan atıf çıktı sitili düzenleyicisini kullanmak gerekmektedir. Eğer istenen atıf çıktı sitili internette mevcutsa bu sitil Mendeley programına yüklenerek kullanılabilir (mendeley.com, 2019k).

Mendeley programındaki kullanılabilir, github.com internet sitesi üzerindeki 9000'in üzerinde CSL atıf sitili formatı bulunmaktadır (citationstyles.org, 2019).

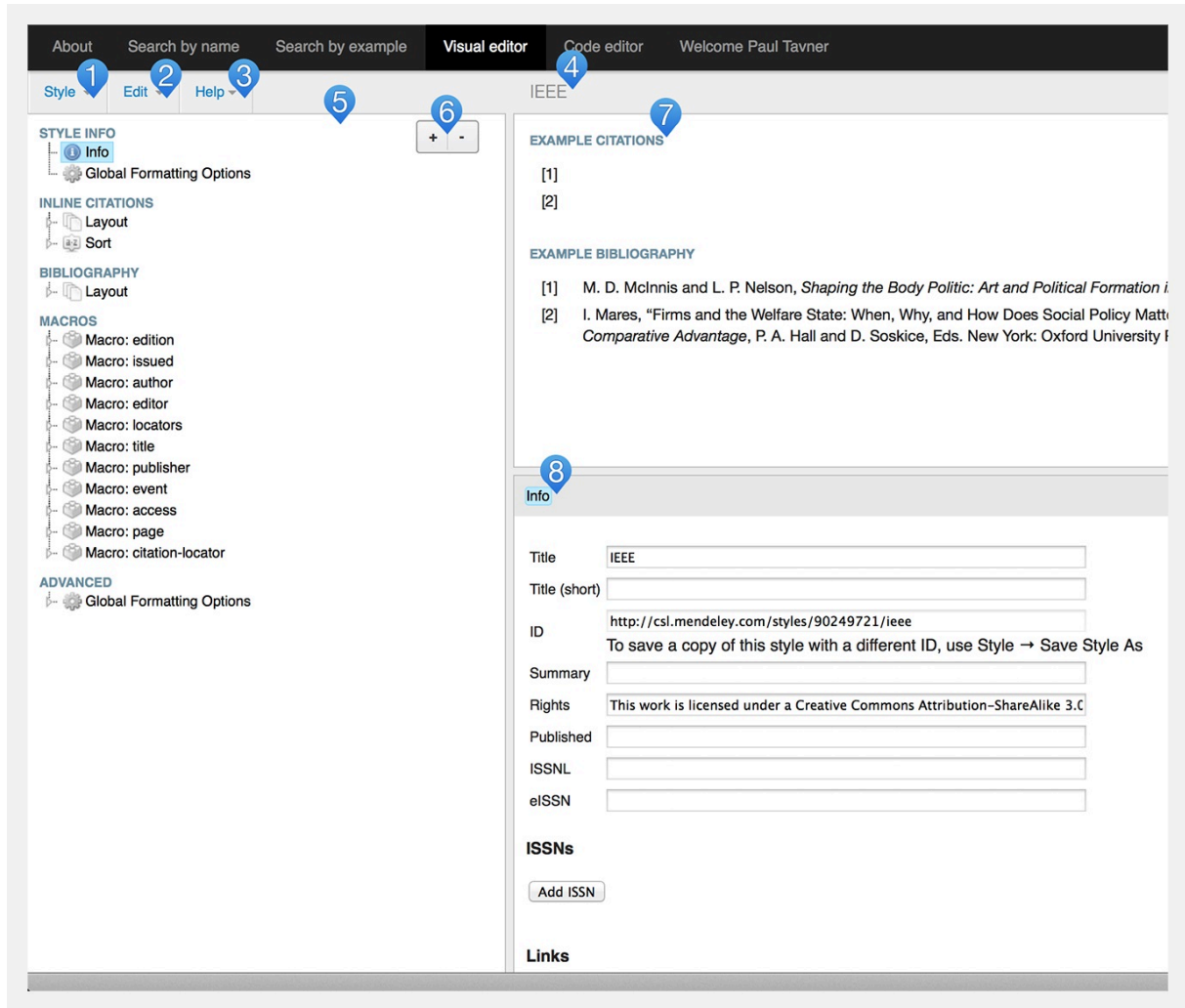
Resim 2-57 Mendeley Atıf Sitili Seçenekleri Menüsü

Yukarıda görünen atıf seçimi menüsünden istenilen atıf seçilebilir, internette CSL formatında yeni sitiller bulunup buraya eklenebilir.

2.1.20.1. Atıf Çıktı Sitili Düzenleyici

CSL (Citation style language) editör, Mendeley tarafından sağlanan atıf sitili düzenleme aracıdır. Bu editöre <https://csl.mendeley.com/visualEditor/> adresinden ulaşılabilir. Editörü kullanabilmek için Mendeley web sitesi üzerinden ücretsiz bir hesap oluşturulması gerekmektedir (mendeley.com, 2019a).

Bir atf sitili aranmak isteniyorsa “Search by name” seçeneğinden mevcut bütün atf sitilleri içinden arama yapılabilir.

Resim 2-58 Mendeley Atf Sitili Editörü (mendeley.com, 2019a)

1-) *Sitil Menu* (Sitil Menüsü): Diğer uygulamalardaki File menüsüne benzer işlemlere sahiptir. Sitili kaydetmeye, farklı bir sitil açmaya veya yeni sitil oluşturmaya yarar.

2-) *Edit Menu* (Düzenleme Menüsü): Yapılan düzenlemeler esnasında kullanabilecek “Geri Al” ve “İleri Al” özelliklerine sahiptir.

3-) *Help Menu* (Yardım Menüsü): Mendeley CSL Editor ve CSL’nin geniş kullanımıyla alakalı bilgi edinilebilecek kaynakları sağlar.

4-) *Name* (İsim): Mevcut olarak düzenleme yapılan sitil ismini değiştirmeye yarar.

5-) *Style Overview* (Sitil Genel Görünüşü): Sitili düzenlemesi için farklı bileşenlere erişmeye yarar. İçerik kontrolü ve sitil mantığını düzenler.

6-) *Add/Delete Node* (Node Ekle/Sil): Mantıksal bileşenlerin eklenmesine ve çıkarılmasına olanak tanır.

7-) *Example Panel* (Örnek Paneli): Sitalin nasıl görüneceğine dair bir ön izleme gösterir.

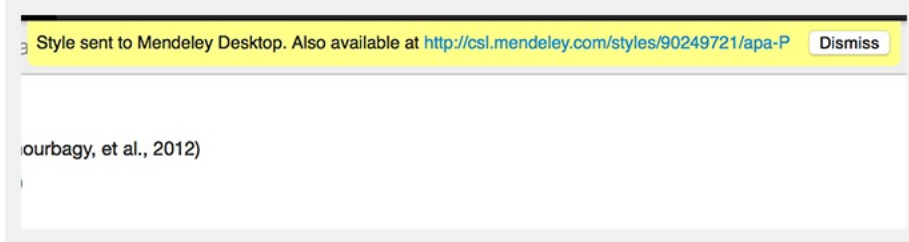
8-) *Info Panel* (Bilgi Paneli): Sital ön izleme panelinde seçilen obje temelli detaylı seçenekleri görüntüler. Bu başlıca düzenlemelerin bulunduğu yerdir.

Bir sitilde değişiklik yapmayı bitirdikten sonraki adım, masaüstü Mendeley programına yüklemek ve kurmaktır. Bunu yapmak için, CSL düzenleyicinin sol üst kısmındaki Stil Menüsünü kullanılarak sitilin kaydedilmesi yeterlidir.

Kaydettikten sonra, CSL Düzenleyicisi Stili otomatik olarak Mendeley Desktop'a yükler ve aktif sitil olarak ayarlar (mendeley.com, 2019a).

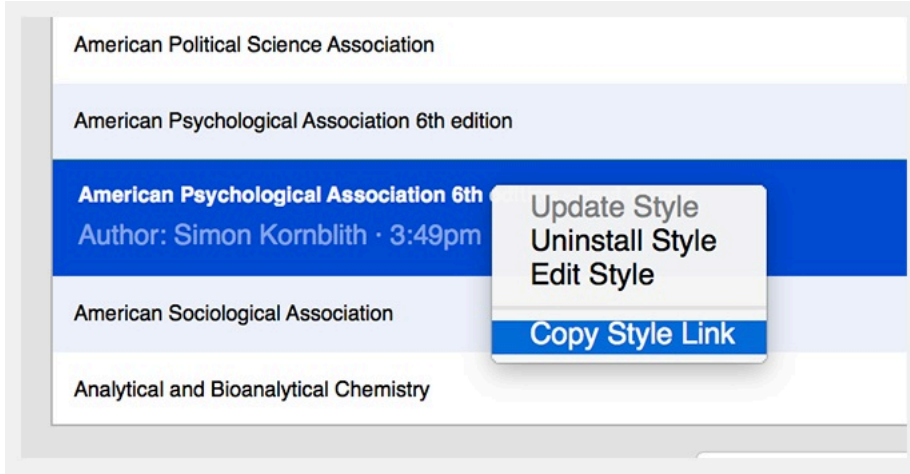
2.1.20.2. Atıf Çıktı Sitalinin Paylaşılması

Düzenlenen sitiller masaüstüne indirilmesinin yanı sıra, ayrıca Mendeley bulutuna kaydedilir. Bu sitiller diğer kişilerle paylaşılabilir. Sital kaydedildiğinde ayrıca sitil için bir URL tayin edilir.

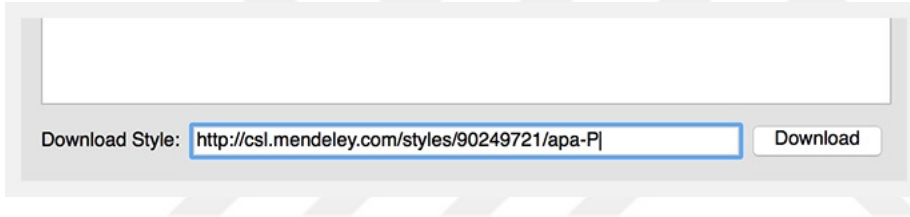
Resim 2-59 Mendeley Atıf Sitali Paylaşma Adresi

Bu URL iletilen kişiler sitili indirip kullanabilirler. Aşağıdaki ekran görüntüsündeki menüler kullanılarak sitile ait URL kopyalanabilir.

Resim 2-60 Mendeley Atf Sitili Paylaşma Adresi Kopyalama

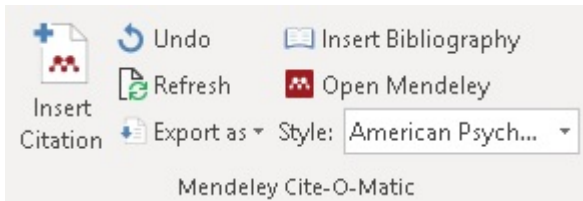
Eğer iletilen bir sitil linki Mendeley programına yüklenmek istiyorsa, sitil kitaplığındaki ikinci sekmedeki “İndirme Sitili” alanına sahip olunan URL adresi yapıştırılır ve indir düğmesine tıklanır. Bu işlem sitili indirip yükleyecektir(mendeley.com, 2019d).

Resim 2-61 Mendeley Atf Sitili İndirme Ekranı Görüntüsü

2.1.21. Microsoft Word Eklentisi Ve Özellikleri

Microsoft Word-PlugIn isimli program kurulduktan sonra Word programında menü şeridinde aşağıdaki şekilde Başvurular menüsü altında aşağıdaki seçenekler görünecektir.

Resim 2-62 Mendeley MS Word Eklentisi Menü Seçenekleri

Insert Citation (Atıf Gir): Mendeley kütüphanesinden Word dokümanına atıf yapılmasını sağlar.

Undo (Geri Al): Her programda bulunan son yapılan işlemi geri alma tuşudur. Atıflarda ve kaynakçada son yapılan işlemi geri alır.

Refresh (Yenile): Sitede, atıflarda, referanslarda yapılan değişiklikler varsa bunu dokümana yansıtır.

Export As (Referansları Dışarıya Aktarma Formatını Seç): Bu menü iki başlık içermektedir. Bunlar:

Compatible With LibreOffice: Dokümanın LibreOffice doküman düzenleyici programla düzenlenebilecek bir kopyasını oluşturur.

Without Mendeley Fields: dokümanda bulunan Mendeley tarafından gerçekleştirilmiş işlemleri temizleyerek dokümanın bir kopyasını çıkarır.

Insert Bibliography: Dokümana ait kaynakçayı oluşturur.

Open Mendeley: Atıf sitelerini internetten indirir ve mevcut seçimi değiştirir.

Style: Mevcut atıf sitilini gösterir ve listeden seçim yapılmasını sağlar (mendeley.com, 2019e).

Zotero Masaüstü Programının İncelemesi

2.1.22. Programla İlgili Genel Bilgiler

Zotero: 4400 University Dr, Fairfax, VA 22030 adresinde, Georges Mason University, Roy Rosenzweig Center for History and New Media tarafından üretilip, hizmet vermektedir. Ücretsiz hesap 300MB çevrimiçi depolama alanı içerir. Çevrimiçi depolamayı arttırmak isteyenler için ücretli seçenekler mevcuttur.

Zotero, kişisel araştırma asistanıdır. Dokümanları toplamaya, düzenlemeye, atıf yapmaya, diğer araştırmacılarla paylaşmaya yarayan ücretsiz, kullanımı kolay bir programdır. Diğer programların Türkçe menüsü olmamasına karşın Zotero'da Türkçe dil seçeneği mevcuttur.

Zotero programı mobil uygulamaya sahiptir. Bu çalışmada mobil uygulama incelenmemiştir. (zotero.org, 2019d).

2.1.22.1. Sistem Gereksinimleri

İşletim sistemi olarak Windows, Macintosh, Linux ile uyumludur.

Kelime işlemci programlarından Microsoft Word, LibreOffice programlarıyla uyumlu çalışmaktadır (zotero.org, 2019e).

PROGRAMI ÇALIŞTIRMAK

Zotero'yu çalıştırmak için: Windows'tan Başlat tuşuna tıklanır. Bütün Programlar>Zotero seçenekleri seçilir. Programın Microsoft Word programı üzerinden başlat tuşu bulunmamaktadır.

2.1.22.2. Programın Genel Görünüşü

The screenshot displays the Zotero application window. The top menu bar includes 'File', 'Edit', 'Tools', and 'Help'. Below the menu is a toolbar with various icons for adding, editing, and deleting items. The main window is divided into several sections:

- Left Panel:** A sidebar showing the library structure. It includes 'My Library' with a sub-item 'assessing-the-non-inferiority-of-pr...' and other folders like 'Isimsiz', 'My Publications', 'Duplicate Items', 'Unfiled Items', and 'Trash'. A search bar at the bottom of this panel contains the text 'Computer software Juvenile literature' and a red number '16'.
- Center Panel:** A list of items. The selected item is 'Assessing the non-inferiority of prosthesis constructs used in hip replacement using data from th...' by 'Deere et al.'. Below the list, there is a 'Software' tag and the name 'Mapua'.
- Right Panel:** A detailed view of the selected item. It shows the 'Info' tab with fields for 'Title', 'Author', and 'Abstract'. The 'Author' field lists 'Deere, Kevin C', 'Whitehouse, Michael R', 'Porter, Martyn', 'Blom, Ashley W', and 'Sayers, Adrian'. The 'Abstract' field contains a long text description of the study.

Red numbers 1 through 17 are overlaid on the screenshot to indicate specific UI elements: 1 (File menu), 2 (Library icon), 3 (My Library), 4 (Add icon), 5 (Edit icon), 6 (Delete icon), 7 (Search icon), 8 (Search icon), 9 (Item list), 10 (All Fields & Tags dropdown), 11 (Info tab), 12 (Info field), 13 (Notes field), 14 (Tags field), 15 (Related field), 16 (Search bar), and 17 (Search icon).

Resim 2-63 Zotero Programı Ana Ekran Görüntüsü

RESİM 2-63'TE GÖSTERİLEN TUŞLAR VE İŞLEVLERİ

1-) *New Collection* (Yeni Koleksiyon): Yeni Derme oluşturma tuşu. Referans kütüphanesi içinde yeni bir bölüm oluşturmaya yarar.

2-) *New Library* (Yeni Kütüphane): Yeni kütüphane oluşturma tuşu. Bu tuşa tıklandığında iki seçenek görünür. Biri *New Group* (Yeni Grup) diğeri *New Feed* (Yeni Güncelleme).

Yeni Grup tuşu kullanıldığında masaüstü programda yeni bir kütüphane oluşturulur. Ayrıca oluşturulan bu kütüphane Zotero web sitesinde de oluşur. Eğer istenirse Zotero sitesindeki bu referans kütüphanesi paylaşılabilir.

Yeni Güncelleme tuşu yeni haber beslemelerinin ve liste güncellemelerinin direk Zotero kütüphanesine eklenmesine olanak tanımaktadır. Ayrıca OPML listesi özelliğini kullanılarak hazır dosya halindeki koleksiyonlar toplu olarak kütüphaneye aktarılabilir.

3-) *My Library* (Kütüphanem): Referanslara ait koleksiyonların ve grupların bulunduğu alandır.

4-) *New Item* (Yeni Öğe): Yeni referans ekleme tuşu. Bu tuşu kullanarak kütüphaneye yeni dergi makalesi, kitap, gazete vb gibi referanslar eklenebilir.

5-) *Add Items By Identifier* (Tanımlayıcı İle Yeni Öğe Ekle): Referansları tanımlayıcı kullanarak ekleme tuşu. Ekleme istenilen referansa ait ISBN, DOI, PMID, ArXiv ID bilgileri yazıldığında Zotero bu bilgiyi çevrimiçi arayarak, referansı künye bilgileriyle kütüphaneye ekler.

6-) *New Note* (Yeni Not): Yeni not ekleme tuşu. Bu tuş kullanarak referans kütüphaneye not eklenebilir. Bu tuş tıklandığında iki seçenek açılır: *New Standalone Note*. *Add Child Note*.

Standalone Note (Yeni Bağımsız Not): Referans kütüphanesine eklenen bir nottur. Referans gibi görünür.

Add Child Note (Alt Not Ekle): Mevcut referansa ilişik olarak eklenerek alt bilgi gibi görünen bir nottur.

7-) *Add Attachments* (Dosya Ekle): Kütüphanede bulunan referanslara web adresi, dosya ekleme işlemlerini yapmaktadır.

8-) *Search* (Gelişmiş arama): Bu tuşu tıklayınca gelişmiş arama penceresi açılmaktadır. Arama yapmak için detaylı kriterler sunar ve bu kriterlere göre arama yapar.

9-) Kütüphane: Burada Zotero'ya eklenen referanslar te tek görünür, listelenir.

10-) Hızlı arama: Bu alan Zotero masaüstü programında bulunan bütün referanslar içinde arama yapmayı sağlar.

11-) *Locate* (Konumlandır): Bu tuş aracılığıyla, kütüphanede seçili referans bilgileri çevrimiçi olarak çeşitli kaynaklarda aranır ve görüntülenir. Bu tuşa tıklayınca seçme imkânı sunulan arama motorları ve kataloglar: View Online, Library Lookup, CrossRef Lookup, Google Scholar Search, Manage Search Engine.

12-) *Info* (Bilgi): Referansa ait künye ve detay bilgiler burada görünür.

13-) *Notes* (Notlar): New Note tuşuyla eklenen notlar ile buradaki notlar bölümü aynıdır. Bu bölüm aracılığıyla da referansa not eklenebilir, görüntülenebilir.

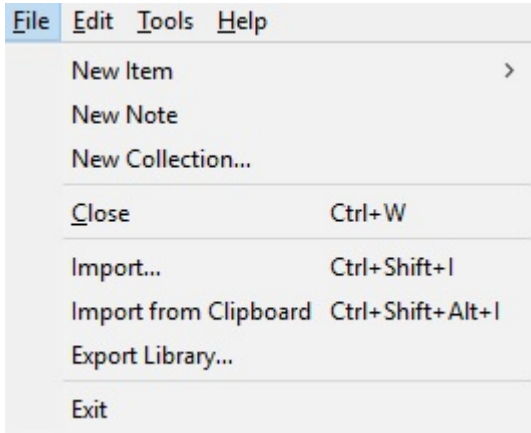
14-) *Tags* (Etiketler): Bu alandan referanslara etiket eklenebilir, daha sonra bu etiketlere göre referanslar gruplandırabilir ya da arama yapılabilir.

15-) *Related* (İlişkili): Bu tuşu kullanılarak seçili referansla ilişkili olan diğer referanslar bulunabilir, detayları görüntülenen referans listeden seçilen diğer referansa bağlanabilir.

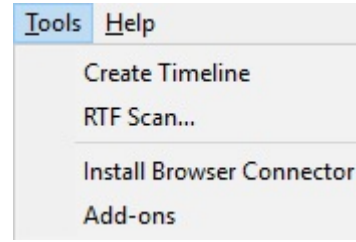
16-) *Label Search* (Etiketler İçinde Arama): Bu alanda referanslara eklenmiş etiketler görünür ve bu alanda etiketler aranarak uygun referanslar kütüphane listesinde görüntülenir.

17-) Etiketlerde arama yapmak için Otomatik Etiketleri Göster/Bu Kitaplık İçindeki Tüm Etiketleri Göster gibi değişik farklı görüntüleme seçenekleri sunar (zotero.org, 2019f).

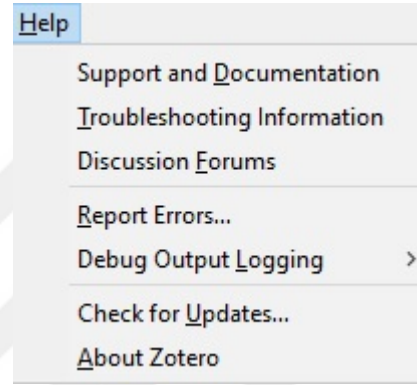
2.1.22.3. Programın Menü Seçenekleri

Resim 2-64 Zotero File Menüsü

Resim 2-66 Zotero Tools Menüsü

Resim 2-67 Zotero Help Menüsü

Resim 2-65 Zotero Edit Menüsü

2.1.23. Referans Girişi

2.1.23.1. Programa Referans Kaydetme Yöntemleri

2.1.23.1.1. Referans Bilgilerini El İle Girmek

Zotero programında referansların kaydedilmesi için 38 referans türü oluşturulmuştur. Bu referans türlerinin her biri için de farklı bilgi alanları içeren formlar bulunmaktadır.

Dergi makalesi referans türünün girişi için 25 bilgi alanı, kitap referans türünün girişi için 26 bilgi alanı bulunmaktadır.

Zotero programı tarafından tanımlanan bu 20 referans türü şunlardır: Artwork, Audio Recording, Bill, Blog Post, Book, Book Section, Case, Computer Program, Conference Paper,

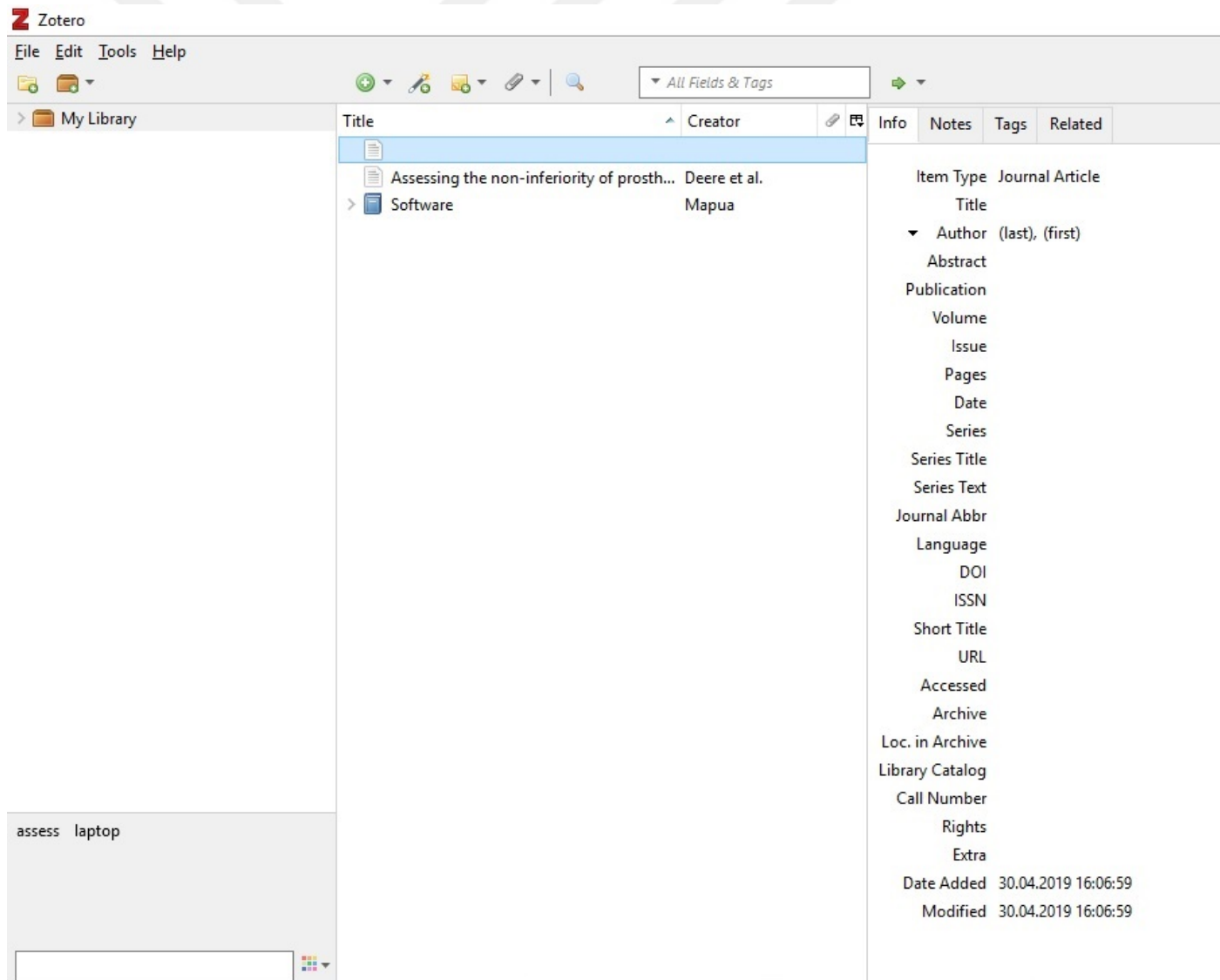
Dictionary Entry, Document, E-Mail, Encyclopedia Article, Film, Forum Post, Hearing, Instant Message, Interview, Journal Article, Letter, Magazine Article, Manuscript, Map, Newspaper Article, Patent, Podcast, Presentation, Radio Broadcast, Report, Statute, Thesis, TV Broadcast, Video Recording.

Program menülerinden sırasıyla *Dosya>Yeni Öğe* seçenekleriyle ya da programdaki

tuşunu kullanarak programa yeni referans ekleme işlemine başlanır. Daha sonra aşağıdaki pencere görünür.

Resim 2-68 Zotero Yeni Referans Penceresi

Yeni referans girişi için açılan pencereden girilmek istenen bilgiler elle doldurulur. Eğer eklenecek bilgi türüne ait bir alan yoksa bu bilgiler Extra alanına yazılabilir (Zotero.org, 2019a).

The screenshot displays the Zotero application interface. On the left, a library tree shows a folder named 'Software' containing a sub-folder 'Mapua'. Under 'Mapua', there is a list of items, with the first item 'Assessing the non-inferiority of prosth... Sayers' selected. The right pane shows the details for this selected item. The 'Info' tab is active, displaying the following information:

- Item Type: Journal Article
- Title: Assessing the non-inferiority of prosthesis constructs used in hip replacement using data from the National Joint Registry of England, Wales, Northern Ireland and the Isle of Man: a benchmarking study
- Author: Sayers, Adrian
- Abstract: Objectives To investigate the relative performance of hip prosthesis constructs as compared with the best performing prosthesis constructs and illustrate the substantial variability in performance of currently used prostheses. Design A non-inferiority study. Setting The National Joint Registry for England, Wales, Northern Ireland and the Isle of Man (NJR). Participants All patients with a primary total hip replacement registered in the NJR between 1 April 2003 and 31 December 2016. Main outcome measures Kaplan-Meier failure function for hip prosthesis constructs. Failure difference between best performing construct and remaining constructs. Methods Using a non-inferiority analysis, the performance of hip prosthesis constructs by brand were compared with the best performing contemporary construct. Construct failure was estimated using the 1-Kaplan-Meier survival function method, that is, an estimate of net failure. The difference in failure between the contemporary benchmark and all other constructs was tested. Results Of the 4442 constructs used, only 134 had ≥ 500 procedures at risk at 3 years postprimary, 89 of which were not demonstrated to be inferior to the benchmark by at least 100% relative risk. By 10 years postprimary, there were 26 constructs with ≥ 500 at risk, 13 of which were not demonstrated to be inferior by at least 20% relative risk. Even fewer constructs were not inferior to the benchmark when analysed by age and gender. At 5 years postprimary, there were 15 constructs in males and 11 in females, aged 55–75 years, not shown to be inferior. Conclusions There is great variability in construct performance and the majority of constructs have not been demonstrated to be non-inferior to contemporary benchmarks. These results can help to inform patients, clinicians and commissioners when considering hip replacement surgery.
- Publication: BMJ Open
- Volume: 9
- Issue: 4
- Pages: e026685
- Date: Nisan 1, 2019
- Series: (empty)
- Series Title: (empty)
- Series Text: (empty)
- Journal Abbr: BMJ Open
- Language: (empty)
- DOI: 10.1136/bmjopen-2018-026685
- ISSN: (empty)

Resim 2-69 Zotero Bilgileri Girilmiş Referans Kaydı

2.1.23.1.2. Çevrimiçi Aramalardan Referansları İçeriye Aktarma

2.1.23.1.3. Zotero Tanımlayıcılar Aracılığıyla Referansları İçeriye Aktarma

Programda bulunan tanımlayıcılar aracılığıyla referans ekleme tuşu; ISBN, DOI, PUBMED ID gibi bilgiler aracılığıyla direkt kitaplığa veri eklenmesini sağlar. Programda bulunan tuşunu kullanılarak açılan alana ilgili tanımlayıcı bilgisi girilir ve enter tuşuna tıklanır. Referans bulunduğu takdirde kütüphaneye otomatik olarak kayıt olmaktadır.

Zotero tanımlayıcılar aracılığıyla referans verilerini bulurken, ISBN'ler için Kongre Kütüphanesi ve WorldCat'i, DOI'ler için CrossRef'i, PubMed ID'ler için NCI PubMed sistemini kullanır.

Ayrıca programın içinden tuşunu kullanarak programın kütüphanesi bağımsız PDF dosyası ekleyebilirsiniz (Zotero.org, 2019a).

2.1.23.1.4. Zotero Güncelleme Listelerinden Referansları İçeriye Aktarma

Abone olunan bir gruptaki, bir sayfadaki yeni yayınlar, referanslar otomatik ve hızlı bir şekilde Güncelleme Listeleri özelliği sayesinde kütüphaneye eklenerek görüntülenebilir.

Sage veri tabanından “Göz At” bölümünden ilgilenilen disiplin seçildiğinde sembolünün bulunduğu RSS Güncelleme aboneliği tuşuna tıklandığında açılan sayfanın bağlantı adresi Zotero programındaki *Yeni Güncelleme >URL'den* menüsü kullanılarak eklendiğinde aşağıdaki şekilde yeni yayınlanan referanslar kütüphanede görünecektir (zotero.org, 2019g).

Zotero

File Edit Tools Help

My Library

- My Publications
- Duplicate Items
- Unfiled Items
- Trash

Feeds

- SAGE Publications Ltd: Informatio...

Title	Creator	Date
IT maturity model for public agencies in developing ...	Kwak et al.	04.04.2019 07:22:23
Farmers' perception of the quality of mobile-bas...	Kassem et al.	04.04.2019 06:59:11
Stakeholder involvement in Union Digital Centre...	Faroqi and Collings	02.04.2019 07:20:07
Participatory water conservation education on so...	Hove and Osunkunle	29.03.2019 06:58:29
Business dynamics, knowledge economy, and the ...	Asongu et al.	29.03.2019 06:57:31
Exploring experiences of librarians in Zimbabwea...	Machimbidza and Mutula	14.03.2019 07:04:25
Caregivers for the elderly in Thailand: development ...	Wongpun and Guha	21.01.2019 08:46:27
An approach to quality improvement of Nigerian ...	Egberongbe	03.12.2018 07:37:56
Elucidating the determinants of business intellige...	Bhatiasevi and Naglis	03.12.2018 07:36:56
Digital content as a fast Internet diffusion factor...	Na et al.	27.11.2018 07:09:22
Perceptions and knowledge on climate change in ...	Sraku-Lartey et al.	27.11.2018 07:08:03
Information as an organizational asset: assessmen...	Eroğlu and Çakmak	15.11.2018 07:42:06
Marketing information system and strategies for ...	Chandra and Sharma	15.10.2018 08:45:02
Publishing and perishing? Publishing patterns of i...	Kwanya	11.10.2018 05:42:51
Silenced genocide voices in Zimbabwe's archives...	Khumalo	09.10.2018 07:02:28
Ability, motivation, opportunity and sociodemogr...	Ojo et al.	09.10.2018 06:58:07
The future of knowledge brokering: perspective...	Cummings et al.	08.10.2018 04:35:30
Information behaviour of rural smallholder farme...	Phiri et al.	08.10.2018 04:34:11
Responsible aquaculturists: The information-seek...	Superio et al.	06.09.2018 05:54:48
Predicting knowledge sharing by professional arc...	Lasode and Ogunsola	09.08.2018 08:15:29
Influence of socio-demographic factors on mobil...	Alam et al.	25.07.2018 07:45:33
A skills perspective on the adoption and use of m...	Kiconco et al.	20.07.2018 05:32:04
Integrating traditional medical knowledge into m...	Maluleka and Ngoepe	02.07.2018 06:07:40
Identifying peace-oriented media strategies for ...	Hussain and Lynch	18.06.2018 14:22:08
New channels, new ways of becoming informed? ...	Di and Fang	15.06.2018 12:36:04
Information literacy, creativity and work perfor...	Wu	01.06.2018 06:58:04
Adoption of agro-weather information sources f...	Oladele et al.	01.06.2018 06:55:44
Evaluating and planning information systems in th...	Cha and Park	31.05.2018 05:32:14
A collaborative system to improve knowledge sh...	Julpisit and Esichaikul	21.05.2018 06:42:35
Challenges of digitization of the National Archive...	Balogun and Adjei	16.05.2018 08:03:43
Empowering women with information: An invest...	Naveed and Suhaib	15.05.2018 10:08:08

All Fields & Tags

Mark As Unread Add to "My Library"

Type Journal Article

Title Caregivers for the elderly in Thailand: development and evaluation of an online support system

Author Wongpun, Sukontip

Author Guha, Sumanta

Abstract Information Development, Ahead of Print.

Publication Caregivers for the elderly in Thailand: development and evaluation of an online support system

Date 21.01.2019 08:46:27

Language en-US

DOI 10.1177/0266666918821715

URL https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/026666691...

Rights © The Author(s) 2019

No tags to display

Resim 2-70 Zotero RSS Güncelleme Özelliği ile Aktarılmış Referanslar

2.1.23.1.5. Web Tarayıcı Eklentisiyle Referansları İçeriye Aktarma

Zotero Web sitesinden *Zotero Connector* web tarayıcı eklentisi tarayıcıya kurulduğunda web sayfalarında bulunan kitap, makale bilgileri veya web sayfasının kendisini içeriye aktarabilir. *Zotero Connector*'un kaydetme düğmesi bu işlemi sağlar.

Zotero Connector kaydetme tuşu pasif halde bulunduğunda soluk ve renksizdir. Referans içeriye aktarılmaya hazır durumda olduğunda aktif hale gelir ve referansın türüne göre rengi ve biçimi değişir.

Resim 2-71 Zotero Connector Web Tarayıcı Eklentisi

Resim 2-72 Zotero Connector, Web Tarayıcı Eklentisi

Bu tuşa tıklanıldığında açık olan web sayfasındaki referans, Zotero masaüstü programının kitaplığına kaydedilir.

Web sayfalarının içerdikleri referans türleri Zotero'ya her zaman kaydedilemeyebilir. Bu sayfalarda kaydet düğmesi gri bir web sayfası olarak görünecektir. Bu sayfalarda kaydet düğmesine tıklanıldığında Zotero bu öğeyi web sayfası olarak kütüphaneye kaydedecektir (zotero.org, 2019h).

Basit Tarama

freud @ Bütün Alanlar İlgiliye Göre Tara Temizle

Sayfalar: [1] 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 ... 716 Sonraki

- Sıralama**
- İlgiliye Göre**
- Başlığa Göre Artan
  - Başlığa Göre Azalan
  - Yazara Göre Artan
  - Yazara Göre Azalan
  - Yayın Yılına Göre Artan
  - Yayın Yılına Göre Azalan

- Kütüphaneler**
- Abdullah Gül 228
  - Acıbadem 22
  - Adıyaman 118
  - Adnan Menderes 267
  - Afyon Kocatepe 276
  - Ağrı İbrahim Çeçen 54
  - Ahi Evran 35
  - AK Parti 10
  - Akdeniz 21
  - Aksaray 57
  - Alanya Alaaddin Keykubat 29
  - Altınbaş 282
  - Amasya 101
  - Anadolu - Merkez 386
  - Anayasa Mahkemesi 1
  - Ankara 642
  - Antalya Bilim - Merkez 9
  - Ardahan - Merkez 234
  - Arslan 317

Kayıt: 1/7160 Materyal Türü: Kitap Başlık: Fröyt (Freud) Yayın Yılı: 1931 Dil: Türkçe Konu: Freud, Sigmund Kütüphane: İstanbul BB - Atatürk Kitaplığı	☐ Fröyt (Freud) ☐ Sigmund Freud ☐ Psikanaliz Üzerine / Freud ☐ Sigmund Freud ☐ Sigmund Freud ☐ Sigmund Freud ☐ Sigmund Freud ☐ Sigmund Freud ☐ Sigmund Freud ☐ Sigmund Freud ☐ Psikopatoloji	7160 Kayıt Ayrıntılı Gösterim
Kayıt: 2/7160 Materyal Türü: Kitap Başlık: Sigmund Freud Dil: Türkçe Konu: Freud, Sigmund Kütüphane: İstanbul BB - Atatürk Kitaplığı	☐ Sigmund Freud ☐ Psikopatoloji	Ayrıntılı Gösterim
Kayıt: 3/7160 Materyal Türü: Kitap Başlık: Psikanaliz Üzerine / Freud Yazar: Freud Yayın Yılı: 1998 Basi: 1998 Dil: Türkçe Kütüphane: Muş Alparstan - Merkez		Ayrıntılı Gösterim
Kayıt: 4/7160 Materyal Türü: Elektronik Kaynak Kitap Başlık: Sigmund Freud Dil: İngilizce İnternet Kaynakları: Full text available. Available on EBSCOhost. Kütüphane: Yakin Doğu - Elektronikler		Ayrıntılı Gösterim
Kayıt: 5/7160 Materyal Türü: Kitap Başlık: Sigmund Freud Dil: Türkçe Kütüphane: Başkent		Ayrıntılı Gösterim
Kayıt: 6/7160 Materyal Türü: Kitap Başlık: Sigmund Freud Dil: Türkçe		Ayrıntılı Gösterim

Zotero Item Selector

Select which items you'd like to add to your library:

- Fröyt (Freud)
- Sigmund Freud
- Psikanaliz Üzerine / Freud
- Sigmund Freud
- Sigmund Freud
- Sigmund Freud
- Sigmund Freud
- Sigmund Freud
- Sigmund Freud
- Sigmund Freud
- Psikopatoloji

Select All Deselect All Cancel OK

Resim 2-73 Zotero Connector Web Tarayıcı Eklentisi İle Toplukatalog.gov.tr'den Referansı İçeriye Aktarma İşlemi

Zotero Connector web tarayıcı eklentisi tarayıcıya kurulduğunda web sayfalarında bulunan kitap, makale bilgileri veya web sayfasının kendisi içeriye aktarılabilir. *Zotero Connector*'un kaydetme düğmesi bu işlemi sağlar.

Zotero Connector kaydetme tuşu pasif halde olduğunda soluk ve renksizdir. Kaydetmeye hazır durumdaysa aktif hale gelir ve referansın türüne göre rengi ve biçimi değişir.

Bu tuşa tıklandığında açık olan web sayfasındaki referans Zotero masaüstü programının kütüphanesine kaydedilir.

Bazı web sayfaları Zotero'nun tanımlayabileceği herhangi bir bilgi sağlamaz. Bu sayfalarda kaydet düğmesi gri bir web sayfası halinde görünecektir. Bu sayfalarda kaydet düğmesine tıklandığında Zotero bu öğeyi web sayfası olarak kütüphaneye kaydedecektir. (zotero.org, 2019h).

Tüm zamanlar

2019 yılından beri
2018 yılından beri
2015 yılından beri
Özel aralık...

Alakaya göre sırala

Tarihe göre sırala

Herhangi bir dil

Türkçe sayfalarda ara

patentleri içer
 alıntılar

Uyarı oluştur

The standard edition of the complete psychological works of **Sigmund Freud**.

[S Freud, JE Strachey - 1964 - psycnet.apa.org](#)

Abstract 24 vols.--All of Freud's writings on the subject of psychoanalysis newly translated [in 1964], with editorial addenda and cross-references, various streams of influence on each work. Harvard Book List (edited by ...)
☆ 📖 Alıntılanma sayısı: 5464 İlgili makaleler 2 sürümün he

[KİTAP] The basic writings of **Sigmund Freud**

[S Freud - 2012 - books.google.com](#)

This classic edition of The Basic Writings of Sigmund Freud includes works that have profoundly influenced our understanding of human nature here in the translation by Dr. AA Brill, who for almost forty years was ...
☆ 📖 Alıntılanma sayısı: 1363 İlgili makaleler 2 sürümün he

[KİTAP] Letters of **Sigmund Freud**

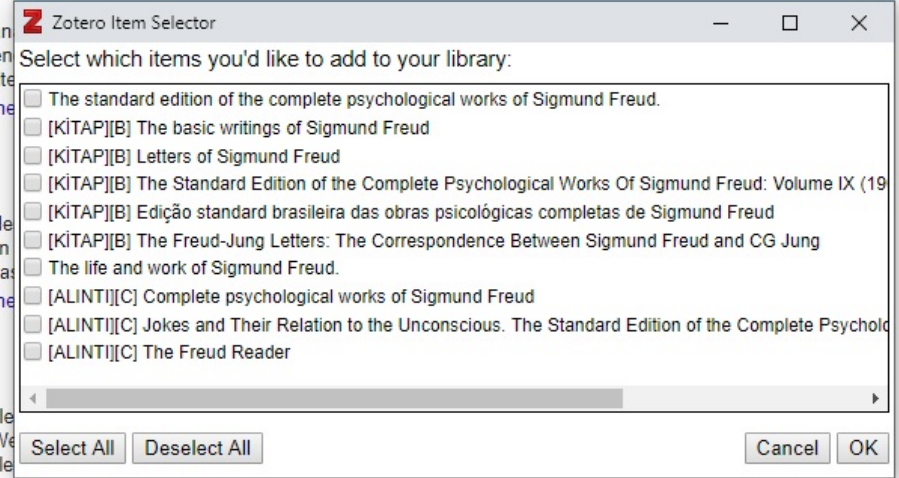
[S Freud, EL Freud - 1992 - books.google.com](#)

First extensive selection of Freud's correspondence contains 315 letters, 1939. Addressed to Einstein, Thomas Mann, Havelock Ellis, HG Wells, Carl Jung, Romain Rolland, many others. Over one third are love letters.
☆ 📖 Alıntılanma sayısı: 983 İlgili makaleler 3 sürümün hepsi

[KİTAP] The Standard Edition of the Complete Psychological Works Of **Sigmund Freud**: Volume IX (1906–1908) Jensen's 'Gradiva'and Other Works

[S Freud - 1959 - pep-web.org](#)

Editor's Note 99 Psycho-Analysis and the Establishment of the Facts in Legal Proceedings
103 OBSESSIVE ACTIONS AND RELIGIOUS PRACTICES (1907) 115 THE SEXUAL ENLIGHTENMENT OF CHILDREN (1907) 129 CREATIVE WRITERS AND DAY-DREAMING ...
☆ 📖 Alıntılanma sayısı: 1364 İlgili makaleler

Resim 2-74 Zotero Connector Web Tarayıcı Eklentisi ile Google Akademik'ten Referansı İçeriye Aktarma İşlemi

2.1.23.1.6. İçeri Aktarma Menü Seçeneğiyle Referansları İçeriye Aktarma

Zotero programının kütüphanesine aktarmayı desteklediği dosyaların formatları: Zotero RDF, CSL JSON, MODS(Meta Veri Nesnesi Açıklama Şeması), BibTex, RIS, Refer/BibiX, Unqualified Dublin Core RDF, EndNote XML, XML Content Object, Web of Science Tagged, Medline/nbib. 'dır.

Word dokümanındaki bibliyografik bilgiler Word'ün kendi sisteminde direkt Zotero programına aktarılamaz. Bunun için önce Word üzerinden dışarıya Zotero'nun desteklediği formatlardan birinde aktarılır. Daha sonra bu dosya Zotero programına alınır (Zotero.org, 2019a).

2.1.23.1.7. Pdf Dosyalarını İçeriye Aktarma

Tarayıcıda bir PDF dosyası görüntüleniyorsa *Zotero Connector* kaydet düğmesi PDF şeklinde görünecektir. Bu düğmeye tıklanarak PDF dosyası tek başına kütüphaneye aktarılabilir ve PDF'ye ait yazar adı, eser adı vb. gibi künye bilgileri Zotero tarafından içeriye aktarılmaya çalışılır. PDF dosyasının künye bilgilerinin program tarafından alınmasını sağlamak yerine yayının katalog bilgileri web sayfalarında görüntülenirken Zotero kaydet tuşu kullanılırsa daha iyi sonuç alınır.

Bilgisayardan bir PDF veya başka bir dosya eklemek için dosya Zotero'ya sürüklenir. Zotero otomatik olarak bibliyografik meta verilerini almaya çalışacaktır. Ayrıca çevrimiçi kaynaklardan bilgilerin alınması için doküman üzerinde sağa tıklanarak "Metadataları Al" özelliği kullanılabilir (zotero.org, 2019i).

Ad

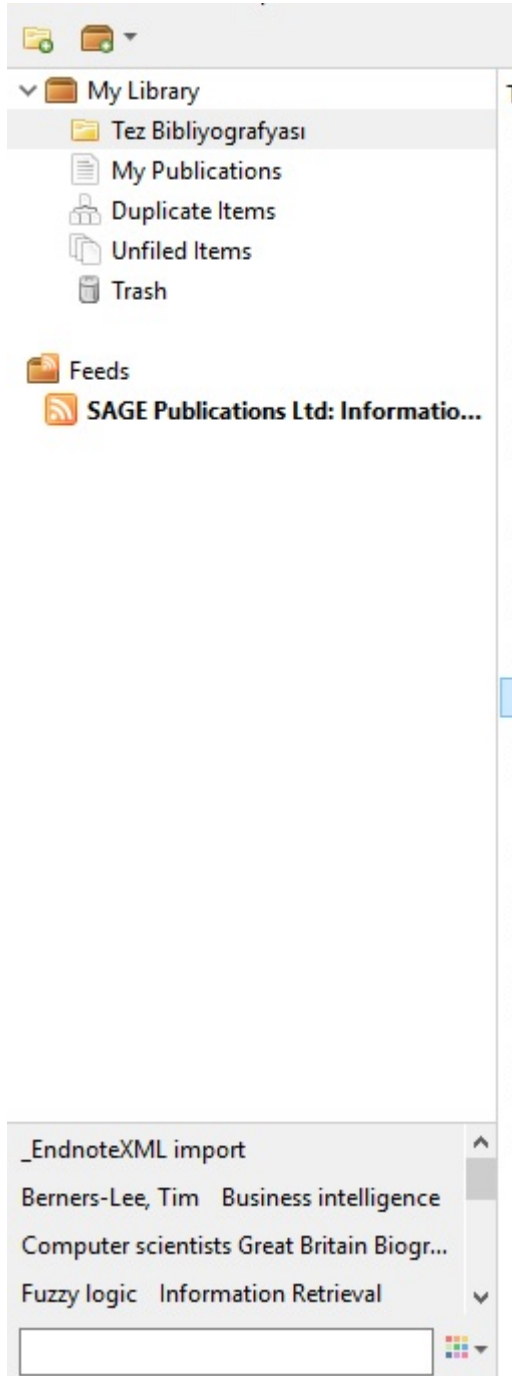
- Bacon - 2008 - Dow Theory
- Gupta, Kohli - 2019 - FORA An OWO based framework for finding outliers in web usage mining
- Hendler, Hall, Contractor - 2018 - Web science Now more than ever

Resim 2-75 Masaüstü Klasöründeki PDF Dosyaları

Title	Creator	Item Type	Year
 Bacon - 2008 - Dow Theory.pdf		Attachment	
> FORA: An OWO based framework for finding outliers in web usage mining	Gupta and Kohli	Journal Article	2019
> Web Science: Now More Than Ever	Hendler et al.	Journal Article	2018

Resim 2-76 Zotero Kütüphanesine Aktarılmış PDF Dosyaları

2.1.24. Referans Kütüphanesi

Resim 2-77 Zotero Kütüphane Bölümü

Zotero kütüphanesindeki referanslar gruplandırabilir ve bu gruplar da alt

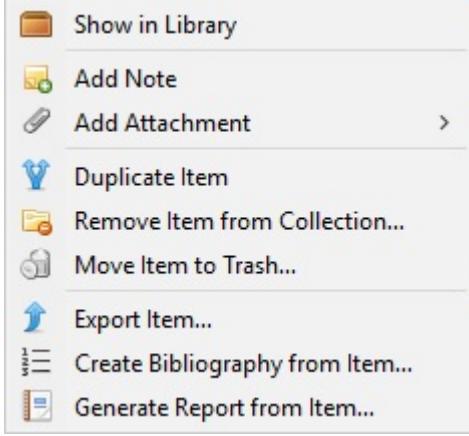
gruplara ayrılabilir. Aynı referans birden fazla gruba üye olarak atanabilir. Zotero Referans Kütüphanesi: *My Publications*, *Duplicate Items*, *Unfiled Items*, *Trash* bölümlerinden oluşur.

Referansları sınıflandırmak için etiketler, anahtar kelimeler kullanılabilir. Bu anahtar kelimeler referanslara istenildiği kadar fazla eklenebilir. Ayrıca eklenen bu etiketlere renk seçildiğinde, referans kütüphanede görünürken satırbaşındaki alanda, seçilen renkte küçük kareler görünür. Etiket renkleri, etikete sağa tıkanıldığında “renk ata” menüsünden ayarlanabilir.

Ayrıca referanslar kütüphaneye eklendiğinde, Zotero referans etiketlerini referansın konusunu tanımlayabildiğinde otomatik olarak ekler.

Referansları birbiriyle ilişkilendirme, bağlama özelliği ile referanslar arasında bağ kurulabilir.

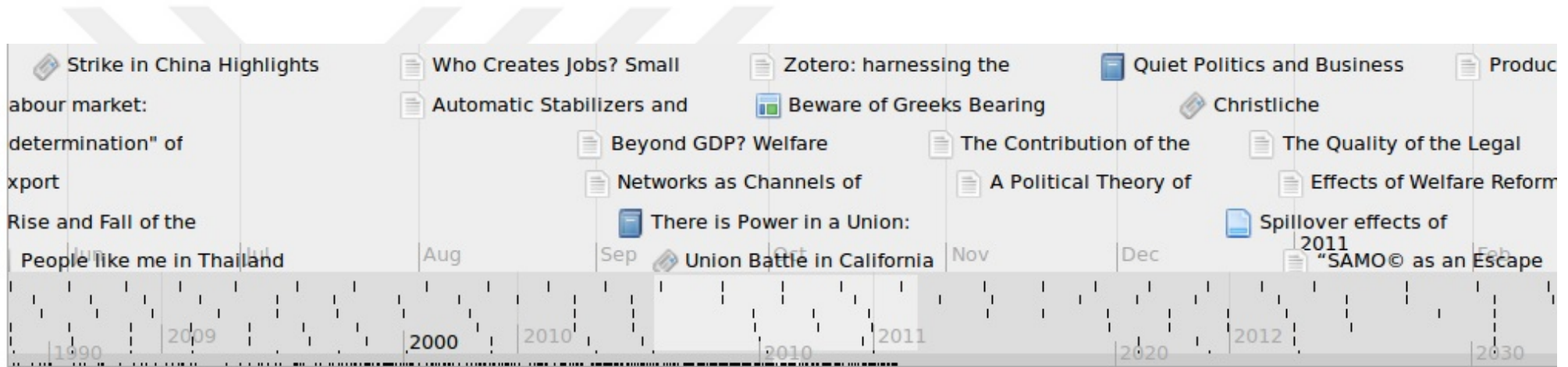
Kütüphanenin liste bölümünde sağa tıklandığında aşağıdaki menü seçenekleri sunulmaktadır (zotero.org, 2019j).

Resim 2-78 Zotero Kütüphane Liste Bölümü Sağ Tık Menü Seçenekleri

2.1.24.1. Zotero Zaman Çizelgesi

Zaman çizelgesi, seçilen koleksiyondaki materyallerin yayımlandığı, eklendiği ve değişiklik yapıldığı tarihe göre rapor sunar. Üç şerit halinde hazırlanan çizelge gün, ay, yıl, on yıl, yüz yıl ve bin yıl aralıklarıyla grafiksel materyal öbeği oluşturur (zotero.org, 2019k).

Filter:

Highlight:

Jump to Year:

First Band:

Second Band:

Third Band:

Date Type:

Timeline Height:

Resim 2-79 Zotero "Zaman Çizelgesi Özelliği"

2.1.24.2. Referans Kütüphanesinin Paylaşılması

Zotero kütüphanesi altında oluşturulan gruplar paylaşılabilirler. Referans grubunun paylaşılabilmesi kişi sayısı ile ilgili bir sınır yoktur.

Paylaşılabilir referans grubu ayarları için Zotero.org internet sitesinde kullanıcı hesabında oturum açtıktan sonra, yeni grup oluştururken paylaşım ve grup ayarları yapılabilir. Kullanıcılar Zotero.org sitesinde gruplarda arama yaparak veya gönderilen davetlerle referans grubuna erişilebilir. Grup üyelerinin referanslar üzerindeki okuma-yazma yetkisi Zotero.org grup ayarlarından değiştirilebilir (zotero.org, 2019a).

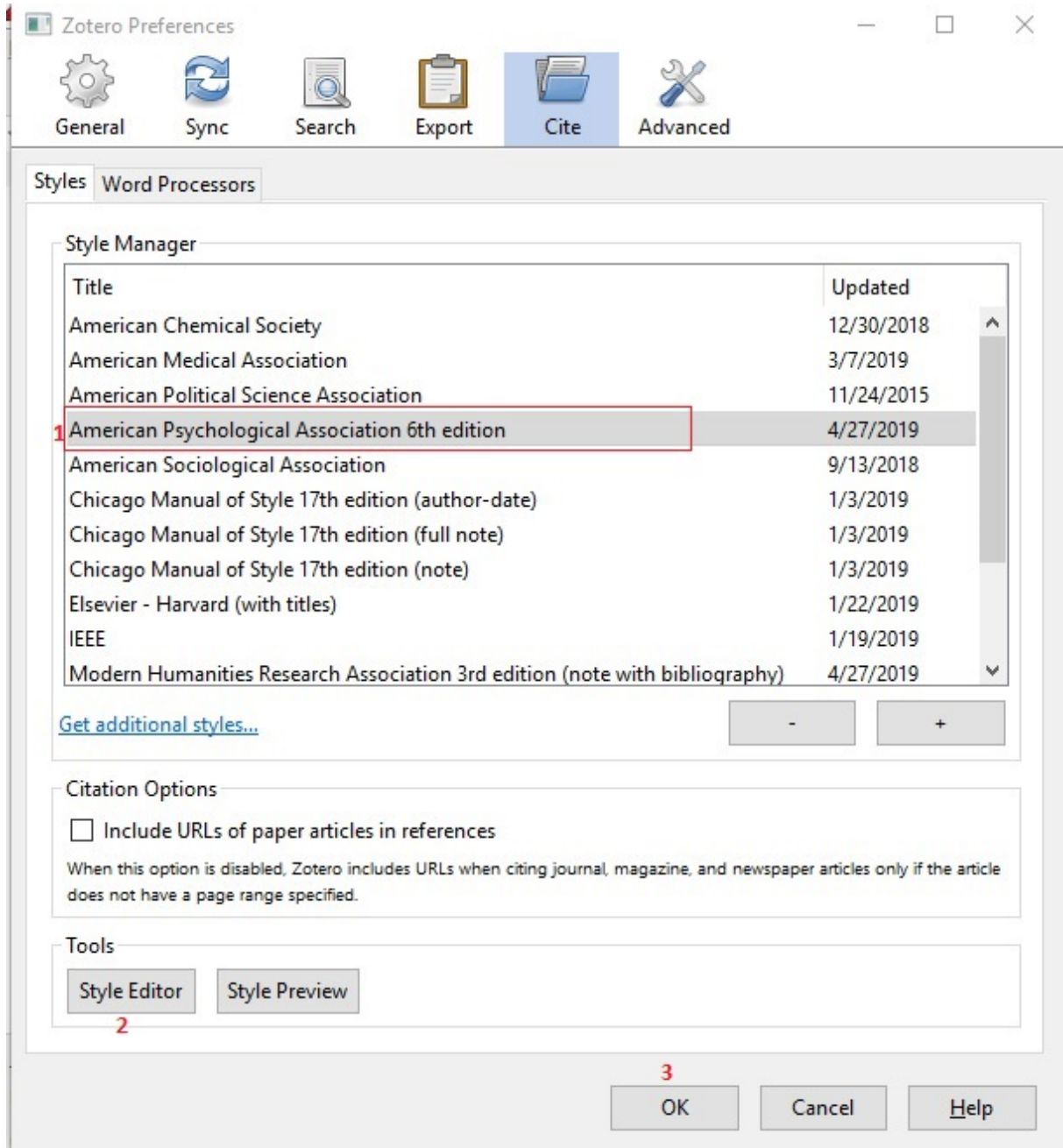
2.1.25. Atıf Çıktı Stili Oluşturmak Ve Değişiklik Yapmak

Zotero, atıf ve kaynakça oluşturulabilmesi için çok kullanılan atıf çıktı stillerini program bünyesinde barındırır. Tüm bu stiller, Mendeley, Papers ve diğer birçok program tarafından desteklenen bir format olan Citation Style Language (CSL) ile yazılmıştır (zotero.org, 2019b).

Zotero programındaki kullanılacak, github.com internet sitesi üzerindeki 9000'in üzerinde CSL atıf çıktı stili formatı bulunmaktadır (citationstyles.org, 2019).

Zotero'da kolay bir şekilde kaynakça oluşturmak için, Zotero programı kütüphanesinden seçilen referansların, çalışmada kaynakça oluşturulmak istenen yere sürüklenmesidir.

Eğer atıf yapılmak isteniyorsa, atıf yapılmak istenen kaynaklar Zotero programından seçilmeden önce shift tuşu seçilir ve atıf yapılmak istenilen yere sürüklenir.

Resim 2-80 Zotero Atf Sitili Seçim Menüsü

Resim 2-80'de, 1 numaralı işaretin olduğu kısımdan istenen atıf formatı seçilir. 2 numaralı işaretin olduğu *Style Editor* tuşuyla atıf formatında istenen değişiklikler için sitil editör açılır. İşlemler bitirdikten sonra OK tuşu kullanılarak menü seçeneği kapatılır (zotero.org, 2019b).

2.1.25.1. Atıf Çıktı Sitili Düzenleyici

Zotero masaüstü programı bünyesinde atıf sitili düzenleyici editör bulundurmaktadır. Gerekli atıf sitili seçimi ve düzenlemesi buradan yapılabilir.

The image shows the Zotero Style Editor window. The main text area contains the following XML code:

```
<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<style xmlns="http://purl.org/net/xbiblio/csl" class="in-text" version="1.0" demote-non-dropping-particle="never" page-range-format="expanded">
  <info>
    <title>American Psychological Association 6th edition</title>
    <title-short>APA</title-short>
    <id>http://www.zotero.org/styles/apa</id>
    <link href="http://www.zotero.org/styles/apa" rel="self"/>
    <link href="http://owl.english.purdue.edu/owl/resource/560/01/" rel="documentation"/>
  </info>
</style>
```

Below the code, the 'Individual Citations' section shows the citation: (KAPTAN, 2000). The 'Single Citation (with position "first")' section shows the citation: (KAPTAN, 2000). The 'Bibliography' section is partially visible.

Resim 2-81 Zotero Atf Sitili Düzenleyici Editör

RESİM 2-81 ZOTERO ATIF SİTİLİ DÜZENLEYİCİ EDITÖR EKLAN GÖRÜNTÜSÜ AÇIKLAMALARI

- 1-) *Refresh* (Yenile): Yapılan değişikliklere göre biçimlendirmeyi yeniler.
- 2-) *Save As* (Farklı kaydet):, değişiklik yapılan sitil biçimini kaydetmek için kullanılır.
- 3-) *Page* (Sayfa): Sitilde düzenlemesi yapılacak olan referans türü buradan seçilir.
- 4-) “ “ Seçili olan atıfa sayfa numarası girmek için kullanılır.
- 5-) *Suppress Author* (Yazar Adını Göster/Gizle): Yazar adı, görünsün ya da görünmesin ayarlama tuşu.
- 6-) *Citation Position* (Atıf Yeri Belirleme): İlk kez, ikinci kez girilme durumuna göre atıfın biçimini belirlemede kullanılır.
- 7-) Dil seçeneği.
- 8-) Atıf çıktı sitili buradan değiştirilir.
- 9-) Yapılan değişikliklerin sistem kodlarıyla gerçekleştiği editörün bulunduğu alan. Bu kodlar üzerinde elle değişiklikler yapılabilir.
- 10-) Değişiklikler sonucunda oluşan atıf sitilinin ön izlemesinin sunulduğu kısımdır.

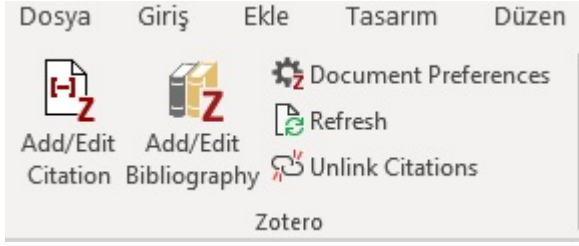
Ayrıca Zotero bir atıf sitili oluşturmak ya da düzenlemek gerektiğinde Zotero editör.citationstyles.org internet sitesinin hizmetini tavsiye etmektedir (zotero.org, 2019b)

2.1.25.2. Atıf Çıktı Sitilinin Paylaşılması

Bilgisayarın yerel adres çubuğuna C:\Users\username\Zotero\styles adresi yazılarak ulaşılan kısımdan, mevcut atıf sitillerine ulaşılabilir. Bu bölümden istenilen atıf sitili kopyalanarak paylaşılabilir (zotero.org, 2019). (Zotero.org, 2019 #28981)

2.1.26. Microsoft Word Eklentisi Ve Özellikleri

Zotero 5.0 programı kurulduktan sonra Microsoft Word programında menü şeridinde aşağıdaki şekilde görünür.

Resim 2-82 Zotero MS Word Eklentisi Menü Seçenekleri

Bu eklentide yer alan menüler ve özellikleri şunlardır:

Add/Edit Citation (Atıf ekleme ve düzeltme): Bu tuş kullanılarak mevcut atıf üzerinde düzeltme yapabilir ya da Zotero kütüphanesindeki referanslardan biri kullanılarak atıf oluşturulabilir.

Add/Edit Bibliography (Kaynakça ekleme düzenleme): Bu tuş kullanılarak çalışmada kullanılan kaynaklara ait kaynakça oluşturulup düzenlenebilir.

Document Preferences (Doküman tercihleri): Çalışmada kullanılmak istenilen atıf sitili, kısaltmaların kullanılıp kullanılmaması tercihi, atıfların güncellenip güncellenmemesi gibi kullanım tercihleri bu menü aracılığıyla yapılır.

Refresh (Yenile): Referanslardaki güncellemeleri, atıf sitilindeki değişiklikleri dikkate alarak gerçekleştirir.

Unlink Citations (Atıfların Bağlantısını Kaldır): Dokümandaki atıfların Zotero programıyla bağlantısını keser (Zotero.org, 2019b).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇOK KULLANILAN WEB TABANLI BİBLİYOGRAFİK YÖNETİM PROGRAMLARINDA KARŞILAŞTIRMALAR, YAPILABİLECEK GELİŞTİRMELER VE ÖNERİLER

3.1. KARŞILAŞTIRMALAR

Programlardan EndNote programının kullanmadan önce eğitim alınması geçici atıf özelliğinin anlaşılması, programın özelliklerinin verimli kullanılması açısından önem arz etmektedir. Mendeley ve Zotero programlarının menü seçenekleri daha az sayıdadır, bu yüzden bu programların özelliklerini kavrayıp anlamak daha kısa zamanda gerçekleşmektedir.

3.1.1. Programlarla İlgili Genel Bilgilerin Karşılaştırılması

	EndNote	Mendeley	Zotero
Programın Üreticisi	Clarivate Analytics, USA	Elsevier, USA	Roy Rosenzweig Center for History and New Media, Georges Mason University, USA
Fiyatı	249 \$ Tekil kullanıcı ücreti.	Ücretsiz/*	Ücretsiz/*
Satın Alma Detayı	Bir seferlik satın alma ile ömür boyu kullanım hakkı elde edilir. Yeni versiyonlar indirimli satın alınabilir.	-	-
İlk Çıkış Tarihi	1988	2008	2006

Tablo 3.1-1 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Genel Bilgilerini Karşılaştırma Tablosu.

*Çevrimiçi depolamayı artırmak için satın alma seçeneği mevcuttur.

3.1.1.1. Sistem Gereksinimlerinin Karşılaştırılması

	EndNote	Mendeley	Zotero
Uyumlu Olduğu İşletim Sistemleri	Windows 7 ve üstü, MacOS 9 ve üstü	Windows 7 ve üstü, MacOS 9 ve üstü, Ubuntu/Debian, Linux	Windows 7 ve üstü, MacOS 9 ve üstü, Linux
Uyumlu Olduğu Kelime İşlemci Programları	Microsoft Word, LibreOffice, Apache Open Office, WordPad, Apple iWorks, Apple TextEdit, Format Paper, Nissus Writer, Mellel	Microsoft Word, LibreOffice	Microsoft Word, LibreOffice
Türkçe Menü Seçeneği	Yok	Yok	Var

Tablo 3.1-2 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Sistem Gereksinimlerini Karşılaştırma Tablosu

3.1.1.2. Programların Genel Görünümünün Karşılaştırılması

Programların genel görünümü aşağıdaki şekilde görüldüğü gibidir.

Şekil 3-1 Çok Kullanılan Web Tabanlı Bibliyografik Yönetimi Programlarının Ortak Görünüşü

	EndNote	Mendeley	Zotero
Kütüphane Kullanım Modları	Local Library Mode, Online Search Mode(Temporary Library), Integrated Library & Online Search Mode	Library As Citation, Library As Table	Sadece açılırken gelen kullanım modu sunulmaktadır.
*Program Açılış Ekranındaki Kısayol Tuş Sayısı	24	9	10
Program Açılış Ekranındaki Kısayol Tuşlarının İsimleri	Local Library Mode, Online Search Mode, Integrated Library & Online Search Mode, Bibliographic Output Style, Copy To Local Library, New Reference, Online Search, Import, Export, Find Full Text, Open Link, Open File, Insert Citation, Format Bibliography, Go To Word Processor, Sync Library, Share Library, Activity Feed, Help, Quick Search, Show/Hide Search Panel, Options, Match Case, Match Words	Import Additional Documents to the current collection, create a new folder, remove the current folder, recommend related docements, Synchronize your library with Mendeley Web, Open the online help guide for Mendeley, Search, Your Profie, Literature Search	New Collection, New Library, New Item, Add Item(s) by Identifier, New Note, Add Attachment, Advanced Search, All Fields & Tags Search, Locate, Syncs with zotero.org

Program Açılış Ekranında Referanslara Ait Arama Filtrelerinin Gösterilmesi	Yok	Sol alt köşede var. Yazar, yayın, etiket, anahtar kelime filtreleri.	Sol alt köşede var. Etiketlere göre arama filtresi.
Programı Oluşturan Bölümler	<p>1- Menü seçenekleri, kısayol tuşları arama kutusu.</p> <p>2- Referans kütüphanesi bölümleri.</p> <p>3- Referansların liste görünümü.</p> <p>4- Referansların ön izlemesi bölümü</p>	<p>1- Menü seçenekler, kısayol tuşları arama kutusu.</p> <p>2- Referans kütüphanesi bölümleri.</p> <p>3- Referansların liste görünümü.</p> <p>4- Referansların ön izlemesi bölümü</p>	<p>1- Menü seçenekler, kısayol tuşları arama kutusu.</p> <p>2- Referans kütüphanesi bölümleri.</p> <p>3- Referansların liste görünümü.</p> <p>4- Referansların ön izlemesi bölümü</p>

Tablo 3.1-3 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Genel Görünümünü Karşılaştırma Tablosu

*Program ilk açıldığında görünen kısayol tuşları kastedilmektedir.

3.1.1.3. Menü Seçeneklerinin Karşılaştırılması

	EndNote	Mendeley	Zotero
Programların Birbirinden Farklı İşlevleri Olan Menü Seçenekleri Sayısı	16	8	3
Programların Birbirinden Farklı İşlevleri Olan Menü Seçeneklerinin İsimleri	PDF Handling, Compressed Library, Find and Replace, Import Filters, Connection Files, Web of Science (View Related Records, Create Citation Reports), Show/Hide Selected Reference, Records Summary, Create Smart Group, Manuscript Matcher, Go To Word Processor, Term Lists, Sort Library, Library Summary, Manuscript Template, Arrange Icons	Watch Folder, Rename Document Files, Library as Citation, Show Document Details, Invite Colleagues, Install Web Importer, Install/Uninstall MS Word Plugin, Reset Mendeley Desktop	Create Timeline, Install Browser Connector, MS Word/LibreOffice AddOn

Tablo 3.1-4 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Menü Seçeneklerini Karşılaştırma Tablosu

3.1.2. Referans Girişi Özelliklerinin Karşılaştırılması

	EndNote	Mendeley	Zotero
Tanımlanabilen Referans Türü Sayısı	48	20	38
Tanımlanabilen Referans Türü İsimleri	Aggregated Database, Ancient Text, Artwork, Audiovisual Material, Bill, Blog, Book, Book Section, Case, Catalog, Chart or Table, Classical Work, Computer Program, Conference Paper, Conference Proceedings, Dataset, Dictionary, Discussion Forum, Edited Book, Electronic Article, Elektronik Book, Electronic Book Section, Encyclopedia, Equation, Figure, Film or Broadcast, Generic, Government Document, Grant, Hearing, Interview, Journal Article,	Bill, Book, Book Section, Case, Computer Program, Conference Proceedings, Encyclopedia Article, Film, Generic, Hearing, Journal Article, Magazine Article, Newspaper Article, Patent, Report, Statute, Television Broadcast, Thesis, Web Page, Working Paper.	Artwork, Audio Recording, Bill, Blog Post, Book, Book Section, Case, Computer Program, Conference Paper, Dictionary Entry, Document, E-Mail, Encylopedia Article, Film, Forum Post, Hearing, Instant Message, Interview, Journal Article, Letter, Magazine Article, Manuscript, Map, Newspaper Article, Patent, Podcast, Presentation, Radio Broadcast, Report, Statute, Thesis, TV Broadcast, Video Recording.

	<p>Legal Rule or Regulation, Magazine Article, Manuscript, Map, Multimedia Application, Music, Newspaper Article, Online Database, Online Multimedia, Pamphlet, Patent, Personal Communication, Podcast, Press Release, Report, Serial, Social Media, Standard, Statute, Television Episode, Thesis, Unpublished Work, Web Page</p>		
<p>Kitap Referans Türünü Girmek İçin Tanımlanabilen Bilgi Alanı Sayısı</p>	45	45	25
<p>Kitap Referans Türünü Girmek İçin Tanımlanabilen Bilgi Alanları İsimleri</p>	<p>Rating, Author, Year, Title, Series Editor, Series Title, Place Published, Publisher, Volume, Number of Volumes, Series Volume, Number of Pages, Pages, Editor,</p>	<p>Authors, Year, Pages, Abstract, Tags, Author Keywords, City, Edition, Editors, Publisher, URL, Catalog IDs (DOI, ISBN), Files, Other</p>	<p>Title, Author, Abstract, Series, Series Number, Volume, # of Volumes, Edition, Place, Publisher, Date, # of Pages, Language, ISBN, Short Title, URL,</p>

	Edition, Date, Type of Work, Translator, Short Title, Abbreviation, ISBN, DOI, Original Publication, Reprint Edition, Issue, Title Prefix, Reviewer, Accession Number, Call Number, Label, Keywords, Abstract, Notes, Research Notes, URL, File Attachments, Author Adresse, Figure, Caption, Access Date, Translated Author, Translated Title, Name of Database, Database Provider, Language	Settings (Unpublished work)	Accessed, Archived, Loc. In Archive, Library Catalog, Call Number, Rights, Extra, Date Added, Modified
Dergi Makalesi Referans Türünü Girmek İçin Tanımlanabilen Bilgi Alanı Sayısı	43	45	26
Dergi Makalesi Referans Türünü Girmek İçin Tanımlanabilen Bilgi Alanı İsimleri	Rating, Author, Year, Title, Journal, Volume, Part/Supplement, Issue, Pages, Start Page, Errata, Epub	Title, Authors, Journal, Year, Volume, Issue, Pages, Abstract, Tags, Author Keywords, URL,	Title, Author, Abstract, Publication, Volume, Issue, Pages, Date, Series, Series Title, Series

	Date, Date, Type of Article, Short Title, Alternate Journal, ISSN, DOI, Original Publication, Reprint Edition, Reviewed Item, Legal Note, PMID, NIHMSID, Article Number, Accession Number, Call Number, Label, Keywords, Abstract, Notes, Research Notes, URL, File Attachments, Author Address, Figure, Caption, Access Date, Translated Title, Name of Database, Database Provider, Language	ArXiv ID, DOI, PMID, Files, Application Number, Chapter, Citation Key, City, Code, Country, Date Accessed, Day, Department, Edition, Editors, Genre, Institution, ISSN, ISBN, Language, Legal Status, Medium, Month, Owner, Publisher, Reprint Edition, Revision Number, Series Editor, Series, Short Title, Type of Work, Translators, Type	Text, Journal Abbr, Language, DOI, ISSN, Short Title, URL, Accessed, Archive, Library Catalog, Call Number, Rights, Extra, Date Added, Modified
Referans Bilgileri Tanımlama Form Alanlarını Göster/Gizle Özelliği	Var	Var	Yok
Açılış Ekranından Tanımlayıcılarla (ISBN, DOI vb.) Referans Ekleme	Online Search Kısayol Tuşu ve sonrasında veri tabanı ismi seçilerek arama yapılabilir.	Mendeley Search ve LookUp üzerinden tek tıklamayla; ISBN, ISSN, PMID, ArXiv ID, DOI	Add Items by Identifier üzerinden tek tıklamayla; ISBN, ISSN, PMID, ArXiv ID, DOI bilgileriyle ekleme imkanı vardır.

		bilgileriyle ekleme imkanı vardır.	
Tanımlayıcılarla (ISBN, DOI vb.) Referans Ekleme İçin Yararlanılan Kaynaklar	4155 adet bağlantı dosyasına sahip kaynaktan herhangi biri seçilerek arama yapılabilir. Bu kaynaklara erişim için abonelik gerekebilir.	Mendeley Web Katalog	ISBN'ler için Kongre Kütüphanesi ve WorldCat, DOI'ler için CrossRef'i, PubMed ID'ler için NCI PubMed
Yeni Referans Ekleme Penceresinde Sunulan Kısayol Tuş Sayısı	26	Programın ana sayfasındaki kısayol tuşları kullanılabilir. Yeni referansa özel kısayol tuşu bulunmamaktadır.	Programın ana sayfasındaki kısayol tuşları kullanılabilir. Yeni referansa özel kısayol tuşu bulunmamaktadır.
Yeni Referans Ekleme Penceresinde Sunulan Kısayol Tuş İsimleri	Find Reference Updates, Open Link, Open File, Run Spell Check, Mark As Read, Attach Figure, Format Bibliography, Go To Wordprocessor, Font, Size, Bold, Italics, Underline, Plain, Super Script, Sub Script, Symbol Font, Change Case, View Source Record, View	Yok	Yok

	Related Records, Layout PDF Panel, Close PDF, Save PDF, Print, E-Mail PDF, Yukarı Ok, Aşağı Ok		
Referans Girişinde Ön Tanımlı Liste Oluşturma/Düzenlene	Var, Adı Term List. Liste dışarıya/içeriye aktarılabilir ve düzenlenebilir.	Tanım Listesi, yapılan girişlerden oluşmakta ve programın kendi veri tabanında bulunmaktadır. Düzenlenebilir Tanım Listesi özellği bulunmamaktadır.	Tanım Listesi, yapılan girişlerden oluşmaktadır. Düzenlenebilir Tanım Listesi özellği bulunmamaktadır.
Referanslara Özel Sistem Numarası Verme	Records Number özellği var. Bu numara sistem tarafından verilir, değiştirilemez. Geçici atıflarda ve kütüphanede kullanılır.	Sistem otomatik numara vermemektedir.	Sistem otomatik numara vermemektedir.
İlave Özellikler	Temporary Citation (Geçici atıf özelliği). Bu atıflara otomatik olarak Records Number veya istediğiniz herhangi bir referans bilgisi eklenir. Kalıcı atıf	-	Zaman Çizelgesi: seçilen dermedeki eserlerin yayımlandığı, eklendiği ve düzenlendiği tarihe

	haline getirildiğinde eklenen geçici bilgiler silinir.		göre raporlamasını sağlar.
--	--	--	----------------------------

Tablo 3.1-5 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Referans Girişi Özelliklerini Karşılaştırma Tablosu

3.1.2.1. Programa Referans Kaydetme Yöntemlerinin Karşılaştırılması

	EndNote	Mendeley	Zotero
Veri Tabanlarından Referansları İndirme	Var	Var	Var
Çevrimiçi Veri Tabanlarından RIS Formatındaki Referansları İçeriye Aktarma	Var	Var	Var
Programın Menüleri Aracılığıyla Referansları İçeriye Aktarma Özellikleri	Import, EndNote Connections(Online Search), Manuscript Matcher, Find Reference Updates, Web Sitesi/Mobil Uygulama ile Senkronizasyon, Dışarıdan referans dosyası aktarma.	Import, Literature Search, Recommend Related Documents, Update Details, LookUp (ArXiv ID, DOI, PMID). Web Sitesi/Mobil Uygulama ile Senkronizasyon, Dışarıdan referans dosyası aktarma., Dışarıdan referans dosyası aktarma. (Mendeley Suggest sadece web üzerinden)	Import, Add Item(s) by identifier, Web Sitesi/Mobil Uygulama ile Senkronizasyon, Dışarıdan referans dosyası aktarma., Dışarıdan referans dosyası aktarma.
Dahili Çevrimiçi Arama,	EndNote Connections (Online Search) (4155	Literature Search, Recommend	Add Item(s) by identifier

Güncelleme Özellikleri	adet bağlantı dosyası), Manuscript Matcher, Find Reference Updates,	Related Documents, Update Details, LookUp (ArXiv ID, DOI, PMID).	
Dahili Çevrimiçi Arama, Güncelleme Yapılırken Kullanılan Veri Tabanı İsimleri	Web of Science ve Pubmed'i de içeren 4155 adet veri tabanı. Bu veri tabanları connection files aracılığıyla çalışmaktadır. Bazı veri tabanları ücretli abonelik gerektirir.	Mendeley Web Katalog	ISBN'ler için Kongre Kütüphanesi ve WorldCat, DOI'ler için CrossRef'i, PubMed ID'ler için NCI PubMed
Dahili Çevrimiçi Arama, Kaynak Güncelleme Yapılırken Kullanılan Kaynakların Sayıları	4155 adet bağlantı dosyası.	1	5
Eklene Bir Referansın Bilgilerini Tek Tuşla Güncelleme, Düzeltme	Var: Find Reference Updates	Var: Update Details, LookUp (ArXiv ID, DOI, PMID)	Yok, onun yerine PDF'ler için: Retrieve Metadata. View Online
Web Tarayıcısı Eklentisiyle Çevrimiçi Referans İndirme	Var, Capture EndNote Reference	Var, Import to Mendeley	Var, Zotero Connector

PDF Dosyalarını Sürükle Bırak Yoluyla Referans Ekleme	Var	Var	Var
Haber Kaynaklarını İzleyerek Onlardan Referans Ekleme (Feed, RSS)	Yok, fakat Web of Science internet sitesinden istenilen konuda Alert oluşturulabilir.	Yok	Var, RSS listelerden, gruplardan otomatik veri aktarma.
Web Senkronizasyon Özelliği ve Kapsamı	Var, Referanslar ve dosya ekleri.	Var, Referanslar ve dosya ekleri.	Var, Referanslar ve dosya ekleri.
Web Senkronizasyonu Dosya Barındırma Alanı	Sınırsız	2GB	300MB
İlave Özellikler	Web of Science Alerts	-	-

Tablo 3.1-6 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarına Dışarıdan Referansları Kaydetme Yöntemlerini Karşılaştırma Tablosu

3.1.2.1.1. Web Tarayıcı Eklentilerinin Karşılaştırılması

	EndNote	Mendeley	Zotero
Web Tarayıcı Eklentisi İsimleri	Capture EndNote Reference	Import to Mendeley	Zotero Connector
Library of Congress'ten İçeri Aktarma	Var, eser adı ve yazar adı ve url bilgileri aktarılabilir.	Var, eser adı, yazar adı, yayın tarihi, ISBN ve web site url bilgileri aktarılabilir.	Eser adı, yazar adı, yayın yeri, yayın tarihi, sayfa sayısı, katalog linki, yer numarası gibi bilgiler başarıyla aktarılmıştır.
Library of Congress'ten Çoklu İçeri Aktarma	Yok	Yok	Yok
toplukatalog.gov.tr'den İçeri Aktarma	Yok, sadece web sayfası olarak kaydedilebilir.	Var, Import To Mendeley Web tarayıcı eklentisiyle. (Eser Adı, Yazar Adı, Yayın Yılı, ISBN, bilgileri eklenti aracılığıyla aktarılabilir.)	Var, Zotero Connector tarayıcı eklentisiyle. (Eser Adı, Yazar Adı, Yayın Yılı, ISBN, bilgileri eklenti aracılığıyla aktarılabilir.)
toplukatalog.gov.tr'den Çoklu/Tekli İçeri Aktarma	Yok	Var	Var

Tablo 3.1-7 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Web Tarayıcı Eklentilerini Karşılaştırma Tablosu

3.1.2.1.2. İçeri Aktarma Menü Seçeneğiyle Referansları Kütüphaneye Kaydetme zelliklerinin Karşılaştırılması

	EndNote	Mendeley	Zotero
Programa Dışarıdan Referans Olarak Aktarılabilen Dosya Tr İsimleri	EndNote Library, EndNote Import, Refer/BibIX, Tab Delimited, Reference Manager (RIS), ISI-CE, Multi-Filter, EndNote generated XML, Other Filters, Connection Files formatları (4155 adet)	BibTeX(*.bib), EndNote XML, RIS(Research Information Systems(*.ris), Zotero Library (zotero.sqlite)	Zotero RDF, CSL JSON, MODS(Meta Veri Nesnesi Açıklama Şeması), BibTex, RIS, Refer/BibiX, Unqualified Dublin Core RDF, EndNote XML, XML Content Object, Web of Science Tagged, Medline/nbib.
Programa Dışarıdan Referans Olarak Aktarılabilen Dosya Türü Sayısı	10	4	11

Tablo 3.1-8 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının İçeri Aktarma Menü Seçeneğiyle Referansları Kütüphaneye Kaydetme zelliklerini Karşılaştırma Tablosu

3.1.2.1.3. Pdf Dosyalarını Referans Olarak Kaydetme Özelliklerinin Karşılaştırılması

	EndNote	Mendeley	Zotero
PDF Dosyalarını Sürükle Bırak Olarak Yöntemiyle İçeri Aktarma	Var	Var	Var
PDF Dosyalarından Künye Bilgilerini Tanımlama	Künye bilgileri tanımlama çok zayıf. Örnek işlem inceleme bölümünde mevcuttur.	Künye bilgileri tanımlama çok başarılı. Örnek işlem inceleme bölümünde mevcuttur.	Künye bilgileri tanımlama kısmen başarılı. Örnek işlem inceleme bölümünde mevcuttur.
Masaüstündeki PDF Klasörünü Senkronizasyon ile İçeri Aktarma	Var, PDF Handling PDF Auto Import	Var, Watch Folder özelliği	Yok
Masaüstündeki PDF Dosya İsimlerini Künye Bilgilerine Göre Düzenleme, Yeniden İsimlendirme	Var PDF Handling Auto Renaming	Var, File Organizer	Yok

Tablo 3.1-9 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının PDF Dosyalarını Kütüphaneye Kaydetme Özelliklerini Karşılaştırma Tablosu

3.1.3. Kaynak Önerme Özelliklerinin Karşılaştırılması

	EndNote	Mendeley	Zotero
Benzer Kaynak Önerme Özelliği	Manuscript Matcher, View Related Records,	Recommend Related Docements, Mendeley Suggest	Yok
Kaynak Önerisi Yaparken Kullanılan Veri Tabanları	Web of Science	Mendeley Web Katalog	-
İlave Özellikler	Journal Citation Reports, Create Citation Report	-	-

Tablo 3.1-10 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Kaynak Önerme Özelliklerini Karşılaştırma Tablosu.

3.1.4. Referans Kütüphanesini Düzenleme, Paylaşma Özelliklerinin Karşılaştırılması

	EndNote	Mendeley	Zotero
Kütüphane Kullanım Modları	Local Library Mode, Online Search Mode (Temporary Library), Integrated Library & Online Search Mode	Library As Citation, Library As Table	-
Kütüphanede Grup ve Alt Grup Oluşturma	Var	Var	Var
Akıllı Grup Oluşturabilme	Var, girilen anahtar kelimelere göre referansları otomatik gruplara atama.	Yok	Yok
Kütüphanede Hazır Gelen Bölümler	Showing References, Configure Sync, Recently Added, Unfiled, Trash, Unfiled Groups, My Groups, Find Full Text	All Documents, Recently Added, Recently Read, Favorites, Needs Review, My Publications, Unsorted, Groups, Trash	My Publications, Duplicate Items, Unfiled Items, Trash, Group Libraries, Feeds
Referans Kütüphane Listesinde Değiştirilebilen İşaretler, Simgeler	Okundu/Okunmadı, 5 Yıldız Kadar Yıldız Derecelendirmesi, Referansı Göster/Gizle	Okundu/Okunmadı, Favori/Favori Değil, Bakılacak/Bakıldı	Yok
Referans Kütüphane	Var	Yok	Var

Listesinde Görüntülenen Künye Bilgi Türlerini Değiştirme, Ekleme			
Referans Kütüphanesini Başkalarıyla Paylaşabilme	Var	Var	Var
Paylaşılan Kütüphanedeki Kullanıcı İşlemlerini Görme	Var, Activity Feed	Yok	Yok
Web Senkronizasyon Özelliği ve Kapsamı	Var, Referanslar ve dosya ekleri.	Var, Referanslar ve dosya ekleri.	Var, Referanslar ve dosya ekleri.
Web Senkronizasyonu Dosya Barındırma Alanı	Sınırsız	2GB/**/**	300MB/*

Tablo 3.1-11 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Referans Kütüphanesini Düzenleme, Paylaşma Özelliklerini Karşılaştırma Tablosu

*Çevrimiçi depolamayı artırma için satın alma seçeneği mevcuttur. (<https://www.mendeley.com/reference-management/premium>)

**5GB çevrimiçi depolamaya sahip Mendeley (MIE) Tubitak EKUAL tarafından bütün üniversite kütüphaneleri için satın alınmaktadır (cabim.ulakbim.gov.tr, 2019).

3.1.5. Atıf Çıktı Sitili Oluşturma, Değişiklik Yapma Özelliklerinin Karşılaştırılması

	EndNote	Mendeley	Zotero
Dahili Atıf Çıktı Sitili Düzenleyici Araç	Var, Adı: Style Manager	Yok, cs1.mendeley.com/visualEditor/ adresindeki editör önerilmektedir.	Var, Adı: Style Editör
Sitil Editörleri Özellikleri	Yeni Sitil Oluşturma, Düzenleme	Yeni Sitil Oluşturma, Düzenleme	Yeni Sitil Oluşturma, Düzenleme
Dışarıdan Atıf Sitili İçeriye Aktarma	Var	Var	Var
Dışarıdan Aktarılabilen Atıf Sitili Formatları	.ens formatlı dosyalar	.csl formatındaki dosyalar.	.csl formatındaki dosyalar
Hazır Bulunan Yaklaşık Atıf Sitili Sayısı	7017*	9000**	9000**

Tablo 3.1-12 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Dipnot, Atıf, Kaynakça, Çıktı Sitili Oluşturma, Değişiklik Yapma Özelliklerini Karşılaştırma Tablosu.

* <https://endnote.com/downloads/styles/>

** <https://editor.citationstyles.org/searchByName/>

3.1.6. Microsoft Word Eklentilerinin Karşılaştırılması

	EndNote	Mendeley	Zotero
MS Word Eklentisinde Yer Alan Menüler	Insert Citation (Citation, Selected Citation, Figure, Note), Edit Manage Citations, Edit Library References, Style, Update Citations and Bibliography, Convert Citations and Bibliography (Convert to Unformatted Citations, Convert to Plain Text, Convert Reference Management Citations to EndNote, Convert Word Citations to EndNote), Categorize (Group References by Custom Categories, Configure Categories...), Instant Formatting is On/Off (Configure Instant Formatting...), Export to EndNote(Export Traveling Library, Export Word Citations, Export Word Master List), Manuscript Matcher, Preferences, Help Cite While You Write	Insert Citation, Undo, Refresh, Export as (Compatible with LibreOffice, Without Mendeley Fields), Insert Bibliography, Open Mendeley, Style	Add/Edit Citation, Add/Edit Bibliography, Document Preferences, Refresh, Unlink Citations

MS Word Atıflarını Kendi Atıf Türüne Çevirme	Var	Yok	Yok
Kelime İşlemciden Referans Yönetim Programını Açma Tuşu	Var, Go to EndNote	Var, Open Mendeley	Yok
Programla Bağlantılı Atıfları Sade Metne Çevirme	Var, Convert Citations and Bibliography-Convert to Plain Text	Var, Export as- Without Mendeley Fields	Var, Unlink Citations

Tablo 3.1-13 Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının Microsoft Word Eklentisi Özelliklerini Karşılaştırma Tablosu

SONUÇ - YAPILABİLECEK GELİŞTİRMELER VE ÖNERİLER

Bu çalışmada Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim programları sistematik bir şekilde ele alınıp incelenmiş, teknik terimleri ve özelliklere dair detaylı açıklamalarda bulunmuş ve karşılaştırılmıştır. Bu işlemler neticesinde ve bilhassa karşılaştırmalar bölümündeki özellikleri kıyaslayan tablolar vasıtasıyla, programların yetenekleri ve birbirine karşı güçlü ve zayıf yanları ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bir programda olup diğerinde olmayan özellikler belirlenmiş ve diğer programlar tarafından değerlendirilip eklenilmesine yönelik öneriler sunulmuştur. Bu veriler kullanılarak ideal bir web tabanlı bibliyografik yönetim programı ortaya çıkartmak için daha ileri düzeyde çalışmalar yapılabilir. Program geliştiriciler ve bu programlar hakkında detaylı bilgi sahibi olmak isteyenler bu özelliklere göre değerlendirme tablolarını kullanabilirler.

İncelediğimiz programlardan EndNote programı, Mendeley ve Zotero'ya göre oldukça fazla özelliğe sahiptir. Fakat buna karşın bu üç programda da bir bilim dalına yönelik bir özel menü, kısayol tuşu görülememiştir. EndNote dahili yeni referans ekleme editöründe üslü sayı girmeyi, sayılara taban sayısı girmeyi sağlamaktadır. Ama bu özellikler daha özel olarak şekillendirilebilir. Örneğin programlarda Sosyal Bilimler Modu, Fen Bilimleri Modu şeklinde farklı Modlar geliştirilerek bu alanlarda ihtiyaç duyulabilecek menü seçenekleri eklenebilir. Yapılan Mod seçimine göre kullanılacak olan tuşlar görüntülenirken, seçimle alakalı olmayan kısayollar, menü seçenekleri gizlenebilir. Bu daha az tuş arasından ihtiyaç olan tuşlara daha kolay ulaşım sağlar, göz yorulmasını azaltır ve programı sadeleştirir.

Local Library Mode, Online Search Mode, Integrated Library & Online Search Mode, Activity Feed, Match Case, Match Words EndNote programında bulunan ve diğer programlarda olmayan kısayol tuşlarıdır.

Compressed Library, Find and Replace, Import Filters, Connection Files, Web of Science(View Related Records, Create Citation Reports), Show/Hide Selected Reference, Records Summary, Create Smart Group, Manuscript Matcher, Go To Word Processor, Term Lists, Sort Library, Library Summary, Manuscript Template, Arrange Icons Menüleri EndNote programında bulunan işlevsel menülerdir.

Mendeley ve Zotero'da bulunan *Mendeley Search* ve *Add Items by Identifiers* özellikleri, açılış ekranında arama yaparak referans ekleyebilen çok pratik ve önemli

özelliklerdendir. Bu özellik EndNote'ta da bulunmasına karşın aynı özelliğe EndNote'ta ulaşmak için: *Online Search* kısayol tuşu ve veri tabanı bağlantısının seçilmesi gerekmektedir.

EndNote programında bulunan referans türü sayısı Mendeley ve Zotero programından fazladır.

EndNote ve Mendeley programlarındaki referans tanımlama alanı sayısı Zotero programından fazladır.

Yeni referans oluşturma penceresinde EndNote programında birçok kısayol sunulmaktadır. Bunlar: *Find Reference Updates, Open Link, Open File, Run Spell Check, Mark As Read, Attach Figure, Format Bibliography, Go To Wordprocessor, Font, Size, Bold, Italics, Underline, Plain, Super Script, Sub Script, Symbol Font, Change Case, View Source Record, View Related Records, Layout PDF Panel, Close PDF, Save PDF, Print, E-Mail PDF, Yukarı Ok, Aşağı Ok*. Bu kısayol tuşları kullanıcının işlemlerini oldukça kolaylaştıran ve diğer programların yeni referans penceresinde bulunmayan işlevsel tuşlardır. Menü seçeneklerinin işlevleri inceleme bölümünde anlatılmıştır.

EndNote *Term List* özelliği referansları elle girmeyi oldukça hızlandıran ve kolaylaştıran bir özelliktir. Ana bilim dalına göre eser adı, yazar adı, yayıncı, dergi adı listeleri hazırlanıp kullanıcıya ayrıca sunulabilir. Kullanıcı bu hazır listelerden ihtiyacı olanı alıp programa ekleyerek, elle referans girişlerini daha pratik hale getirebilir. Mendeley ve Zotero programlarında bulunmamaktadır.

Türlerine göre referanslar için tanımlanması gereken bilgiler bu çalışmada “Üçüncü Bölüm 3.2.2.1.1 REFERANS BİLGİLERİNİ EL İLE GİRMEK” kısmında belirtilmiştir. İncelenen programlarda referans tanımlama bilgisi eksik ya da hatalı olduğunda uyarı ya da işaret verebilecek herhangi bir özellik bulunmamaktadır.

Programlar, eksik tanımlama bilgisi bulunduğunda bu referansa atıf yapılmasını engellemelidir. Aksi takdirde atıf eksik bilgiyle oluşturulmaktadır. Bu durum hazırlanan tez ve makalenin reddedilmesi sebebiyle büyük zaman kaybına yol açar. Bu referanslar kütüphane listesinde farklı bir renkle listelenebilir.

Çevrimiçi veri tabanlarının çoğu EndNote, Mendeley, Zotero programları için direkt aktar tuşuna sahiptir.

EndNote programını inceleme ve karşılaştırma bölümünde belirtildiği gibi 4155 veri tabanı ve kütüphaneyi tarayabilen bağlantı dosyasına sahiptir. Bu bağlantı dosyaları sayesinde program dışına çıkmadan arama yapmak ve içeriye referans künye bilgilerini aktarmak mümkündür. Mendeley programında referans künye bilgilerinin taranması ve güncellenmesi için sadece Mendeley tarafından oluşturulan Mendeley Web Catalog bulunmaktadır. Zotero programında ise ISBN'ler için Kongre Kütüphanesi ve WorldCat, DOI'ler için CrossRef'i, PubMed ID'ler için NCI PubMed kullanılmaktadır. Bakıldığında EndNote programının referans arama veri tabanı kapsamı diğer iki programa göre oldukça fazladır.

Programlara veri tabanları, web tarayıcı eklentileri, pdf dosyaları vb. özellikler vasıtasıyla bilgi aktarmak çok hızlı ve pratik bir şekilde yapılabilmektedir. Yalnız burada bilgilerin doğruluğunun kontrolüne olan ihtiyaç atlanmamalıdır. Bilgi sağlayıcılar tarafından bilgilerin hepsi bazen bir alana girilmekte, bazen de hatalı verilebilmektedir. Bu yüzden dışarıdan aktarılan referans bilgilerinin kontrolü gerekmektedir (Kali, 2016: 5).

Zotero programını RSS güncelleme listelerinden referans bilgilerini düzenli kontrol ederek içeriye aktarabilmektedir. Bu özellik EndNote ve Mendeley programlarında bulunmamaktadır. EndNote Web of Science internet sitesi üzerinden *Alert* hizmeti vermektedir. Bu özellik ile aranılan konuda bir yayın yapıldığında kullanıcıya e-posta vasıtasıyla bilgilendirme yapılmaktadır.

Web sitelerindeki arama sonuçlarında aktarım yapılırken, yayınevi bilgisi, ISBN bilgisi her zaman aktarılamamaktadır. Veri tabanları haricindeki web sitelerinden PDF, kitap, makale vb. referansların künye bilgilerinin tamamının aktarılabilmesi için geliştirmeye ihtiyaç bulunmaktadır.

Türkiye çapında kütüphane materyallerine ait tarama hizmetini sunan ve çok kullanılan bir hizmet olan toplukatalog.gov.tr web sitesinden içeri aktarma yapılması önemli bir husustur. Programların bu siteden aktarım sağlanması büyük bir kullanıcı kitlesinin referans kaydı işlemini hızlandırıp kolaylaştıracaktır.

EndNote programını toplukatalog.gov.tr internet sitesinden *Capture EndNote Reference* web tarayıcı eklentisiyle kitap referans türünü aktaramamaktadır. Toplukatalog web adresi EndNote bağlantı dosyaları arasında da bulunmamaktadır. Toplukatalog EndNote tarafından sadece web sitesi olarak referans kütüphanesine eklenebilmektedir. Mendeley ve Zotero'nun

tarayıcı eklentileri ise başarılı bir şekilde kitap referans bilgilerini programa aktarabilmektedirler.

Web tarayıcı eklentisiyle birden fazla referans bilgisini toplukatalog.gov.tr'den aktarma işleminde üç program arasından; *Import to Mendeley*, *Zotero Connector* yapabilmekte, *Capture EndNote Reference* yapamamaktadır.

Toplukatalog.gov.tr'den kitap aktarım işlemleri gibi Library of Congress internet sitesinde yapılan aramalarda kullanıcılar için önemlidir. Bu internet sitesinden kayıt aktarımlarında *Capture EndNote Reference* ve *Import to Mendeley* sadece eser adı, yazar adı ve url bilgilerini alarak kısıtlı bilgi aktarımı yapabilmektedir. *Save to Zotero* programıysa başarılı bir şekilde eser adı, yazar adı, yayın yeri, yayın tarihi, sayfa sayısı, katalog linki, yer numarası bilgilerini programa aktarabilmektedir.

Üç programda Library of Congress'ten aynı anda birden fazla kitap künye bilgisi aktarma işlemini yapamamaktadırlar.

PDF dosyalarını referans olarak kaydederken yazar adı, eser adı, yayın yılı gibi bilgilerin programa aktarım işlemlerini Mendeley programı EndNote ve Zotero programına göre daha fazla künye bilgisi aktararak gerçekleştirmektedir. Mendeley programı çoğu zaman eser adı, yazar adı, yayın yılı, yayıncı bilgilerini başarıyla programa aktarabilirken, EndNote ve Zotero programları yayın yılı, yayıncı gibi bilgileri aktarmadaki başarı oranı Mendeley'e kıyasla düşüktür. PDF dosyasından künye bilgilerinin aktarılması yaygın kullanılan bir işlem olduğundan kullanıcılar için büyük önem taşımaktadır.

EndNote *PDF Handling* ve Mendeley *Watch Folder* özelliği ile istenilen masaüstü klasörü senkronizasyon için seçilerek, düzenli aralıklarla içindeki PDF dosyalarını ve onlara ait künye bilgilerini kütüphaneye aktarabilmektedir. Zotero'da masaüstündeki dosyaların senkronizasyonu özelliği bulunmamaktadır.

EndNote *PDF Handling Auto Renaming* ve Mendeley *File Organizer* özelliği PDF dosyalarının isimlerini eser adı, yazar adı, yayın yılı gibi bilgileri kullanarak değiştirebilmekte, isteğe göre bu künye bilgilerinden herhangi birine göre klasörler halinde düzenleyebilmektedir. Zotero masaüstü programı menülerinde bu özellik bulunmamaktadır.

EndNote programında *Manuscript Matcher*, *View Related Records*, Mendeley programında *Recommend Related Documents*, *Mendeley Suggest* özellikleri benzer kaynakları

önermektedir. Zotero programında bu özellik bulunmamaktadır. Bilimsel araştırmalarda harcanan zamanın büyük bölümü kaynak arama süresinde geçmektedir. Bu özellikler bilimsel kaynaklara ulaşmada farklı veri tabanlarında arama yapmaya gerek bırakmadan, girilen örnek makale ve çalışmalara göre benzer makale ve dergileri bulup getirmektedir.

EndNote programında bulunan akıllı gruplama özelliği oldukça işlevsel bir özelliktir. Mendeley ve Zotero'da bulunmamaktadır. Girilen anahtar kelimelere göre referansları gruplandırarak kullanıcıya referansları düzenlemede büyük kolaylık sağlamaktadır.

Üç programda gerek dahili olarak gerekse web hizmeti olarak atıf çıktı sitili biçimlendirmeye imkân tanımaktadır; fakat bu işlem programın gerektirdiği yöntemi ve atıf biçiminin gereklerini bilme gibi durumlardan dolayı biraz zorlu olabilmektedir. Atıf çıktı sitili biçimlendirme işleminin kullanıcılara bırakılmak yerine ilgili birim kütüphanecileri tarafından hazırlanılıp dağıtılması programın kullanımını basitleştirecektir. Bu yöntemle bibliyografik yönetim programı kullanımının çok büyük oranda artacağı kanaatindeyiz.

En yaygın kullanılan atıf çıktı sitili formatlarından biri olan .csl formatı EndNote tarafından desteklenmemektedir. Kendi sitil kütüphanesi zengin bile olsa bu yaygın kullanılan formatın desteklenmemesi önemli bir eksiklidir. CSL formatı Mendeley ve Zotero tarafından desteklenen büyük bir sitil havuzuna sahip bir atıf sitili formatıdır (citationstyles.org, 2019). Programlarca ortak bir atıf çıktı sitilinin benimsenmesi araştırmacıların birbirlerinden atıf çıktı sitili format dosyasının teminini kolaylaştıracak ve de programın yaygınlaşmasını sağlayacak diğer bir husustur.

Kelime işlemci programı üzerinden bibliyografik yönetim programını açan tuşlar oldukça pratiktir. Zotero'da bu özellik bulunmamaktadır. Bu programlarda kullanımı kolaylaştıran özelliklerdendir.

EndNote'ta bulunan MS Word atıflarını EndNote'a çevir özelliği oldukça işlevsel bir özelliktir. Bu özellik, MS Word üzerinden atıf işlemlerini gerçekleştiren kullanıcıların, bu programlara hızlıca adapte olmasını sağlayacaktır.

İnceleme ve karşılaştırma bölümlerinde belirtilen program özelliklerine dair geliştirme önerileri, programların güçlü olan yönleri bu bölümde vurgulanmıştır. Özellikler tablosunda detaylı bir şekilde belirtilen program yeteneklerinin diğer programlar nezdindeki değerlendirmesi yapılmıştır. Değerlendirme bu şekilde olduğunda ortaya kapsamlı bir sonuç çıkmaktadır. Çalışmada yer alan bu bilgiler özellikle program geliştiricilerinin, konuya ilgisi

olan akademisyenlerin ve bilim insanlarının ilgisini çekecektir. Bilimsel çalışma alanında hizmet veren bibliyografik yönetim yazılımlarının gelişimlerine dair yapılan bu önerilerin faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Acaroğlu, T.: 1961 “Bibliyografya Nedir?”, **Türk Kütüphaneciliği Dergisi**, 10(3–4), 135–140. <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/issue/view/223>, 13 Temmuz 2019.
- Aghaei, S.: 2012 “Evolution of the World Wide Web : From Web 1.0 to Web 4.0.”, **International journal of Web & Semantic Technology**, 3(1), 1–10. doi:10.5121/ijwest.2012.3101.
- Annis, M. ve Digital., H.: 2014 **What is a website and how do I use it?** [United States]: Britannica Digital Learning: Made available through hoopla.
- Ansari, S. ve Gadge, J.: 2012 “Architecture for Checking Trustworthiness of Websites”, **International Journal of Computer Applications**, 44(14), 22–26. doi:10.5120/6332-8706.
- arxiv.org, 2019 Understanding The arXiv Identifier. (Çevrimiçi) https://arxiv.org/help/arxiv_identifier, 13 Temmuz 2019.
- Atay, M.: 2017 **Development and Maintenance of XML-Based Versus HTML-Based Websites: A Case Study**. <http://arxiv.org/abs/1707.01818>, 13 Temmuz 2019.
- Bartling, S. ve Friesike, S.: 2014 **Opening science : the evolving guide on how the internet is changing research, collaboration and scholarly publishing**. Springer Verlag.
- Berners-Lee, T.: 1994 A Brief History of the Web, (Çevrimiçi) <https://www.w3.org/DesignIssues/TimBook-old/History.html>, 13 Temmuz 2019.
- Berners-Lee, T.: 2018 Frequently asked questions. (Çevrimiçi) <https://www.w3.org/People/Berners-Lee/FAQ.html>, 13 Temmuz 2019.

- Berners-Lee, T.: The World Wide Web: A Very Short Personal History. (Çevrimiçi) 2019 <http://www.w3.org/People/Berners-Lee/ShortHistory.html>, 13 Temmuz 2019.
- Bigthink.com, 2013 Ultra-Intelligent Electronic Agents Will Shape the Future Is Your Company Ready?, (Çevrimiçi) <https://bigthink.com/flash-foresight/ultra-intelligent-electronic-agents-will-shape-the-future-nil-is-your-company-ready> 13 Temmuz 2019.
- bodleian.ox.ac.uk, 2019 Managing Your References. (Çevrimiçi) <https://libguides.bodleian.ox.ac.uk/reference-management>, 13 Temmuz 2019.
- Büyüköztürk, S. ve Çakmak, E. K.: 2016 **Bilimsel Araştırma Yöntemleri** (21. Baskı.). Ankara: Pegem Akademi.
- cabim.ulakbim.gov.tr, 2019 Üniversiteler ve Polis Akademisi'nin Erişimine Açılan Veritabanları | Cahit Arf Bilgi Merkezi, (Çevrimiçi) <https://cabim.ulakbim.gov.tr/ekual/e-veri-tabanlari/universiteler-ve-polis-akademisinin-erisimine-acilan-veritabanlari/>, 13 Temmuz 2019.
- Choudhury, N.: 2014 **World Wide Web and Its Journey from Web 1 . 0 to 4.0.** International Journal of Computer Science and Information Technologies, 5(6), 8096–8100.
- citationstyles.org, 2019 Citation Style Language, (Çevrimiçi) <https://citationstyles.org/>, 13 Temmuz 2019.
- ClarivateAnalytics, 2018 The Little EndNote How To Book. Clarivate Analytics. http://clarivate.libguides.com/ld.php?content_id=42104347, (Çevrimiçi) 13 Temmuz 2019.
- doi.org, 2018 DOI® Handbook. (Çevrimiçi) https://www.doi.org/doi_handbook/1_Introduction.html#1.6.1, 13 Temmuz 2019.

- ebsco.com, 2019 What is Bibliographic Management Software?, (Çevrimiçi)
https://connect.ebsco.com/s/article/What-is-Bibliographic-Management-Software?language=en_US, 13 Temmuz 2019.
- Elsevier. : [t.y]. Mendeley Manual For Librarians. Elsevier. (Çevrimiçi)
https://www.elsevier.com/__data/assets/pdf_file/0011/117992/Mendeley-Manual-for-Librarians_2017.pdf, 13 Temmuz 2019.
- endnote.com, 2017 EndNote Main Page. (Çevrimiçi) <http://endnote.com>, 13 Temmuz 2019.
- endnote.com, : 2019a EndNote For iOS App. (Çevrimiçi) www.endnote.com.
<https://endnote.com/ios>, 13 Temmuz 2019.
- endnote.com, 2019b Compatibility and System Requirements. EndNoteNews. (Çevrimiçi)
<https://endnote.com/product-details/compatibility/>, 13 Temmuz 2019.
- endnote.com, 2019c Connection Files. (Çevrimiçi)
https://endnote.com/downloads/connection-files/?wpv_aux_current_post_id=9671&wpv_view_count=3636-TCPID9671&wpv_paged=414, 13 Temmuz 2019.
- Hachisu, Y. ve Yoshida, A.: 2015 **Artificial Intelligence Technologies and the Evolution of Web 3.0.** (T. Issa ve P. Isaías, Ed.) **Artificial Intelligence Technologies and the Evolution of Web 3.0, Advances in Web Technologies and Engineering.** IGI Global. doi:10.4018/978-1-4666-8147-7.
- Hall, W. ve Tiropanis, T.: 2012 **Web Evolution and Web Science. Computer Networks**, 56(18), 3859–3865. doi:10.1016/j.comnet.2012.10.004.
- harvard.edu, 2019 Citation and Research Management Tools at Harvard, (Çevrimiçi)
<https://guides.library.harvard.edu/cite>, 13 Temmuz 2019.

- Hiremath, B. K. **An Alteration of the Web 1 . 0 , Web 2 . 0 and Web 3 . 0 : A Comparative Study.** Imperial Journal of Interdisciplinary Research, Kenchakkanavar 2(4), 705–710. , A. Y.: 2016
- Horrocks, I., Parsia, B., Patel-Schneider, P. ve Hendler, J.: **Semantic Web Architecture: Stack or Two Towers? BT - Principles and Practice of Semantic Web Reasoning.** F. Fages ve S. Soliman (Ed.), (ss. 37–41). Berlin, Heidelberg: Springer Berlin Heidelberg. 2005
- igiglobal.com, 2018 **What is Web 4.0, (Çevrimiçi)** <https://www.igiglobal.com/dictionary/overview-differentiation-evolutionary-steps-web/35103>, 13 Temmuz 2019.
- Ivey, C. ve Crum, J.: 2018 **Choosing The Right Citation Management Tool: Endnote, Mendeley, Refworks, Or Zotero.** Journal of the Medical Library Association, 106(3), 173–89. doi:10.5195/JMLA.2018.468
- Kali, A.: 2016 **Reference management: A critical element of scientific writing.** Journal of Advanced Pharmaceutical Technology and Research, 7(1), 27. doi:10.4103/2231-4040.169875
- Karasar, N.: 2018 **Bilimsel Araştırma Yöntemi : Kavramlar, İlkeler, Teknikler (33. Baskı).** Ankara: Nobel.
- mendeley.com, 2010 **An Organized Folder Is A Sign Of A... File Organizer. (Çevrimiçi)** <https://blog.mendeley.com/2010/04/06/an-organized-folder-is-a-sign-of-a-file-organizer/>, 13 Temmuz 2019.
- mendeley.com, 2012 **How-To Series: How To Check For Duplicate Entries And Merging, (Çevrimiçi)** <https://blog.mendeley.com/2012/03/26/how-to-series-how-to-check-for-duplicate-entries-and-merging-part-4-of-12/>, 13 Temmuz 2019.

- mendeley.com, An Overview of the CSL Editor, (Çevrimiçi)
2019a <https://www.mendeley.com/guides/csl-editor/01-overview-csl-editor>, 13 Temmuz 2019.
- mendeley.com, Mendeley Web Importer. (Çevrimiçi)
2019b https://www.mendeley.com/reference-management/web-importer/#id_1, 13 Temmuz 2019.
- mendeley.com, Adding Your Existing Documents. (Çevrimiçi)
2019c <https://www.mendeley.com/guides/desktop/02-adding-documents>, 13 Temmuz 2019.
- mendeley.com, Sharing Your Style, (Çevrimiçi) <https://www.mendeley.com/guides/csl-editor/07-sharing-your-style>, 13 Temmuz 2019.
- mendeley.com, Mendeley Using the Citation Plugin. (Çevrimiçi)
2019e <https://www.mendeley.com/guides/using-citation-editor>, 13 Temmuz 2019.
- mendeley.com, Synchronize Across Devices. (Çevrimiçi)
2019f <https://www.mendeley.com/guides/desktop/07-how-sync-works>, 13 Temmuz 2019.
- mendeley.com, Reference Management Software-Research Network, (Çevrimiçi)
2019g https://www.mendeley.com/?interaction_required=true, 13 Temmuz 2019.
- mendeley.com, Guides, (Çevrimiçi) tarihinde <https://www.mendeley.com/guides/>, 13 Temmuz 2019.
- mendeley.com, The Library View. (Çevrimiçi)
2019i <https://www.mendeley.com/guides/desktop/01-desktop-interface>, 13 Temmuz 2019.
- mendeley.com, The Mendeley Web Catalog, (Çevrimiçi)
2019j <https://www.mendeley.com/guides/web/02-paper-search>, 13 Temmuz 2019.

- mendeley.com, 2019k Citation Styles. (Çevrimiçi) <https://www.mendeley.com/guides/using-citation-editor/04-citation-styles>, 13 Temmuz 2019.
- mit.edu, 2019 Citation Management and Writing Tools: Citation Management Tools, (Çevrimiçi) <https://libguides.mit.edu/cite-write/citertools>, 13 Temmuz 2019.
- Newworldencyclopedia.org, 2016 Bibliographic Database, (Çevrimiçi) https://www.newworldencyclopedia.org/entry/Bibliographic_database, 13 Temmuz 2019.
- princeton.edu, 2019 Citation Management Tools, (Çevrimiçi) <http://library.princeton.edu/help/citation-tools>, 13 Temmuz 2019.
- Raggett, D., Lam, J. ve Alexander, I.: 1996 **HTML 3 : electronic publishing on the World Wide Web**. Harlow: Addison-Wesley.
- researchguides.library.tufts.edu, 2019 Mendeley: The Basics, (Çevrimiçi) <https://researchguides.library.tufts.edu/c.php?g=249269&p=4048254>, 13 Temmuz 2019.
- researchsoftware.com, 2019 Compare EndNote Versions. (Çevrimiçi) <https://researchsoftware.com/software/bibliography/endnote/compare-endnote-versions>, 13 Temmuz 2019.
- San, M. ve Murugesan, S.: 2010 **Handbook of Research on Web 2.0, 3.0, and X.0. Handbook of Research on Web 2.0, 3.0, and X.0**. Hershey, PA, USA: IGI Global. doi:10.4018/978-1-60566-384-5
- Seyidoğlu, H.: 2016 **Bilimsel araştırma ve yazma el kitabı : Araştırmacının internet rehberi :Sosyal ve Beşeri Bilimler’de rapor, bitirme ödevi, yüksek lisans ve doktora tezi kılavuzu**. Güzem Can Yayınları.

- sonnysoftware.com, 2019 Reference Management And Bibliography Generation Software For Macintosh, (Çevrimiçi) <https://www.sonnysoftware.com/>, 13 Temmuz 2019.
- support.clarivate.com, 2019 Endnote: How To Share A Custom Output Style, (Çevrimiçi) https://support.clarivate.com/Endnote/s/article/EndNote-How-to-share-a-custom-output-style?language=en_US, 13 Temmuz 2019..
- Tao, L. 2011 **Introduction to Web Technologies.**
- Thomson ResearchSoft. 2018 EndNote V9 Users Guide: Windows Version 9. Thomson ResearchSoft, (Çevrimiçi) https://support.clarivate.com/Endnote/s/article/EndNote-9-Manual?language=en_US, 13 Temmuz 2019.
- Tim Berners-Lee. [t.y.] Tim Berners-Lee: Worldwideweb, The First Web Client, (Çevrimiçi) <https://www.w3.org/People/Berners-Lee/WorldWideWeb.html>, 13 Temmuz 2019.
- Turau, V. 2003 **HTTPEXPLORER: Exploring The Hypertext Transfer Protocol.** ACM SIGCSE Bulletin, 35(3), 198–201. doi:10.1145/961290.961566
- uef.fi, 2019 Comparison Of Reference Management Tools, (Çevrimiçi) <https://www.uef.fi/en/web/kirjasto/viitteidenhallintaohjelmien-vertailua>, 13 Temmuz 2019.
- Volckaert, M.: 2018 **EndNote X9 User’s Guide.** Netherlands: www.researchsoftware.com, (Çevrimiçi) https://researchsoftware.com/sites/researchsoftware.com/files/files/product_attachments/EndNote_X9_Training_guide_EN_20181102.pdf, 13 Temmuz 2019.
- Weber, S. ve Rech, J.: 2010 **An Overview and Differentiation of the Evolutionary Steps of the Web X.Y Movement. Handbook of Research on Web 2.0, 3.0, and X.0** içinde (ss. 12–39). IGI Global. doi:10.4018/978-1-60566-384-5.ch002

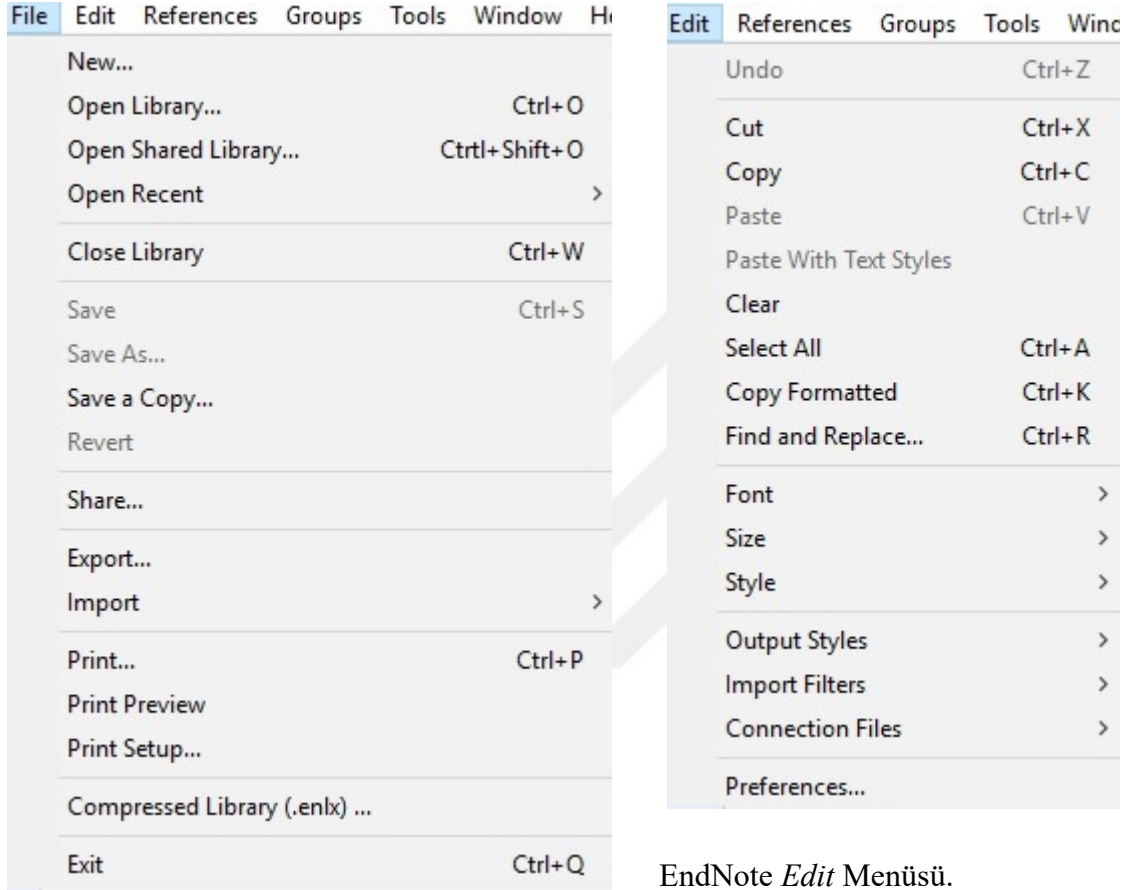
- wikipedia.org, (2019). Comparison Of Reference Management Software, (Çevrimiçi) https://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_reference_management_software, 13 Temmuz 2019.
- zotero-manual.github.io, (2019). Mastering Zotero. (Çevrimiçi) <https://zotero-manual.github.io/citations/>, 13 Temmuz 2019.
- zotero.org, 2019a Groups. (Çevrimiçi) <https://www.zotero.org/support/groups>, 13 Temmuz 2019.
- zotero.org, 2019b Editing CSL Styles - Step-by-Step Guide, (Çevrimiçi) https://www.zotero.org/support/dev/citation_styles/style_editing_step-by-step, 13 Temmuz 2019.
- zotero.org, 2019c Syncing, (Çevrimiçi) <https://www.zotero.org/support/sync>, 13 Temmuz 2019.
- zotero.org, 2019d Your Personal Research Assistant. (Çevrimiçi) <https://www.zotero.org/>, 13 Temmuz 2019.
- zotero.org, 2019e Zotero System Requirements. (Çevrimiçi) https://www.zotero.org/support/system_requirements, 13 Temmuz 2019.
- zotero.org, 2019f Documentation. (Çevrimiçi) <https://www.zotero.org/support/start>, 13 Temmuz 2019.
- zotero.org, 2019g Feeds, (Çevrimiçi) <https://www.zotero.org/support/feeds>, 13 Temmuz 2019.
- zotero.org, 2019h Connector Preferences, (Çevrimiçi) https://www.zotero.org/support/connector_preferences, 13 Temmuz 2019.
- zotero.org, 2019i Retrieve PDF Metadata, (Çevrimiçi) https://www.zotero.org/support/retrieve_pdf_metadata, 13 Temmuz 2019.

- zotero.org, Collections and Tags, (Çevrimiçi)
2019j https://www.zotero.org/support/collections_and_tags, 13 Temmuz 2019.
- zotero.org, Zotero Timelines, (Çevrimiçi) <https://www.zotero.org/support/timelines>,
2019k 13 Temmuz 2019.
- zotero.org, Citation Styles. (Çevrimiçi) <https://www.zotero.org/support/styles>, 13
2019l Temmuz 2019.
- zotero.org, Adding Items to Zotero, (Çevrimiçi)
2019a https://www.zotero.org/support/getting_stuff_into_your_library, 13
Temmuz 2019.
- zotero.org, Using the Zotero Word Plugin, (Çevrimiçi)
2019b https://www.zotero.org/support/word_processor_plugin_usage, 13
Temmuz 2019.
- Zülfıkar, H.: **Kaynak mı, Kaynakça mı, Bibliyografya mı?** Türk Dili Aylık Dil ve
2013 Edebiyat Dergisi, 104(737 Mayıs), 19–24.

EKLER

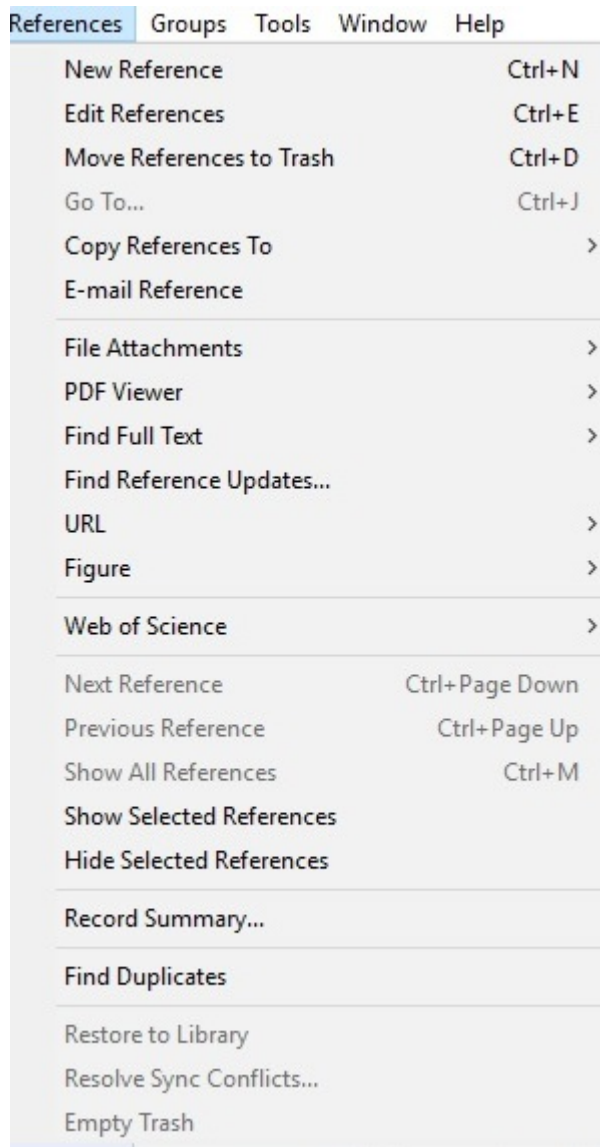
PROGRAMLARIN MENÜ SEÇENEKLERİNE AİT EKLAN GÖRÜNTÜLERİ

ENDNOTE PROGRAMI MENÜ SEÇENEKLER

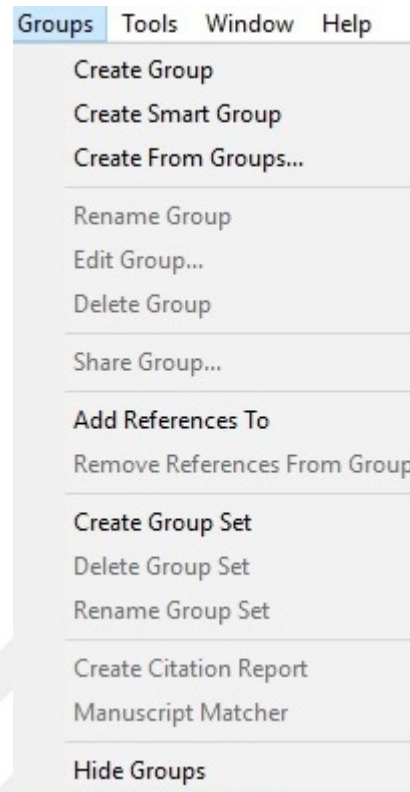

EndNote *Edit* Menüsü.

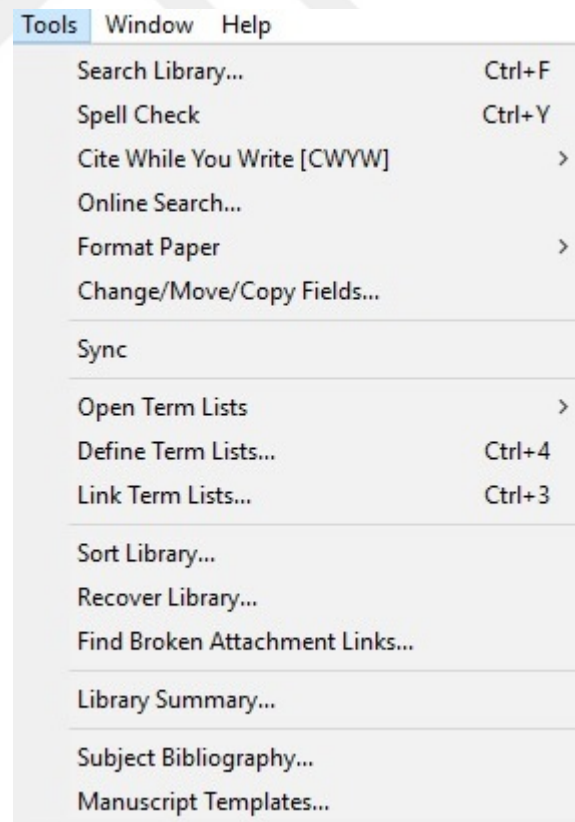
EndNote *File* Menüsü.

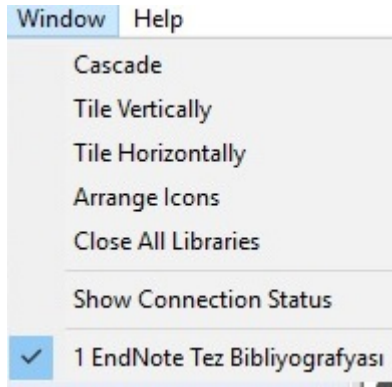
EndNote *References* Menüü.

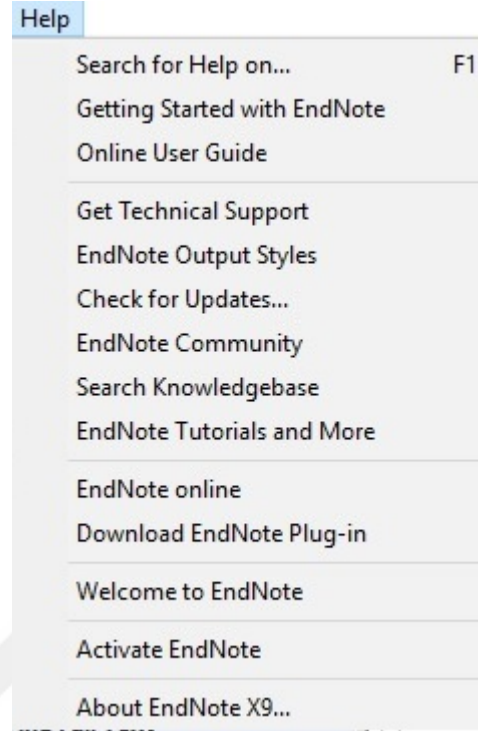
EndNote *Groups* Menüü.

EndNote *Tools* Menüü.

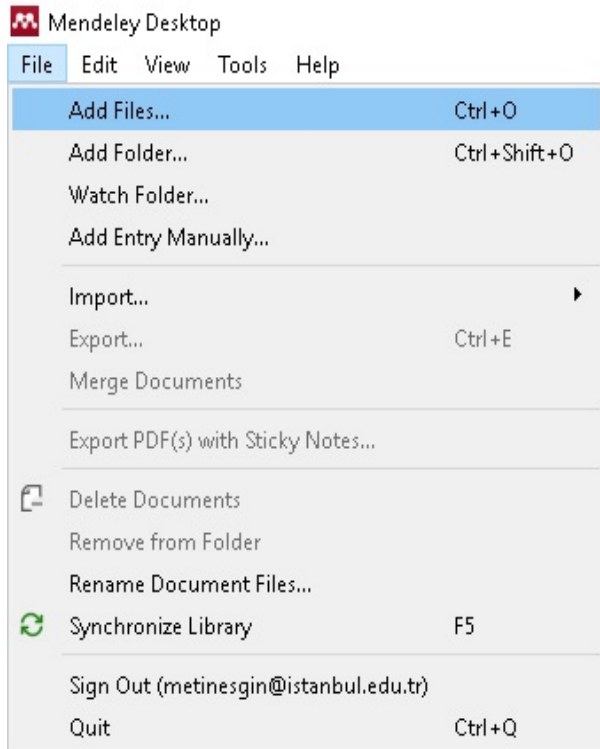

EndNote *Window* Menüsü.

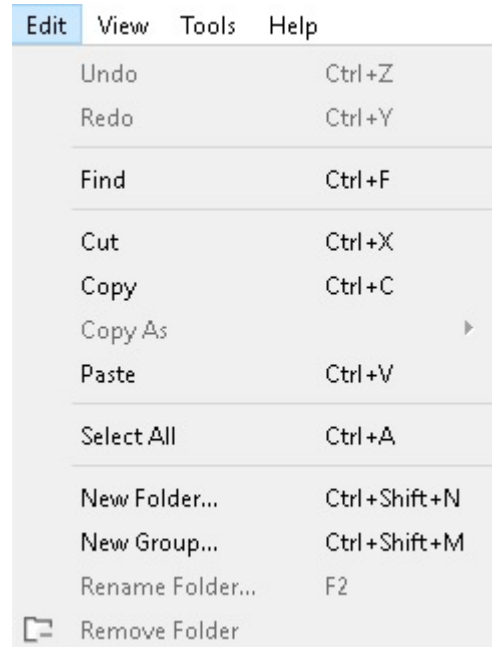

EndNote *Help* Menüsü

MENDELEY PROGRAMI MENÜ SEÇENEKLERİ

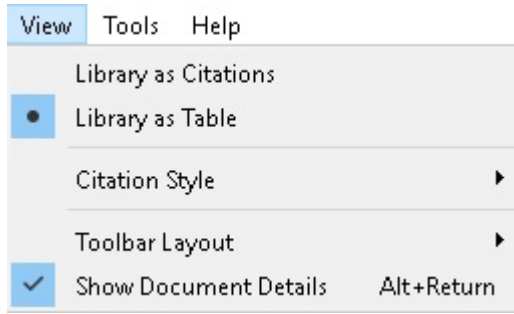

Mendeley *File* Menü Seçeneği

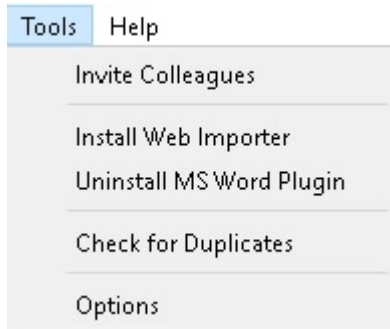

Mendeley *Edit* menü Seçeneği

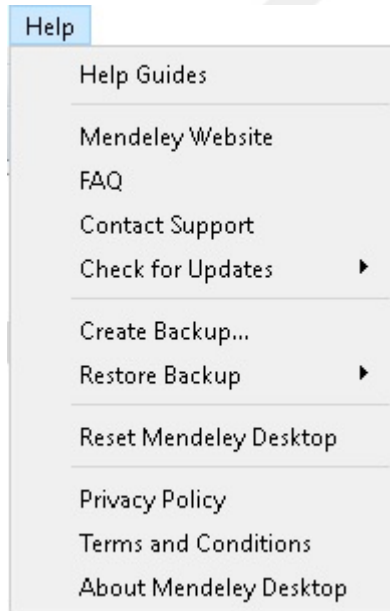

Mendeley *View* Menü Seçeneği

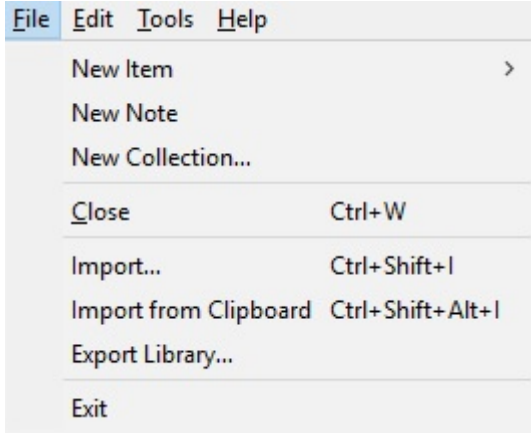

Mendeley *Tools* Menü Seçeneği

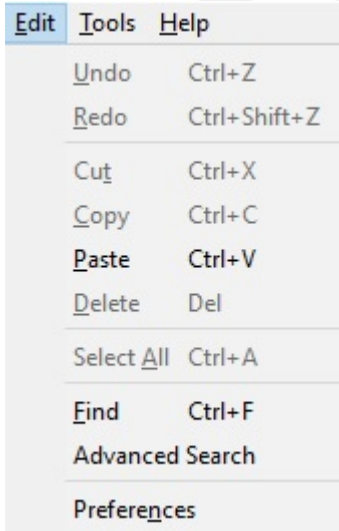

Mendeley *Help* Menü Seçeneği

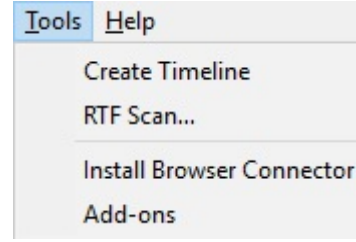
ZOTERO PROGRAMI MENÜ SEÇENEKLERİ

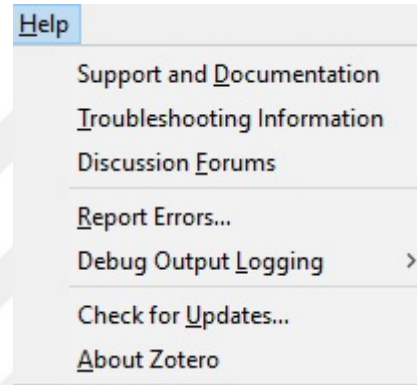
Resim 4.5-2 Zotero *File* Menüsü.

Zotero *Edit* Menüsü.

Resim 4.5-4 Zotero *Tools* Menüsü.

Resim 4.5-4 Zotero *Help* Menüsü

ÖZGEÇMİŞ

Metin ESGİN

Adres : İstanbul Üniversitesi, Kütüphane ve
Dokümantasyon Daire Başkanlığı Beyazıt. Fatih/
İstanbul
Cep Tel : +90 544 342 49 28
E-Posta : metinesgin@istanbul.edu.tr

KİŞİSEL BİLGİLERİ

Uyruğu : T.C.
Doğum Yılı, Yeri : 1986, İstanbul

EĞİTİM BİLGİLERİ

Derece	Mezun Olduğu Kurumun Adı	Mezuniyet Yılı
Yüksek Lisans	İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi, Tezli Yüksek Lisans	2019
Lisans	Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi	2009
Ön Lisans	Anadolu Üniversitesi, Web Tasarımını ve Kodlama, Uzaktan Eğitim	Öğrenci
Lise	Bandırma ŞMG Süper Lisesi	2004

AKADEMİK / MESLEKİ DENEYİM

GÖREVİ	KURUM	SÜRE (Yıl-Yıl)
1.Kütüphaneci	İstanbul Üniversitesi, Küt. ve Dok. D. Bşk. lığı	2018-Halen
2.Kütüphaneci	Erzincan Üniversitesi, Hukuk Fak. Kütüphanesi	2015-2018
3.Kütüphaneci	Erzincan Üniversitesi, Küt. ve Dok. D. Bşk. lığı	2011-2015
4.Yönetici Asistanı	Boyner Büyük Mağazacılık Genel Müdürlük	2011-2011

SINAVLAR VE BİLGİLERİ

Sınav	Sınav Tarihi	Puanı	Puan Türü
ALES	10.05.2015	70,21093	Sayısal
ALES	10.05.2015	71,45142	Eşit Ağırlık
TOEFL	02.12.2016	R:16 L:11 S:17 W:18	-
YÖKDİL	10.03.2019	78,75	-

SEMİNERLER VE SERTİFİKALAR

Sertifika	Tarih	Veren Kurum	Alındığı Yer
Library In Motion Erasmus Staff Week	26-30.06.2017	Freie Universitat Berlin	Almanya
Personel Değişim Prog.	31.08.- 4.09.2015	Anadolu Üniversiteleri Konsorsiyumu	Gediz, Yaşar, İYTE Üni.leri
Online Ticaret Profesyonelliği	06.05.2008	Coproline	Koç Üniversitesi

ÇALIŞMALAR & PROJELER & ÖDÜLLER

İstanbul Üniversitesi Küt. D. Bşk.lığı. Nadir Eserler Kütüphanesi Koleksiyon Dijitalleştirme Projesi

Profesyonel fotoğrafçılar ve ekipmanlar ile Nadir Eserler Kütüphanesinde resimleri çekilen nadir eser koleksiyonunun açık erişim sistemi kapsamında erişime sunulabilmesi için; çekilen fotoğrafların Adobe Photoshop ve Adobe Acrobat Reader programlarında, tiff, jpeg, ve thumbnailjpeg, tek parça pdf kitap formatlarına dönüştürülerek işlemlerinin yapılması, dijitalleştirilen eserlerin künye bilgileriyle eşleştirilmesi, dijitalleştirme süreçlerinin takip edilmesi, araştırmacıların talep ettiği kitapların CD ortamına aktarılması.

Çok Kullanılan Web Tabanlı Bibliyografik Yönetim Programlarının İncelenmesi, Karşılaştırılması ve Yapılabilecek Olan Geliştirmeler, Yüksek Lisans Tezi

Çok kullanılan web tabanlı bibliyografik yönetim programlarının özellikleri incelenmiş, karşılaştırılmış ve yapılabilecek geliştirmeler belirtilmiştir. Bunlar Alexa internet sitesi reytinglerine göre alanında en popüler olan EndNote, Mendeley, Zotero programlarıdır.

Hukuk Kütüphanesinin Dewey Sistemiyle Entegrasyonu Projesi

Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kütüphanesi koleksiyonu 55 konu başlığına ayrılmış mevcut düzenine ilave olarak, Dewey sisteminin de eklenmesiyle memnuniyeti artırılmış, bir rehber hazırlanarak projelendirilmiş, 5000 adet kitabın işlemi tamamlanmıştır. Geriye kalan kitaplar için bu işlemler devam ettirilmektedir.

Erişim adresi: http://hukuk.erkincan.edu.tr/?page_id=2305&lang=tr

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Merkez Kütüphaneye Bağış Sağlama Projesi

2011 yılında 10 bin kitabı olan merkez kütüphanenin ihtiyacı olan koleksiyonun bağış yoluyla temin edilmesi için; kutup-1 kütüphaneci meslek grubu e-postasına, üniversitelerin daire başkanlıkları ve fakülte kütüphanelerine, ilk 500 arasına girmiş sanayi kuruluşlarına, yayınevlerine, gazetelere, tanınmış yazarlara resmi bağış yazısı gönderilerek talepte bulunulmuş ve sonucunda 25 binden fazla kitap Üniversite merkez kütüphanesine kazandırılmıştır.

Ödül

2007/2008 öğretim yılında, Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'nde File Maker Pro 11 veritabanı programı üzerinde hazırlamış olduğum 'SİNEMA FİLM ARŞİVİ' programı bitirme ödevi Lisans Tezi, Hazel Heughan Vakfı III.'lük Ödülünü almaya hak kazanmıştır.

Erişim adresi: <https://drive.google.com/open?id=0BwXdm3y97nqtcUltREVqRXB1T3M>